

ỦY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRUNG TÂM XÚC TIẾN THƯƠNG MẠI VÀ ĐẦU TƯ TP.HCM

THỊ TRƯỜNG MEXICO

Thành phố Hồ Chí Minh 2024

MỤC LỤC

Chương 1: Tổng quan thị trường	5
Các thông tin cơ bản	5
Kinh tế	10
Thách thức thị trường	16
Cơ hội thị trường	17
Chiến lược xâm nhập thị trường	17
Chương 2: Môi trường chính trị - kinh tế	19
Môi trường chính trị	19
Môi trường kinh tế	21
Chương 3: Kinh doanh hàng hóa và dịch vụ tại thị trường Mexico	35
Sử dụng đại lý hoặc nhà phân phối.....	35
Thành lập văn phòng	36
Thành lập doanh nghiệp	37
Nhượng quyền thương mại	38
Marketing trực tiếp	38
Liên doanh/Cấp phép	39
Bán hàng cho Chính phủ	40
Các kênh phân phối và bán hàng	41
Các yếu tố bán hàng/Kỹ thuật	42
Thương mại điện tử	42
Xúc tiến thương mại và quảng cáo	43
Định giá	44
Dịch vụ bán hàng/Hỗ trợ khách hàng	44
Bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ của bạn ở Mexico	45
Môi trường quyền sở hữu trí tuệ (IPR) ở Mexico	46
Các dịch vụ chuyên nghiệp ở Mexico	47
Các website hữu ích.....	48
Chương 4: Quan hệ kinh tế Việt Nam - Mexico và những nhóm hàng xuất nhập khẩu hàng đầu	49
Quan hệ ngoại giao với Mexico	49
Quan hệ thương mại với Việt Nam	50
Kim ngạch ngoại thương Việt Nam – Mexico giai đoạn 2019-2023	52
Những nhóm hàng xuất khẩu hàng đầu của Việt Nam sang Mexico	52
Các mặt hàng xuất khẩu chính.....	53
Tiềm năng xuất khẩu sang thị trường Mexico.....	65
Những nhóm hàng nhập khẩu hàng đầu của Việt Nam từ Mexico	66

Đầu tư.....	68
Chương 5: Những quy định và tiêu chuẩn thương mại	69
Biểu thuế nhập khẩu	69
Chính sách thuế và thuế suất	70
Các rào cản thương mại	72
Chứng từ và yêu cầu đối với hàng nhập khẩu	74
Tạm nhập	75
Các quy định về xuất nhập khẩu.....	78
Ngăn cấm và hạn chế nhập khẩu	81
Những yêu cầu về việc ghi và dán nhãn sản phẩm.....	82
Quy định về bao gói, nhãn mác	83
Quy định về kiểm dịch động thực vật.....	83
Qui định về tiêu chuẩn đối với hàng hóa, dịch vụ	84
Quy định hải quan và thông tin liên hệ.....	85
Qui định về tiêu chuẩn đối với hàng hóa, dịch vụ	86
Qui định phi thuế quan và các quy định khác có liên quan	87
Quy trình thủ tục Hải quan	88
Các DNNN cần chú ý quy định mới về nhập khẩu hàng hóa có nguồn gốc động-thực vật và thủy sản của Mexico.....	89
Quyền sở hữu trí tuệ	90
Chương 6: Môi trường đầu tư	91
Sơ lược	91
Tình hình đầu tư nước ngoài vào Mexico	92
Tình hình đầu tư ra nước ngoài của Mexico.....	94
Mở cửa đầu tư nước ngoài và hạn chế.....	95
Hiệp định đầu tư và thuế song phương	98
Chế độ pháp lý	99
Chính sách công nghiệp	104
Bảo vệ quyền sở hữu	107
Ngành tài chính	110
Doanh nghiệp nhà nước	113
Trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp	114
Tham nhũng	116
Môi trường chính trị và an ninh	117
Chính sách và thực hành lao động	118

Chương 7: Một số vấn đề cần lưu ý khi làm kinh doanh tại Mexico 120

Những điều cần biết về văn hóa kinh doanh của người Mexico 120

Những điểm khác cần lưu ý trong quan hệ và làm ăn với Mexico..... 122

Dịch vụ điện thoại..... 122

Dịch vụ Internet 123

Vận tải..... 123

Các điểm đến của sân bay..... 123

Ngôn ngữ 124

Y tế 124

Ngày nghỉ, lễ tết (năm 2024) 125

Chương 8: Đầu mối liên lạc..... 127

Chương 1: Tổng quan thị trường

Các thông tin cơ bản

Tên nước: Liên bang Mexico (Estados Unidos Mexicanos)

Thủ đô: Mexico

Tổng thống: Bà Claudia Sheinbaum Prado (đắc cử 01/10/2024)

Quốc khánh: Ngày 16/9/1810

Diện tích: 1.964.375 km²

Vị trí địa lý: Nằm ở phía Trung Mỹ, Bắc giáp Mỹ, Đông giáp vịnh Mexico, Nam giáp biển Caribe, Belice và Guatemala, Tây giáp Thái Bình Dương. Trung Mỹ, có biên giới giáp với Biển Caribbean và Vịnh Mexico, giữa Belize và Mỹ và giáp với Bắc Thái Bình Dương, giữa Guatemala và Mỹ.

Tài nguyên thiên nhiên: Dầu mỏ, bạc, kim loại màu, vàng, chì, thiếc, khí đốt, gỗ.

Dân số: 130.739.927 (ước tính 2024)

Cấu trúc dân số: (ước tính 2024)

- ☐ 0 - 14 tuổi: 23,3% (Nam 15.647.805; Nữ 14.754.004)
- ☐ 15 - 64 tuổi: 68,6% (Nam 43.651.105; Nữ 45.983.175)
- ☐ Trên 65 tuổi: 8,2% (Nam 4.600.228; Nữ 6.103.611)

Tỉ lệ tăng dân số: 0,72% (ước tính 2024)

Tỉ lệ sinh con: 14,3 trẻ/1.000 người (ước tính 2024)

Dân tộc: Người Mexico ngày nay gồm nhiều người gốc Tây Ban Nha và gốc khác, chủ yếu là gốc Châu Âu đã đến định cư ở Mexico từ thế kỷ thứ 16 và người châu Âu lai thổ dân Mỹ cùng nhiều người gốc thổ dân khác. Cơ cấu dân tộc ở Mexico như sau: Người Tây Ban Nha lai thổ dân Mỹ: 62%; Người gốc Amerindian: 21% Người Amerindian: 7%; Dân tộc khác (hầu hết là người châu Âu): 10%.

Khí hậu: Đa dạng, từ nhiệt đới tới sa mạc. Miền Nam và các vùng đất thấp ven biển có khí hậu nhiệt đới. Cao nguyên trung phần và miền núi có khí hậu mát mẻ, khô ráo.

Bán đảo Caliphooocnia là vùng khô nhất. Thiên tai: Sóng thần, bão, núi lửa, động đất ở miền trung và phía nam đất nước.

Chính thể: Cộng hoà liên bang

Hiến pháp: Ngày 5 tháng 2 năm 1917

Quyền bầu cử: 18 tuổi trở lên, phổ thông và bắt buộc (nhưng không cưỡng ép) **Cơ quan hành pháp:** Người đứng đầu nhà nước và chính phủ: Tổng thống.

Bầu cử: Tổng thống được bầu theo bầu cử phổ thông với nhiệm kỳ 6 năm.

Ngôn ngữ: Ngôn ngữ chính thức: tiếng Tây Ban Nha. Ngôn ngữ khác; Tiếng Mayan, Nahuatl và khoảng 60 ngôn ngữ khác của người bản địa.

Tôn giáo: Thiên chúa giáo La mã 78%; đạo Tin lành 11,2%; khác 0,002%; không rõ 10,6%.

Đơn vị tiền tệ: Đồng Peso Mexico (MXN)

Lịch sử

Mexico có lịch sử và nền văn minh lâu đời, chủ yếu thuộc hai nền văn minh chính là Azteca và Maya từ hơn 3.000 năm trước Công nguyên. Từ năm 1519, Mexico bị thực dân Tây Ban Nha đô hộ. Ngày 16/9/1810, dưới sự lãnh đạo của Miguel Hidalgo, nhân dân Mexico đứng lên khởi nghĩa và giành độc lập.

Giai đoạn 1835 -1867, nhân dân Mexico đã anh dũng chống lại sự xâm lược của Hoa Kỳ, Anh và Pháp (sau 2 lần xâm lược năm 1841 và 1846, Hoa Kỳ chiếm ½ lãnh thổ phía Bắc của Mexico - khoảng 2,5 triệu km²). Ngày 20/11/1910, cuộc cách mạng dân chủ tư sản đầu tiên ở Mỹ Latin đã nổ ra và thắng lợi ở Mexico.

Ngày 29/3/1929, Đảng Cách mạng Thề chế Mexico (PRI) được thành lập và liên tục nắm quyền trong 71 năm cho đến cuộc bầu cử tháng 7/2000, Đảng Hành động Quốc gia (PAN) cánh hữu thắng cử và cầm quyền.

Ngôn ngữ

Mặc dù tiếng Tây Ban Nha được 97% dân số Mexico sử dụng song nó không được công nhận là ngôn ngữ chính thức duy nhất của quốc gia. Theo Hiến pháp của Mexico, tất cả các ngôn ngữ bản địa đều được quyền bình đẳng ngang với tiếng Tây

Ban Nha, bất kể số người nói nhiều hay ít. Người dân hoàn toàn có quyền được yêu cầu cung cấp các dịch vụ công cộng và các tài liệu bằng ngôn ngữ bản địa của mình. Thậm chí chính phủ Mexico còn công nhận cả những ngôn ngữ bản địa của người da đỏ không có nguồn gốc từ Mexico như tiếng của người Kickapoo (nhập cư từ Hoa Kỳ) và ngôn ngữ của những người da đỏ tị nạn Guatemala. Mexico cũng đã thành lập các trường học song ngữ ở cấp tiểu học và trung học cho các học sinh nói ngôn ngữ bản địa. Hiện nay, có khoảng 7,1% dân số Mexico có nói ít nhất một ngôn ngữ bản địa và có khoảng 1,2% dân số hoàn toàn không sử dụng tiếng Tây Ban Nha.

Mexico là quốc gia có số lượng người nói tiếng Tây Ban Nha nhiều nhất thế giới, hơn gấp đôi Tây Ban Nha là nơi bắt nguồn của ngôn ngữ này. Do vậy, Mexico có vai trò quan trọng trong việc truyền bá ảnh hưởng của tiếng Tây Ban Nha ra thế giới, đặc biệt là vào Mỹ. Khoảng 1/3 số người nói tiếng Tây Ban Nha trên thế giới sống tại Mexico.

Bên cạnh đó, tiếng Nahuatl là thứ tiếng được sử dụng phổ biến thứ nhì tại đất nước này với 1,5 triệu người sử dụng, sau đó là tiếng Yucatec Maya với 800.000 người. Một số ngôn ngữ thiểu số của Mexico đang có nguy cơ biến mất, ví dụ như tiếng Lacandon được sử dụng bởi không quá 100 người.

Tiếng Anh được sử dụng rộng rãi trong cộng đồng người Mỹ tại Mexico, những thành phố giáp biên giới phía bắc và các trung tâm kinh tế, tài chính lớn. Một số ngôn ngữ gốc Âu khác cũng được sử dụng nhiều là tiếng Venetian (bắt nguồn từ Ý), tiếng Plautdietsch (miền nam Đức), tiếng Đức, tiếng Pháp và tiếng Digan.

Văn hóa - Xã hội

*** Nghệ thuật**

Mexico nổi tiếng thế giới với các sản phẩm nghệ thuật truyền thống dân gian, hầu hết đều là sản phẩm các nghề thủ công của dân bản địa và người Tây Ban Nha. Trong số các sản phẩm thủ công, các sản phẩm sứ làm từ đất sét ở thung lũng Oaxaca và các loại tượng động vật và chim được làm ở làng Tonalá là những sản phẩm mang đặc trưng riêng của Mexico. Hàng may mặc cotton thêu nhiều màu sắc, khăn choàng len hoặc cotton, hàng may mặc bên ngoài, những chiếc thảm và giỏ đầy màu sắc có mặt khắp mọi nơi. Tính từ khi Tây Ban Nha xâm chiếm Mexico đến đầu thế kỷ 20, nghệ thuật tạo hình Mexico chịu ảnh hưởng nhiều của các nghề truyền thống châu Âu. Sau

cách mạng Mexico, một thế hệ mới các nghệ sĩ Mexico tạo nên một phong trào mạnh mẽ trong toàn quốc và các tác phẩm của họ không đề cập đến các chủ đề dân gian, lịch sử, chính trị.

*** Thể thao**

Môn thể thao truyền thống của Mexico là bóng đá. Môn thể thao này được ưa chuộng và dành được nhiều sự quan tâm nhất trong mọi tầng lớp dân cư Mexico.

Ngoài ra Mexico còn được biết đến với môn đấu bốc truyền thống và cũng dành được giải của thế giới.

*** Ẩm thực**

Mexico nổi tiếng thế giới với phong cách nấu nướng pha trộn giữa phong cách bản xứ và văn hóa châu Âu. Các món ăn được nhiều người ưa chuộng như: bánh ngô, thịt chiên giòn, đậu, ngô nghiền với thịt và ớt, đậu.. . Các nguyên liệu để làm các món ăn truyền thống của Mexico chủ yếu từ: thịt gà, thịt lợn, thịt bò, khoai tây, ngô, cà chua, hành, ớt, hạt tiêu, lạc, lê, ổi. Đồ uống thông dụng thường là nước hoa quả, nước có mùi quế, sô cô la nóng và sữa, rượu tequila và rượu thùa.

*** Âm nhạc**

Âm nhạc Mexico được biết đến với loại nhạc Mariachis được biểu diễn trên các đường phố, khách sạn và các lễ hội. Ngoài ra còn có nhạc Duranguense, cumbia – một dòng nhạc có nguồn gốc từ thành phố Puebla, Mexico cũng rất phổ biến. Người Mexico rất thích nhảy trong các bữa tiệc.

*** Giáo dục**

Học phí trong 6 năm học đầu tiên bậc tiểu học và trung học tại Mexico được miễn phí toàn bộ. Học sinh sau khi học xong tiểu học có thể chọn vào học trung học hoặc học nghề. Giáo dục đại học theo hệ thống 3 đến 7 năm. Mexico có nhiều trường đại học quốc gia rất nổi tiếng, việc tuyển chọn vào học các trường này rất chặt chẽ.

Những năm gần đây, Mexico đã đạt được nhiều bước tiến lớn trong giáo dục công, với tỷ lệ người mù chữ còn 9,2 %. Mexico cũng nổi tiếng với hệ thống giáo dục song ngữ từ xa thông qua hệ thống thông tin vệ tinh để phục vụ dân chúng sống ở vùng sâu, vùng xa.

Trường Đại học Tự trị Quốc gia (UNAM) và Viện Công nghệ Monterrey là những trung tâm giáo dục đại học và cao học được xếp hạng trên thế giới với nhiều chuyên khoa khác nhau và đã góp phần đào tạo ra nhiều nhà khoa học và chuyên gia nổi tiếng của Mexico.

Các trung tâm giáo dục nổi tiếng của Mexico thường đào tạo nhân tài và nhận sinh viên và thực tập sinh quốc tế trên cơ sở có đi có lại. Tuy nhiên sinh viên quốc tế đáp ứng những yêu cầu về kiến thức cũng có thể trả tiền và du học dễ dàng tại Mexico.

Đường lối đối ngoại

Mexico đã ký 12 Hiệp định Tự do Thương mại với 40 nước ở cả ba châu lục và là thành viên của Liên hiệp quốc (LHQ), OAS, ALADI, NAFTA, APEC, OECD, FEALAC và là quan sát viên của Phong trào Không liên kết. 90% buôn bán của Mexico được thực hiện trong khuôn khổ của các Thỏa thuận Tự do Thương mại.

Mexico là thành viên của Khu vực Mậu dịch Tự do Bắc Mỹ (NAFTA) từ 01/01/1994. Đến nay, Mexico là nước duy nhất đã ký hiệp định tự do thương mại với ba nền kinh tế hàng đầu thế giới là Hoa Kỳ, EU và Nhật bản.

Quan hệ song phương quan trọng và ưu tiên nhất của Mexico là mối quan hệ với Hoa Kỳ do hai nước có đường biên giới chung dài hơn 3.200 km, có nhiều mối liên hệ về lịch sử và truyền thống và do kinh tế phụ thuộc nặng vào Hoa Kỳ. Bên cạnh chính sách tiếp tục thắt chặt quan hệ với Canada và Liên minh Châu Âu, Mexico chủ trương tăng cường hơn nữa quan hệ hữu nghị và hợp tác toàn diện với các nước Mỹ la tinh và Caribe, với khu vực Châu Á - Thái Bình Dương, cũng như xác định Châu Phi, Trung Đông và Trung Á là những khu vực ưu tiên trong việc nâng cao vai trò của mình trên thế giới. Mexico đang vận động để trở thành bên đối thoại (Dialogue Partner) của ASEAN trong thời gian tới.

Ngày 5/10/2015, các nhà đàm phán đến từ 12 nước đã đạt được thỏa thuận về Hiệp định thương mại tự do xuyên Thái Bình Dương (TPP) – thỏa thuận thương mại bao trùm 40% nền kinh tế thế giới. Tham gia hiệp định này, các nước cam kết giảm và miễn thuế đối với nhiều loại hàng hóa xuất nhập khẩu. Các nước cũng đồng thuận về nhiều quy định liên quan đến môi trường, quyền sở hữu trí tuệ... 12 nước tham gia

TPP bao gồm Australia, Brunei, Canada, Chile, Nhật Bản, Malaysia, Mexico, New Zealand, Peru, Singapore, Việt Nam và Mỹ.

Các tổ chức quốc tế có Mexico là thành viên:

APEC, Australia Group, BCIE, BIS, CAN (quan sát viên), Caricom (quan sát viên), CD, CDB, CE (quan sát viên), CELAC, CSN (quan sát viên), EBRD, FAO, FATF, G-3, G-15, G-20, G-24, G-5, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (các uỷ ban quốc gia), ICCT, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), LAES, LAIA, MIGA, NAFTA, NAM (observer), NEA, NSG, OAS, OECD, OPANAL, OPCW, Pacific Alliance, Paris Club (hợp tác), PCA, SICA (quan sát viên), UN, UNASUR (quan sát viên), UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, Union Latina (quan sát viên), UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO.

Kinh tế

Mexico là một nền kinh tế thị trường hỗn hợp và được xếp vào nhóm các quốc gia có thu nhập trên trung bình. Đây là nền kinh tế lớn thứ 14 thế giới dựa trên GDP và đồng thời cũng là một trong những nước có thu nhập bình quân cao nhất khu vực Mỹ Latinh, tuy nhiên vẫn còn kém xa so với các nước Bắc Mỹ.

Mexico là nền kinh tế lớn thứ 14 trên thế giới và nhìn chung đã có mức tăng trưởng kinh tế chậm nhưng ổn định kể từ những năm 1990. Sau cuộc khủng hoảng kinh tế trầm trọng năm 1994, Mexico đã phục hồi một cách ấn tượng nền kinh tế bằng cách xây dựng một nền kinh tế đa dạng và hiện đại. Cơ sở hạ tầng được cải thiện đã nâng cao chất lượng hoạt động của các bến cảng, đường sá, mạng lưới điện, viễn thông, hàng không đảm bảo cho sự phát triển kinh tế.

Bất chấp sự gián đoạn chuỗi cung ứng do COVID-19, lạm phát toàn cầu và bất ổn địa chính trị ở châu Âu và những nơi khác, nền kinh tế Mexico đạt được mức tăng trưởng ổn định vào năm 2023 và sau đó nhờ nhu cầu bên ngoài và đầu tư nước ngoài.

Mexico là quốc gia nói tiếng Tây Ban Nha lớn nhất thế giới. Nền kinh tế trị giá 1,4 nghìn tỷ USD của nước này là nền kinh tế lớn thứ hai ở Mỹ Latinh và quốc gia này duy trì mối quan hệ thương mại và đầu tư sâu sắc với Hoa Kỳ. Mexico là thành viên

có thu nhập trung bình khá của Nhóm G20 và Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD), với tổng sản phẩm quốc nội (GDP) bình quân đầu người là 11.091 USD. Tuy nhiên, tốc độ tăng trưởng GDP trung bình hàng năm là 2% của Mexico kể từ khi ký NAFTA năm 1993 vẫn chậm hơn hầu hết các thị trường mới nổi, một phần là do tỷ lệ lao động không chính thức cao (56%), nghèo đói (44%) và sản lượng dầu giảm. Ngoài ra, nền kinh tế của quốc gia này bị ảnh hưởng nặng nề bởi đại dịch COVID-19, lệnh phong tỏa và cùng với suy giảm kinh tế ở những nơi khác trên thế giới. Theo Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF), tốc độ tăng trưởng GDP thực tế của Mexico trong năm 2021 là 4,7%, giảm xuống còn 3,1% vào năm 2022. IMF dự báo Mexico sẽ duy trì tốc độ tăng trưởng GDP là 1,8% vào năm 2023 tùy thuộc vào các yếu tố như lạm phát và gián đoạn chuỗi cung ứng.

Tổng kim ngạch thương mại hàng hóa và dịch vụ hai chiều giữa Hoa Kỳ và Mexico đạt 863,4 tỷ USD vào năm 2022, đưa Mexico trở thành đối tác thương mại lớn thứ hai của Hoa Kỳ. Trong giai đoạn này, kim ngạch xuất khẩu của Hoa Kỳ sang Mexico đạt 362,7 tỷ USD và kim ngạch nhập khẩu từ Mexico đạt 500,7 tỷ USD (thâm hụt 138 tỷ USD). Khối lượng thương mại lớn này hỗ trợ trực tiếp và gián tiếp cho hàng triệu việc làm tại Hoa Kỳ. Mexico là điểm đến lớn nhất, thứ hai hoặc thứ ba đối với hàng hóa xuất khẩu từ hơn 30 tiểu bang của Hoa Kỳ. Các mặt hàng xuất khẩu hàng đầu của Hoa Kỳ bao gồm đồ điện tử, xe cộ, nhiên liệu, khoáng sản, nhựa và máy móc. Mexico là thị trường xuất khẩu lớn thứ hai đối với các sản phẩm nông nghiệp của Hoa Kỳ vào năm 2022, với tổng giá trị xuất khẩu nông sản của Hoa Kỳ sang Mexico đạt hơn 28 tỷ USD.

Mexico là nhà đầu tư lớn thứ 17 tại Hoa Kỳ, với tổng vốn đầu tư 54 tỷ USD tính đến cuối năm 2022. Hoa Kỳ liên kết với các công ty do Mexico sở hữu trong các lĩnh vực như thực phẩm, truyền thông, nhựa, kim loại, linh kiện ô tô và dịch vụ kinh doanh đã sử dụng 85.700 lao động Hoa Kỳ vào năm 2018.

Ngoài G20 và OECD, Mexico còn là thành viên của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) và diễn đàn Hợp tác Kinh tế Châu Á - Thái Bình Dương (APEC). Mexico có 13 hiệp định thương mại tự do bao gồm 50 quốc gia trong đó có Hoa Kỳ, Nhật Bản, Liên minh Châu Âu, các nước Trung Mỹ và Nam Mỹ, bao gồm Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) gồm 11 quốc gia. Khoảng 90% mậu dịch của Mexico có FTA. Việc Mexico tham gia vào các hiệp định quốc tế

này có nghĩa là thị trường Mexico nói chung là cởi mở và cạnh tranh.

Dầu lửa vẫn là mặt hàng xuất khẩu chủ lực của Mexico và mang lại một nguồn ngoại tệ lớn cho nền kinh tế nước này. Với dân số đông và một nền kinh tế phát triển năng động và vững chắc, Mexico được dự báo có thể sẽ trở thành một trong 5 cường quốc kinh tế thế giới vào năm 2050 theo thứ tự lần lượt là Trung Quốc, Mỹ, Ấn Độ, Brazil và Mexico.

Mexico đang tập trung vào năng lượng, viễn thông, lao động, tài chính và cải cách giáo dục nhằm gia tăng năng lực cạnh tranh trên thương trường quốc tế.

Đối tác thương mại chủ yếu của Mexico là hai nước bạn hàng Bắc Mỹ thuộc khối NAFTA, chiếm tới 90% mặt hàng xuất khẩu và 55% nhập khẩu của nước này. Trong nền kinh tế Mexico, công nghiệp chiếm 36,6%, nông nghiệp chiếm 3,6% và dịch vụ 59,8% GDP. Các mặt hàng xuất khẩu chủ yếu của Mexico là dầu mỏ, hàng gia công, rau quả, vải, cà phê, bạc. Còn các mặt hàng nhập khẩu chủ yếu là máy móc, thiết bị, phương tiện giao thông.

Du lịch cũng là một nguồn thu ngoại tệ lớn của Mexico. Mỗi năm đất nước Mexico đón tiếp hơn 20 triệu lượt khách du lịch nước ngoài và là quốc gia duy nhất tại khu vực Mỹ Latinh có mặt trong top 25 nước điểm đến du lịch của thế giới.

Du lịch Mexico nổi tiếng với những tàn tích từ thời các nền văn minh cổ xưa của châu Mỹ, các công trình văn hóa lịch sử cũng như các bãi biển đẹp dọc theo hai bên bờ biển của nước này.

Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) cuối năm 2023 thông báo Mexico đã vượt thêm bốn bậc để trở thành nền kinh tế đứng thứ 12 trong danh sách 20 nền kinh tế lớn nhất thế giới năm 2023, nhờ vào tốc độ phục hồi đáng khích lệ của quốc gia có quy mô kinh tế lớn thứ hai Mỹ Latinh này.

Kết thúc năm 2023, Mexico với tổng sản phẩm quốc nội (GDP) đạt khoảng 1.810 tỷ USD, tăng 400 tỷ USD so với các dự báo trước đó của IMF cũng như nhiều định chế tài chính quốc tế khác, đồng thời tăng đáng kể so với GDP năm 2022 là 1.470 tỷ USD.

GDP năm 2023 của Mexico đã vượt một loạt các cường quốc kinh tế khác như Hàn Quốc (ước đạt 1.710 tỷ USD), Australia 1.690 tỷ USD và Tây Ban Nha 1.580 tỷ USD, song vẫn đứng thứ hai tại Mỹ Latinh sau quốc gia Nam Mỹ Brazil 2.130 tỷ USD.

Tại Mỹ Latinh, Brazil vẫn duy trì vị trí đứng đầu khu vực, đồng thời đứng thứ chín

Investment & Trade Promotion Centre ITPC • URL: www.itpc.hochiminhcity.gov.vn • Email: itpc@itpc.gov.vn

trong danh sách 20 nền kinh tế lớn nhất thế giới năm 2023, nâng hai bậc so với năm 2022, thời điểm mà quy mô GDP nước này ở mức 1.900 tỷ USD.

Theo dữ liệu của IMF, GDP của khu vực Mỹ Latinh năm 2023 ước đạt 6.500 tỷ USD, trong đó Brazil và Mexico chiếm khoảng 39,3%.

Theo các chuyên gia kinh tế, năm 2023 đánh dấu năm thứ ba liên tiếp tốc độ tăng trưởng kinh tế của Mexico vượt dự báo đầu năm của các nhà phân tích thị trường. Sau cuộc khủng hoảng toàn cầu do đại dịch Covid-19 gây ra, quốc gia Bắc Mỹ này đã duy trì mức tăng trưởng kinh tế hằng năm từ 3% đến 4%.

Kết quả ấn tượng này một phần nhờ loạt chính sách của chính quyền Tổng thống Andres Manuel Lopez Obrador, bao gồm cải cách thị trường lao động toàn diện và quản lý tài chính hiệu quả giúp tạo nên môi trường đầu tư thuận lợi, gia tăng rõ rệt cả đầu tư công và tư.

Phân tích các yếu tố tạo nên thành tựu nền kinh tế Mexico trong năm 2023, giới chuyên gia nhấn mạnh, quốc gia Mỹ Latinh đã thành công trong việc giữ tỷ lệ nợ trên GDP của nước này ở mức thấp theo tiêu chuẩn quốc tế, từ đó nâng cao sức hấp dẫn của Mexico đối với các nhà đầu tư toàn cầu. Bên cạnh đó, những cải cách mạnh mẽ trên thị trường lao động và thiết kế lại mạng lưới bảo trợ xã hội cũng giúp giảm tỷ lệ thất nghiệp, tăng thu nhập cho các gia đình Mexico, góp phần giảm nghèo và bất bình đẳng, cũng như cải thiện chất lượng sống.

Đáng chú ý, các chính sách của Chính phủ Mexico cũng thúc đẩy mạnh mẽ tiêu dùng trong nước. Giới chuyên gia đánh giá, sau cuộc khủng hoảng Covid-19, thị trường nội địa của Mexico đã đóng góp nhiều hơn vào tăng trưởng kinh tế của đất nước so với các cuộc khủng hoảng trước đó. Xuất khẩu duy trì xu hướng tăng, trong khi thị trường trong nước tiếp tục mở rộng đáng kể.

Đầu tư vào Mexico tính cả khu vực công và tư nhân đạt mức cao kỷ lục, trở thành động lực chính cho tăng trưởng kinh tế quốc gia. Sự gia tăng này là kết quả từ hàng loạt dự án cơ sở hạ tầng giúp tăng cường kết nối, tạo thuận lợi thương mại và di chuyển, thúc đẩy đáng kể năng lực sản xuất trong nước.

Trái ngược những dự đoán ban đầu về suy giảm đầu tư, Mexico đã chứng minh niềm tin kinh doanh mạnh mẽ và vai trò trung tâm trong việc định hình lại chuỗi sản xuất

toàn cầu, thể hiện khả năng phục hồi kinh tế và sự năng động tích cực.

Năm 2023, Mexico củng cố vai trò là đối tác thương mại hàng đầu của Mỹ. Đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) vào Mexico ngày càng gia tăng. Sự ổn định về tài chính và kinh tế vĩ mô, cùng chiến lược tập trung mạnh mẽ vào thương mại quốc tế giúp Mexico thành điểm đến đầu tư hấp dẫn. Tính đến tháng 11/2023, các khoản đầu tư được công bố đã vượt 100 tỷ USD, cùng kỳ vọng con số này sẽ tăng lên trong năm tới.

Theo các chuyên gia, triển vọng kinh tế năm 2024 dành cho Mexico đang đầy hứa hẹn, với mức tăng trưởng dự kiến từ 2,5% đến 3,5%. Dựa vào các yếu tố như đầu tư và chi tiêu tiêu dùng mạnh mẽ, thị trường việc làm lành mạnh, cùng các chính sách tiếp tục hướng đến giảm mức chênh lệch giàu nghèo, năm 2024 cũng được kỳ vọng là giai đoạn chuyển đổi tích cực, mạnh mẽ đối với quốc gia này.

Tuy nhiên, trong bối cảnh chuẩn bị cho cuộc bầu cử tổng thống vào tháng 6 năm 2024, Quỹ Tiền tệ quốc tế (IMF) đưa ra dự báo không mấy lạc quan về triển vọng kinh tế 2 năm tới của Mexico.

Theo dự báo của IMF, tăng trưởng kinh tế của Mexico sẽ giảm xuống còn 2,4% trong năm 2024 và tiếp tục lao dốc xuống mức 1,4% vào năm 2025, thấp hơn so với các mức 2,7% và 1,5% mà tổ chức này đưa ra hồi đầu tháng 01/2024.

Việc điều chỉnh dự báo trên là do chỉ số kinh tế vĩ mô của Mexico giảm sút kể từ quý 4/2023, đặc biệt là sự sụt giảm của hoạt động sản xuất và những tác động tiềm tàng từ chính sách điều hành nền tài chính trong năm đầu nhiệm kỳ của chính phủ mới, dự kiến sẽ được bầu ra vào tháng 6 năm 2024.

Nhiều tổ chức tài chính đánh giá rằng, tốc độ tăng trưởng của nền kinh tế Mexico dự kiến sẽ chững lại trong năm 2024. Hơn nữa, nước láng giềng Mỹ, tốc độ tạo thêm việc làm chậm lại và tỷ lệ thất nghiệp gia tăng ở quốc gia này đã tác động đến dòng kiều hối, làm giảm tốc độ tăng trưởng tiêu dùng ở Mexico.

Ngoài ra, dòng chảy thương mại giữa Mỹ và Mexico có thể bị ảnh hưởng do nhu cầu hàng hóa trung gian giảm, khiến sản xuất và xuất khẩu giảm theo. Dự toán Ngân sách năm 2025 được Chính phủ Mexico công bố cho thấy, sự gia tăng đáng kể của các khoản chi tiêu công. Những yếu tố nêu trên khiến Mexico phải đối mặt với những thách thức tài chính lớn nhất kể từ những năm 1980 đến nay.

Tập đoàn tài chính nổi tiếng BBVA phân tích rằng, sự giảm tốc trong hoạt động kinh tế ở Mexico là do ngành công nghiệp tăng trưởng chậm lại và chi tiêu tiêu dùng ở mức vừa phải. Lạm phát ở Mexico đang rục rịch tăng lên, tình trạng giảm sút nhu cầu tiêu dùng trong quý cuối cùng của năm 2023 gây ra hiệu ứng tiêu cực kéo dài sang năm 2024. Xu hướng này được dự đoán sẽ tác động đến hiệu quả kinh tế tổng thể, đặt ra sự cần thiết phải điều chỉnh chiến lược để kích thích tăng trưởng.

Cộng thêm việc chính quyền liên bang nỗ lực hoàn thành các công trình lớn vào năm cuối nhiệm kỳ của chính phủ Tổng thống Andrés Manuel López Obrador cũng làm gia tăng đáng kể các khoản chi tiêu công khiến chi phí vận hành và bảo trì tăng cao. Điều này khiến kinh tế Mexico đối mặt với những thách thức tài chính lớn, cũng như bị tụt bậc xếp hạng tín nhiệm. Không chỉ chính phủ mà lĩnh vực tư nhân cũng sẽ bị đẩy vào tình trạng phải đi vay các khoản tín dụng ngắn hạn với lãi suất cao.

Mexico đã ấn định ngày tổ chức tổng tuyển cử là vào 2.6 tới. Đây là lần đầu các cuộc bầu cử cấp Trung ương và địa phương được thực hiện đồng thời trên toàn bộ 32 khu vực pháp lý. Hơn 98 triệu cử tri sẽ bầu ra tân tổng thống cùng 500 thành viên Hạ viện và 128 thành viên Thượng viện. Cử tri cũng sẽ chọn ra nhiều thống đốc bang và hàng nghìn quan chức địa phương khác.

Khi những tín hiệu không mấy tích cực của nền kinh tế Mexico phát đi, các nhà phân tích cho rằng, các ứng cử viên sẽ phải đưa ra những cam kết mạnh mẽ trong chương trình tranh cử của mình. Và bất cứ ứng cử viên nào giành chiến thắng trong cuộc bầu cử sắp tới cũng sẽ phải đối mặt với một nhiệm kỳ nhiều thách thức.

Viện Điều hành Tài chính Mexico (MIFE) vừa đưa ra cảnh báo, Mexico sẽ phải đối mặt với những thách thức tài chính lớn nhất kể từ những năm 1980 đến nay, trong bối cảnh tăng trưởng của nền kinh tế lớn thứ 2 Mỹ Latinh này đang có dấu hiệu giảm tốc.

Thách thức cho nữ Tổng thống đầu tiên của Mexico

Tổng thống Sheinbaum khẳng định trong nhiệm kỳ kéo dài đến năm 2030, bà sẽ tập trung vào các chính sách an sinh xã hội và giữ ổn định kinh tế, trong đó bao gồm việc kiểm chế giá xăng dầu và thực phẩm, mở rộng các chương trình hỗ trợ cho phụ nữ và trẻ em, hỗ trợ đầu tư, xây dựng nhà ở và hệ thống giao thông.

Tân Tổng thống Sheinbaum sẽ cần giải quyết tình trạng bạo lực trong nước, khi các

cuộc giao tranh giữa các băng nhóm và phe phái lan rộng. Bà khẳng định sẽ đẩy mạnh hoạt động tình báo và điều tra nhằm nâng cao hiệu quả của việc trấn áp tội phạm.

Vấn đề tư pháp cũng đang gây tranh cãi tại Mexico, khi dự luật vừa được quốc hội thông qua hồi tháng 9 quy định công chúng sẽ bỏ phiếu trực tiếp bầu ra thẩm phán liên bang. Những người phản đối lo ngại dự luật này khiến tội phạm có thể gây ảnh hưởng đáng kể lên hệ thống tư pháp tại Mexico. Đây cũng là điều làm cho những nhà đầu tư quốc tế quan ngại về tính độc lập của ngành tư pháp. Bà Sheinbaum trấn an rằng các khoản đầu tư sẽ an toàn và cam kết chính sách tài khóa có trách nhiệm.

Hồi tháng 8, Ngân hàng trung ương Mexico giảm dự báo tăng trưởng GDP nước này năm 2024 xuống còn 1,5%, so với kỳ vọng trước đó là 2,4%. Các chuyên gia nhận định nền kinh tế Mexico cần một cuộc cải cách thuế để tăng doanh thu, dù Tổng thống Sheinbaum loại trừ kế hoạch cải cách thuế toàn diện. Ngoài ra, Mexico còn có quan hệ thương mại quan trọng với Mỹ, do đó một số quyết sách còn phải chờ kết quả bầu cử tổng thống ở Washington. Dù có những lo ngại từ quốc tế, chính phủ mới của Mexico vẫn lạc quan về nền kinh tế. Theo báo El Economista, chính quyền bà Sheinbaum kỳ vọng nguồn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) sẽ tăng khoảng 3 - 4 tỉ USD/năm, tương đương thu về vốn đầu tư nước ngoài lên đến 24 tỉ USD vào cuối nhiệm kỳ năm 2030.

Thách thức thị trường

Khó tìm một nhà phân phối hoặc đại lý duy nhất để bao phủ thị trường rộng lớn này. Hệ thống pháp luật Mexico khác so với hệ thống pháp luật ở Mỹ và các nước khác. Các doanh nghiệp nước ngoài muốn tham nhập vào thị trường Mexico nên tham khảo ý kiến tư vấn pháp lý trước khi bước vào các thỏa thuận với các đối tác kinh doanh của Mexico.

Hệ thống ngân hàng ở Mexico cho thấy dấu hiệu tăng trưởng sau nhiều năm trì trệ, nhưng mức lãi suất vẫn tương đối cao. Đặc biệt, các doanh nghiệp nhỏ và vừa (SMEs) khó tiếp cận được nguồn tài chính ở mức hợp lý bất chấp chính phủ Mexico nỗ lực tăng vốn cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa. Các công ty cần phải tiến hành thẩm định kỹ lưỡng trước khi đi vào kinh doanh với một công ty Mexico, và nên thận trọng trong việc mở rộng tín dụng và cảnh báo thanh toán luôn chậm trễ. Đây là một trong những yếu tố cần thận trọng trong quá trình thẩm định, các văn phòng dịch vụ thương mại của quốc gia bạn ở Mexico có thể tiến hành kiểm tra cơ bản về đối tác tiềm năng của Mexico. Quy định hải quan Mexico, tiêu chuẩn sản phẩm và luật lao động có thể là

những khó khăn không ngờ đến đối với các doanh nghiệp xuất khẩu nước ngoài. Các doanh nghiệp xuất khẩu cần chú ý đến các tiêu chuẩn và luật lệ về thương mại, nông nghiệp, quyền sở hữu trí tuệ để không làm ảnh hưởng đến sản phẩm hay lợi ích kinh doanh của doanh nghiệp.

Bạo lực liên tục liên quan đến các nhóm tội phạm đã tạo ra tình trạng mất an ninh gia tăng ở một số khu vực của Mexico, bao gồm một số khu vực biên giới, một số khu vực cảng và dọc theo các hành lang xe tải và đường sắt.

Để biết thông tin chi tiết hơn, trước khi đến Mexico, bạn nên tham khảo trang web của Bộ Cảnh báo du lịch của Mexico (http://travel.state.gov/travel/cis_pa_tw/tw/tw_5815.html) và thông tin cụ thể về Mexico (http://travel.state.gov/travel/cis_pa_tw/cis/cis_970.html).

Cơ hội thị trường

Tỷ lệ lao động đang cạnh tranh với Trung Quốc và mạng lưới logistics mạnh cho phép vận chuyển nhanh hàng đến tay người tiêu dùng.

Một số các ngành triển vọng nhất của Mexico bao gồm: nông nghiệp; kinh doanh và chế biến hàng nông sản; phụ tùng xe ô tô và dịch vụ; dịch vụ giáo dục; năng lượng; môi trường; nhượng quyền thương mại; nhà ở & xây dựng; thiết bị đóng gói; chất dẻo và nhựa; thiết bị an ninh & an toàn thiết bị và dịch vụ; các ngành công nghệ; thiết bị cơ sở hạ tầng giao thông vận tải và dịch vụ; và du lịch và dịch vụ du lịch.

Chiến lược xâm nhập thị trường

Để thành công cho việc thâm nhập vào thị trường Mexico là xây dựng các kênh bán hàng. Bắt đầu bằng cách thành lập một đại lý, đại diện hoặc nhà phân phối được ủy quyền cho các sản phẩm và dịch vụ tại Mexico hoặc mở một văn phòng đại diện. Với quy mô của thị trường, chiến lược nên xem xét các vùng lãnh thổ cụ thể. Hầu hết các công ty đều chỉ định các đại lý hoặc nhà phân phối Mexico ở các địa điểm khác nhau. Nhiều công ty thấy rằng việc sử dụng ba hoặc bốn vùng lãnh thổ cụ thể sẽ hiệu quả hơn, thường tập trung ở Thành phố Mexico đối với miền Trung và miền Nam Mexico, ở Guadalajara đối với miền Tây Mexico, ở Monterrey đối với miền Đông Bắc Mexico và ở Baja California đối với biên giới Tây Bắc và các khu vực maquiladora (sản xuất xuất khẩu). Để bán cho chính phủ, điều quan trọng là phải có một văn phòng hoặc đại diện tại địa phương. Đối với các sản phẩm hoặc dịch vụ được quản lý chẳng hạn như

các giải pháp chăm sóc sức khỏe, việc phê duyệt theo quy định đòi hỏi thời gian và sự hỗ trợ của địa phương.

Các nhà xuất khẩu cũng cần cân nhắc các kế hoạch khuyến mại. Các hội chợ thương mại, quảng cáo, chiến dịch truyền thông xã hội và cuộc gọi bán hàng đều hiệu quả ở Mexico. Người mua Mexico thường nhạy cảm với giá cả và người mua là chính phủ có các quy tắc nghiêm ngặt ưu tiên các mức giá thấp nhất, vì vậy việc thiết lập một cấu trúc giá hiệu quả là chìa khóa để thành công. Tư vấn pháp lý, bảo vệ sở hữu trí tuệ, bán hàng, vận chuyển, quan hệ lao động và hỗ trợ sau bán hàng đều là các yếu tố cần thiết trong chiến lược của bạn.

Khuyến nghị các công ty cân nhắc những điều sau:

- Để kinh doanh tại Mexico, điều quan trọng là phải phát triển và duy trì mối quan hệ chặt chẽ với khách hàng và đối tác. Người Mexico thích giao tiếp trực tiếp thường xuyên, đặc biệt là trong giai đoạn đầu thiết lập mối quan hệ. Email được sử dụng rộng rãi, nhưng với nhiều người làm việc tại nhà hơn, các nền tảng như WhatsApp đã trở nên thiết yếu cho các kết nối ban đầu và tương tác nhanh chóng.
- Người tiêu dùng Mexico nhìn chung khá am hiểu về các sản phẩm và dịch vụ của Hoa Kỳ. Các thương hiệu phổ biến của Hoa Kỳ được công nhận rộng rãi tại Mexico. Nên tận dụng và phát huy sự quen thuộc này.
- Phòng Thương mại của nước bạn ở Mexico có thể đánh giá tiềm năng thị trường sản phẩm và dịch vụ, đưa ra lời khuyên cho chiến lược xuất khẩu, tạo điều kiện thuận lợi cho các thỏa thuận kinh doanh thuận với khách hàng tiềm năng và/hoặc đối tác thông qua các phòng thương mại của quốc gia bạn ở Mexico.

(Nguồn: CIA factbook)

Chương 2: Môi trường chính trị - kinh tế

Môi trường chính trị

Theo hiến pháp năm 1917 (có hiệu lực cho tới nay, tuy có một số điều khoản đã được sửa đổi), Mexico là nước Cộng hoà Liên bang theo chế độ đại nghị, gồm 31 bang và 1 quận liên bang (Thủ đô). Hiến pháp của nước này cũng quy định thành lập 3 cấp chính quyền khác nhau: liên bang, tiểu bang và thành phố. Tất cả những vị trí lãnh đạo của chính quyền đều được quyết định thông qua bầu cử hoặc được chỉ định bởi những người đã được bầu.

Tổng thống là Nguyên thủ quốc gia đồng thời đứng đầu cơ quan hành pháp, được bầu trực tiếp với nhiệm kỳ 6 năm và không được bầu hai nhiệm kỳ liên tiếp.

Vị trí thứ hai là Bộ trưởng Nội vụ, thay khi Tổng thống vắng mặt, kế đó là Bộ trưởng Ngoại giao, không có các chức Phó Tổng thống, Thủ tướng và Phó Thủ tướng.

- Chính quyền của Mexico được chia làm 3 nhánh sau

☐ Lập pháp

Lập pháp gồm quốc hội lưỡng viện bao gồm Thượng viện và Hạ viện Mexico. Phía lập pháp có quyền đặt ra các điều luật, tuyên bố chiến tranh, đặt thuế mới, thông qua ngân sách quốc gia và các hiệp ước quốc tế, bổ nhiệm các cán bộ ngoại giao...

Quốc hội (Cơ quan lập pháp) gồm 2 viện:

Thượng viện có 128 ghế (96 ghế được bầu theo bầu cử phổ thông nhiệm kỳ 6 năm, 32 ghế được phân bổ theo số phiếu bầu của mỗi đảng); 128 nghị sỹ với nhiệm kỳ 6 năm (mỗi bang 4 nghị sỹ).

Hạ viện có 500 nghị sỹ (500 ghế, trong đó 300 ghế được bầu trực tiếp theo bầu cử phổ thông nhiệm kỳ 3 năm, 200 ghế còn lại được phân bổ theo số phiếu bầu của mỗi đảng, nhiệm kỳ 3 năm).

Các nghị sỹ của Thượng viện và Hạ viện đều không được bầu 2 nhiệm kỳ liên tiếp.
Chính phủ: gồm 18 bộ.

☐ Hành pháp

Tổng thống México vừa là người đứng đầu nhà nước, vừa là người đứng đầu chính phủ và đồng thời cũng được coi là Tổng tư lệnh quân đội México. Tổng thống có quyền bổ nhiệm nội các (với sự thông qua của Thượng viện), chịu trách nhiệm việc thiết lập và thực thi luật pháp và quyền đình chỉ không thông qua một bộ luật nào đó.

☐ Tư pháp

Đứng đầu nhánh này là Tòa án Tư pháp Tối cao, gồm 11 vị thẩm phán được bổ nhiệm bởi tổng thống với sự đồng ý của Thượng viện.

Tòa án tối cao: gồm 21 thẩm phán do Tổng thống chỉ định và Thượng viện thông qua.

Hệ thống chính quyền (hành pháp) có 3 cấp: Liên bang, bang và Thành/thị; chia thành 31 tiểu bang và Thủ đô Liên bang (Thống đốc bang và Thị trưởng Thủ đô Liên bang có nhiệm kỳ 6 năm); cấp Thị trưởng có nhiệm kỳ 3 năm. Theo Hiến pháp hiện hành, tất cả các chức vụ dân bầu (Tổng thống, Thống đốc, Thị trưởng, Thượng/hạ nghị sỹ đều không được phép tái cử hai nhiệm kỳ liên tiếp); các cấp chính quyền bang và Thành/thị đều có quyền tự trị cao (thậm chí mỗi bang và Thủ đô Liên bang có bộ luật tổ tục hình sự riêng) và tiềm lực kinh tế - tài chính lớn.

Ở cấp tiểu bang, chính quyền cũng được tổ chức thành 3 nhánh: lập pháp (hội đồng lưỡng viện), hành pháp (đứng đầu là thống đốc và nội các được bổ nhiệm) và tư pháp (tòa án).

• Hệ thống pháp luật

Nguồn gốc hệ thống pháp luật của Mexico là hệ thống cổ điển dựa trên hệ thống pháp luật Hy Lạp, La mã và Pháp. Ngày nay, Mexico có chế độ pháp luật dân sự và lý luận của Hoa Kỳ. Hệ thống pháp luật của Mexico cũng có nhiều điểm chung với nhiều hệ thống pháp luật khác trên thế giới, đặc biệt là hệ thống pháp luật của khu vực châu Mỹ La tinh và lục địa châu Âu.

• Các đảng phái chính trị chính

☐ Đảng Cách mạng thể chế (PRI) thành lập năm 1929, đại diện cho quyền lợi của giai cấp tư sản dân tộc (lãnh đạo Đảng là Cesar Camacho Quiroz)

☐ Đảng Hành động quốc gia (PAN) thành lập năm 1939, đại diện cho quyền lợi của giai cấp tư sản tài chính, đại địa chủ. (lãnh đạo Đảng là Gustavo Madero Munoz)

□ Đảng Cách mạng dân chủ (PRD) thành lập năm 1988. (lãnh đạo đảng là Jesus Zambrano Grijalva)

□ Đảng Xã hội nhân dân (PPS) thành lập năm 1948 và theo chủ nghĩa Mác-Lê nin.

□ Đảng lao động (PT) đại diện cho tầng lớp lao động theo xu hướng cánh tả. (lãnh đạo đảng là Alberto Anaya Gutierrez)

Tình hình chính trị - xã hội Mexico những năm gần đây nhìn chung tương đối ổn định. Chính phủ tập trung nỗ lực thực hiện các chương trình xoá đói, giảm nghèo, giải quyết công ăn việc làm cho người lao động, phát triển cơ sở hạ tầng, nhà ở.

- **Quân đội**

Mexico là quốc gia có lực lượng quân đội lớn thứ hai tại khu vực Mỹ Latinh, chỉ sau Brazil. Mexico có 503.777 quân hiện hành, và có 192.770 quân nhân thuộc lực lượng quân đội chính quy. Ngân sách dành cho quân đội mỗi năm của Mexico khoảng 6 tỉ USD, chiếm 0,5% GDP. Từ thập niên 1990, quân đội Mexico chuyển hướng trọng tâm hoạt động sang cuộc chiến chống ma túy, đòi hỏi phải nâng cấp nhiều loại vũ khí và hiện đại hóa quân đội. Quân đội Mexico bao gồm hai nhánh: Lục quân Mexico (trong đó đã bao gồm cả không quân) và Hải quân Mexico. Hiện quân đội Mexico vẫn còn duy trì một số cơ sở vật chất, hạ tầng để thử nghiệm và chế tạo vũ khí như trực thăng, tàu chiến hạng nặng, các loại súng cho quân đội. Những cơ sở này đóng vai trò quan trọng trong nền kinh tế địa phương. Trong những năm gần đây, do yêu cầu hiện đại hóa quân đội ngày càng cao nên Mexico đã cải tiến các chương trình huấn luyện cũng như vũ trang, đồng thời trở thành một nhà cung cấp vũ khí cho cả quân đội trong nước và các nước khác.

Môi trường kinh tế

- **Tổng quan**

Kinh tế Mexico phụ thuộc nhiều vào nước ngoài, chủ yếu là Mỹ. Các ngành kinh tế chủ chốt ở Mexico, trừ ngành dầu lửa được quốc hữu hoá từ 1938, đều do các công ty xuyên quốc gia do tư bản Mỹ khống chế nắm giữ. Trong chính sách kinh tế và đối ngoại, Mexico dành ưu tiên hàng đầu phát triển quan hệ toàn diện với Mỹ, Canada. Kế đó, Mexico ưu tiên quan hệ với các nước EU, các nước láng giềng ở Trung Mỹ, với Mỹ Latinh. Đối với Châu Á-Thái Bình Dương, Mexico ưu tiên quan hệ với Nhật Bản,

Trung Quốc và các nước NICs nhằm thu hút vốn đầu tư của các nước Châu Á và đẩy mạnh xuất khẩu hàng hoá của Mexico sang khu vực này.

Nền kinh tế Mexico là nền kinh tế thị trường hỗn hợp đang phát triển. Đây là nền kinh tế lớn thứ 12 trên thế giới tính theo GDP danh nghĩa và theo sức mua tương đương tính đến năm 2024. Kể từ cuộc khủng hoảng năm 1994, các chính quyền đã cải thiện các nền tảng kinh tế vĩ mô của đất nước. Mexico không bị ảnh hưởng đáng kể bởi cuộc khủng hoảng Nam Mỹ năm 2002 và vẫn duy trì được tốc độ tăng trưởng tích cực, mặc dù thấp, sau một thời gian ngừng trệ vào năm 2001. Tuy nhiên, Mexico là một trong những quốc gia Mỹ Latinh bị ảnh hưởng nhiều nhất bởi cuộc suy thoái năm 2008 với tổng sản phẩm quốc nội giảm hơn 6% trong năm đó. Trong số các quốc gia OECD, Mexico có hệ thống an sinh xã hội khá mạnh; chi tiêu xã hội ở mức khoảng 7,5% GDP.

Nền kinh tế Mexico đã duy trì được mức độ ổn định kinh tế vĩ mô cao, giúp giảm lạm phát và lãi suất xuống mức thấp kỷ lục. Mặc dù vậy, vẫn tồn tại khoảng cách đáng kể giữa dân số thành thị và nông thôn, các tiểu bang phía bắc và phía nam, và người giàu và người nghèo. Một số vấn đề chưa được giải quyết bao gồm nâng cấp cơ sở hạ tầng, hiện đại hóa hệ thống thuế và luật lao động, và giảm bất bình đẳng thu nhập. Tổng doanh thu thuế, chiếm 19,6% GDP năm 2013, là mức thấp nhất trong số 34 quốc gia OECD khi đó. Các vấn đề chính mà Mexico phải đối mặt là tỷ lệ đói nghèo và bất bình đẳng khu vực vẫn ở mức cao. Tăng trưởng năng suất bị hạn chế do thiếu thủ tục chính thức, loại trừ tài chính và tham nhũng. Triển vọng tăng trưởng trung hạn cũng bị ảnh hưởng bởi tỷ lệ phụ nữ trong lực lượng lao động thấp hơn và đầu tư không mạnh kể từ năm 2015.

Nền kinh tế bao gồm các ngành công nghiệp và dịch vụ hiện đại đang phát triển nhanh chóng, với quyền sở hữu tư nhân ngày càng tăng. Các chính quyền gần đây đã mở rộng cạnh tranh trong các cảng, đường sắt, viễn thông, sản xuất điện, phân phối khí đốt tự nhiên và sân bay, với mục tiêu nâng cấp cơ sở hạ tầng. Là một nền kinh tế định hướng xuất khẩu, hơn 90% thương mại của Mexico nằm trong các hiệp định thương mại tự do (FTA) với hơn 40 quốc gia, bao gồm Liên minh Châu Âu, Nhật Bản, Israel và nhiều quốc gia Trung và Nam Mỹ. FTA có ảnh hưởng nhất là Hiệp định Hoa Kỳ-Mexico-Canada (USMCA), có hiệu lực vào năm 2020 và được chính phủ Hoa Kỳ, Canada và Mexico ký kết vào năm 2018. Năm 2006, thương mại với hai đối tác phía

bắc của Mexico chiếm gần 90% kim ngạch xuất khẩu và 55% kim ngạch nhập khẩu của nước này. Gần đây, Quốc hội đã phê duyệt các cải cách quan trọng về thuế, lương hưu và tư pháp. Năm 2023, Mexico có 13 công ty lọt vào danh sách Forbes Global 2000 về các công ty lớn nhất thế giới.

Lực lượng lao động của Mexico ước khoảng 52,8 triệu người tính đến năm 2015. OECD và WTO đều xếp hạng người lao động Mexico là những người làm việc chăm chỉ nhất thế giới xét về số giờ làm việc hàng năm. Tiền lương cho mỗi giờ làm việc vẫn ở mức thấp.

Mexico là một quốc gia có mức độ bất bình đẳng cao: có khoảng 33% dân số nước này sống ở mức "nghèo trung bình" và 9% sống ở mức "cực kỳ nghèo". Theo đó, hơn 40% dân số Mexico sống trong cảnh nghèo khó và con số này đang có xu hướng tăng. (2024).

Theo dự báo của IMF, tăng trưởng kinh tế của Mexico sẽ giảm xuống còn 2,4% trong năm 2024 và tiếp tục lao dốc xuống mức 1,4% vào năm 2025, thấp hơn so với các mức 2,7% và 1,5% mà tổ chức này đưa ra hồi đầu tháng 01/2024.

Việc điều chỉnh dự báo trên là do chỉ số kinh tế vĩ mô của Mexico giảm sút kể từ quý IV.2023, đặc biệt là sự sụt giảm của hoạt động sản xuất và những tác động tiềm tàng từ chính sách điều hành nền tài chính trong năm đầu nhiệm kỳ của chính phủ mới.

Nhiều tổ chức tài chính đánh giá rằng, tốc độ tăng trưởng của nền kinh tế Mexico dự kiến sẽ chững lại trong năm 2024. Hơn nữa, là láng giềng của Mỹ, tốc độ tạo thêm việc làm chậm lại và tỷ lệ thất nghiệp gia tăng ở quốc gia này đã tác động đến dòng kiều hối, làm giảm tốc độ tăng trưởng tiêu dùng ở Mexico.

Ngoài ra, dòng chảy thương mại giữa Mỹ và Mexico có thể bị ảnh hưởng do nhu cầu hàng hóa trung gian giảm, khiến sản xuất và xuất khẩu giảm theo. Dự toán Ngân sách năm 2025 được Chính phủ Mexico công bố cho thấy, sự gia tăng đáng kể của các khoản chi tiêu công. Những yếu tố nêu trên khiến Mexico phải đối mặt với những thách thức tài chính lớn nhất kể từ những năm 1980 đến nay.

Tập đoàn tài chính nổi tiếng BBVA phân tích rằng, sự giảm tốc trong hoạt động kinh tế ở Mexico là do ngành công nghiệp tăng trưởng chậm lại và chi tiêu tiêu dùng ở mức vừa phải. Lạm phát ở Mexico đang rục rịch tăng lên, tình trạng giảm sút nhu cầu tiêu dùng trong quý cuối cùng của năm 2023 gây ra hiệu ứng tiêu cực kéo dài sang năm

2024. Xu hướng này được dự đoán sẽ tác động đến hiệu quả kinh tế tổng thể, đặt ra sự cần thiết phải điều chỉnh chiến lược để kích thích tăng trưởng.

Cộng thêm việc chính quyền liên bang nỗ lực hoàn thành các công trình lớn vào năm cuối nhiệm kỳ của chính phủ Tổng thống Andrés Manuel López Obrador cũng khiến chi phí vận hành và bảo trì tăng cao. Điều này khiến kinh tế Mexico đối mặt với những thách thức tài chính lớn, cũng như bị tụt bậc xếp hạng tín nhiệm. Đồng thời, lĩnh vực tư nhân cũng sẽ bị đẩy vào tình trạng phải đi vay các khoản tín dụng ngắn hạn với lãi suất cao.

- **Các ngành kinh tế trọng điểm**

Các sản phẩm nông nghiệp chính của Mexico là ngũ cốc, lúa mì, đậu nành, gạo, đậu, cotton, cà phê, hoa quả, cà chua, thịt bò, gia cầm, các sản phẩm sữa, đồ gỗ.

Các sản phẩm công nghiệp chính là thực phẩm và đồ uống, thuốc lá, hóa học, sắt và thép, xăng, ngành mỏ, dệt, quần áo, ô tô và các phương tiện gắn máy, dịch vụ điện thoại di động - Internet,...

Du lịch cũng là một trong những ngành đem lại nguồn thu không nhỏ cho Mexico. Dưới đây là đôi nét về một số ngành kinh tế trọng điểm của Mexico:

- ☐ **Ngành khai thác khoáng sản:**

Mexico là nước có đường biên tiếp giáp với nhiều nước nhất trên thế giới, khí hậu ôn hòa quanh năm và Mexico là quốc gia khai thác bạc và có nguồn khoáng sản lớn nhất trên thế giới. Mexico đóng vai trò quan trọng trong ngành công nghiệp khai khoáng toàn cầu, xét cả về doanh thu, sản xuất và dự trữ. Mexico thu hút được khoản đầu tư lớn nhờ khai thác mỏ, chỉ đứng sau Hoa Kỳ, Canada và Australia. Trong những năm gần đây, khoáng sản là ngành công nghiệp thu hút được nhiều nhà đầu tư trong nước và nước ngoài nhất của Mexico.

Khai khoáng ở Mexico chiếm 2,4% tổng sản phẩm quốc nội của quốc gia này vào năm 2023 và sử dụng 350.000 người lao động. Mexico là nhà sản xuất bạc lớn nhất thế giới và là nhà sản xuất vàng, đồng và kẽm quan trọng trên toàn cầu.

- ☐ **Ngành công nghiệp ô tô:**

Ngành công nghiệp ô tô Mexico đã tăng trưởng đáng kể trong những năm qua. Hiện

tại Mexico được xếp hạng là các nhà sản xuất xe lớn thứ tám trên thế giới và đứng thứ hai ở Mỹ LaTinh. Theo Hiệp hội Ngành ô tô Mexico (Amia), dự báo đến năm 2020, Mexico có thể vượt qua Hàn Quốc và Brazil trở thành quốc gia sản xuất xe hơi lớn thứ 6 trên thế giới. Hiện tại có mười thương hiệu ô tô có nhà máy sản xuất đặt tại Mexico bao gồm: General Motors, Chrysler, Ford, Nissan, Fiat, Renault, Honda, Toyota, VW, và Mazda. Ngành công nghiệp ô tô của Mexico đã sản xuất 42 thương hiệu và 500 mẫu xe tại 21 nhà máy và mạng lưới gồm 1.700 đại lý. Trong hai năm tới, BMW và Audi cũng sẽ mở các nhà máy sản xuất ô tô tại Mexico. Mexico sản xuất hơn 2,5 triệu xe mỗi năm. Khoảng 82% sản lượng dành cho xuất khẩu, 15% còn lại dành cho thị trường trong nước. Các thị trường chính của ngành công nghiệp ô tô Mexico là Hoa Kỳ (68%), Canada (8%), Mỹ Latin (13%), Châu Âu (6%), Châu Á (3%), Châu Phi (1%), và các thị trường khác (1%).

Liên quan đến ngành công nghiệp phụ tùng xe ô tô, Hiệp hội Công nghiệp Phụ tùng xe ô tô cho biết, Mexico đứng thứ năm trên thế giới về ngành sản xuất phụ tùng xe, với doanh thu đạt 76 tỷ USD, vượt qua cả Hàn Quốc. Mexico xuất khẩu 90% phụ tùng xe ô tô vào Hoa Kỳ, 4% vào Canada, 6% còn lại dành cho các thị trường Brazil, Đức, Nhật Bản, Trung Quốc, Australia, Colombia và một số quốc gia khác.

Trước thời điểm năm 2018, đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) của Trung Quốc vào ngành công nghiệp ô tô Mexico gần như bằng không, song cho đến quý III/2023 con số này đã tăng lên 336,6 triệu USD, chiếm 15% tổng FDI mà “gã khổng lồ” châu Á rót vào nền kinh tế lớn thứ 2 Mỹ Latinh (hơn 2,24 tỷ USD).

Dẫn số liệu của Bộ Kinh tế Mexico cho biết tính đến hết quý III/2023, công nghiệp ô tô đã trở thành lĩnh vực thu hút FDI lớn thứ 3 mà Trung Quốc đầu tư vào Mexico, chỉ đứng sau ngành sản xuất thiết bị máy tính (609 triệu USD) và năng lượng (410 triệu USD).

Ngành công nghiệp ô tô của Mexico hiện đóng góp gần 4% Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) và tạo ra hơn 1 triệu việc làm trực tiếp.

□ Du lịch:

Những thành tựu đạt được trong việc xây dựng đất nước thành một địa danh du lịch bền vững đã giúp Mexico giành được Giải thưởng du lịch thế giới năm 2001. Giải thưởng về du lịch tạo thêm động lực mới cho Mexico vạch kế hoạch phát triển du lịch thành ngành công nghiệp mạnh của đất nước.

Mexico là quốc gia được thiên nhiên ưu đãi với 11.000 km bờ biển, các khu du lịch, nghỉ ngơi, giải trí trên bờ biển của quốc gia này vẫn là địa danh thu hút khách du lịch hàng đầu. Việc Chính phủ Mexico chú trọng phát triển du lịch và xây dựng hệ thống cơ sở hạ tầng phục vụ cho ngành công nghiệp du lịch tại đất nước này cho thấy vị trí quan trọng của ngành công nghiệp này đối với nền kinh tế Mexico.

Những năm gần đây, cùng với việc phát triển các hình thức du lịch truyền thống, Mexico đã chú trọng đến phát triển du lịch sinh thái. Là quốc gia được thiên nhiên ban tặng hệ sinh thái đa dạng, phong phú, Mexico đặt mục tiêu bảo tồn hệ sinh thái gắn với phát triển du lịch.

Nguồn thu từ du lịch chiếm khoảng 8,5% GDP của Mexico; đồng thời, tạo ra hàng triệu việc làm cho người lao động. Năm 2023 có khoảng 4,49 triệu người Mexico làm việc trong lĩnh vực du lịch.

Du lịch đóng góp khá lớn trong cuộc chiến chống đói nghèo ở Mexico và đầu tư vào du lịch trước giờ là một phần không thể thiếu trong các dự án, kế hoạch xóa đói giảm nghèo, cũng như phát triển kinh tế của đất nước của Chính phủ.

Có 3 phương thức chính để du lịch giúp xóa đói giảm nghèo ở Mexico, đó là:

- Du lịch tạo đà cho nền kinh tế địa phương: Du lịch mang lại doanh thu lớn cho các doanh nghiệp nhỏ, chẳng hạn như nhà hàng, khách sạn và trung tâm mua sắm do du khách có tâm lý chung luôn mong muốn được trải nghiệm ẩm thực, sản phẩm thủ công của địa phương. Ciệc các Chính phủ tăng đầu tư vào du lịch sẽ giúp đa dạng hóa nền kinh tế địa phương của một quốc gia, tiếp sức cho ngành nông nghiệp, tiểu thủ công nghiệp truyền thống đang đà suy giảm do nhiều yếu tố của thời cuộc.
- Du lịch kích thích sự phát triển cho nền kinh tế quốc gia: Du lịch có thể đóng góp đáng kể vào GDP của một quốc gia.
- Du lịch tạo công ăn việc làm cho người dân địa phương: Một trong những lợi ích chính của du lịch là phần lớn hàng hóa được tiêu thụ tại nơi sản xuất. Vì thế, du lịch có thể tạo ra cả việc làm toàn thời gian (full-time) và bán thời gian (part-time) cho người dân địa phương. Hơn nữa, điều đáng quý là du lịch tạo ra một số cơ hội việc làm không yêu cầu đào tạo chuyên sâu, điều này hỗ trợ hiệu quả người lao động không có điều kiện được học hành chính quy hoặc người đang sống trong hoàn cảnh khó khăn.

• **Các chỉ số kinh tế, thương mại cơ bản**

GDP (PPP): 2.873 tỷ USD (ước tính năm 2023), xếp thứ 13 trên thế giới.

GDP (tỉ giá chính thức): 1.789 tỷ USD (ước tính năm 2023)

Tốc độ tăng trưởng GDP thực tế: 3,23% (ước tính năm 2023), xếp thứ 100 trên thế giới.

GDP trên đầu người (PPP): 22.400 USD (ước tính năm 2023), xếp thứ 94 trên thế giới.

GDP - Theo lĩnh vực (ước tính năm 2023):

- ☐ Nông nghiệp: 4%
- ☐ Công nghiệp: 31,8%
- ☐ Dịch vụ: 58,3%

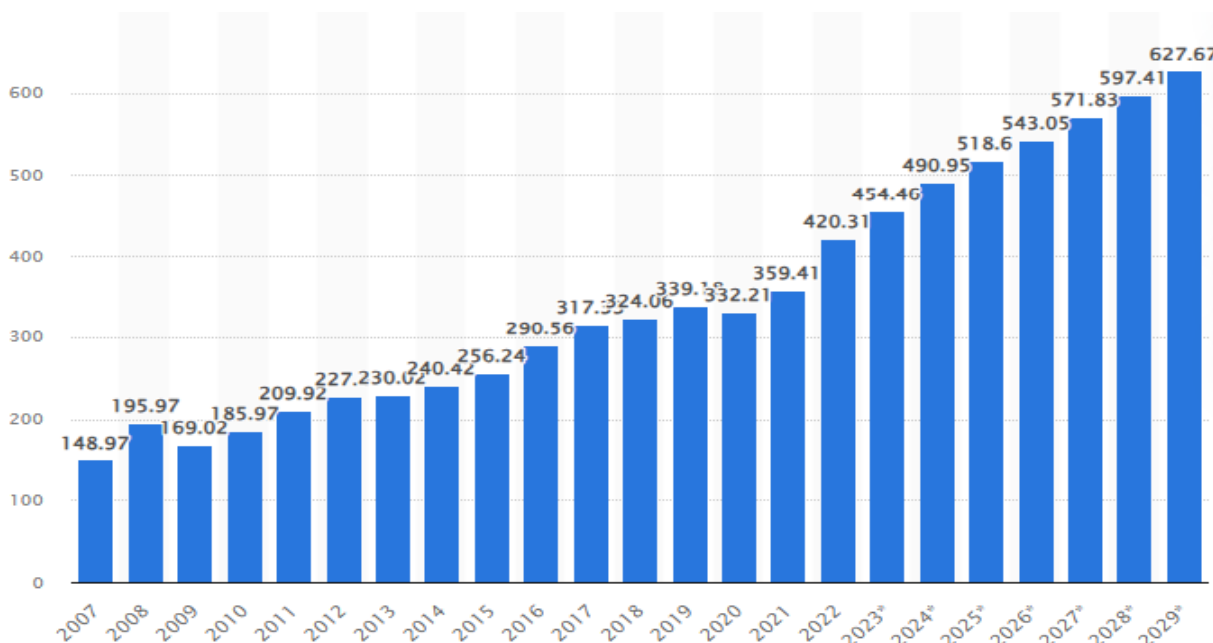
Lực lượng lao động: 60,042 triệu (ước tính năm 2023), đứng thứ 12 trên thế giới.

Tỉ lệ thất nghiệp: 2,81% (ước tính năm 2023), xếp thứ 37 trên thế giới.

Ngân sách

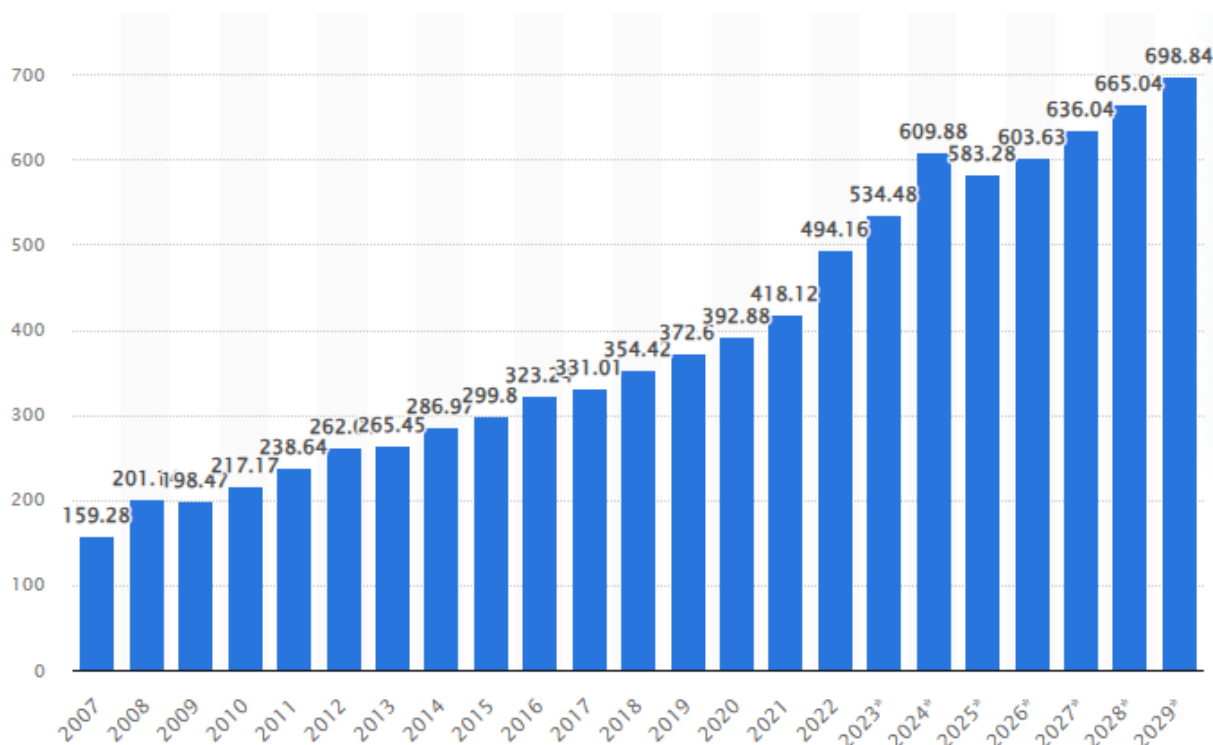
- ☐ Thu: 454,46 tỷ USD (ước 2023)
- ☐ Chi: 534,48 USD (ước 2023)

Dự báo tổng doanh thu của chính phủ Mexico từ năm 2007 - 2029 (ĐVT: Tỷ USD):

(<https://www.statista.com/statistics/1392268/general-government-revenue-mexico/>)

Dự báo tổng chi tiêu của chính phủ Mexico từ năm 2007 - 2029 (ĐVT: Tỷ USD):

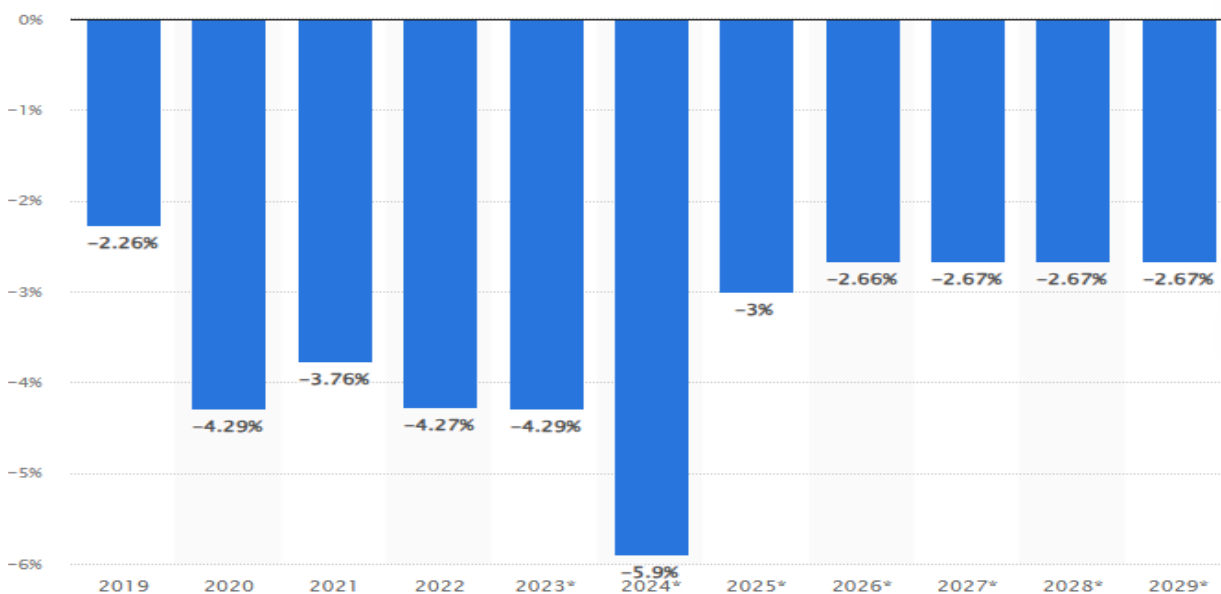

(<https://www.statista.com/statistics/1392246/general-government-expenditure-mexico/#:~:text=General%20government%20expenditure%20of%20Mexico%202007%2D2029&text=After%20the%20fourth%20consecutive%20increasing,a%20new%20peak%20in%202029>)

Thuế và thu khác: 15,1% GDP (ước 2023)

Thâm hụt ngân sách: -4,29% GDP (ước 2023)

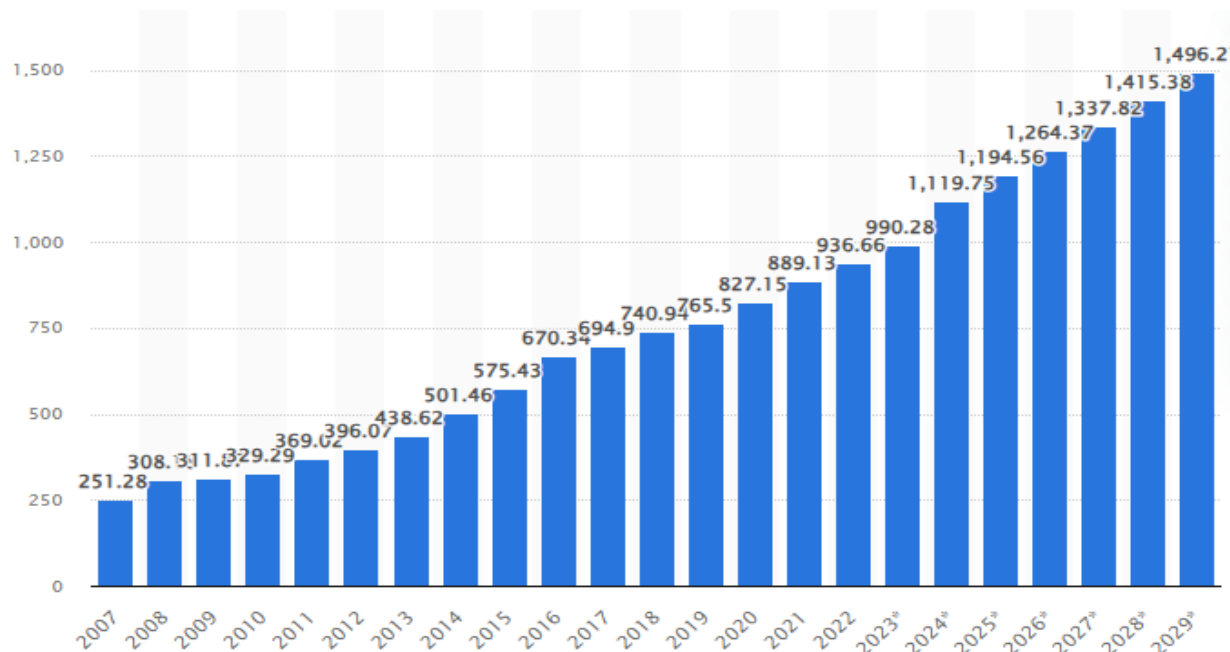
Dự báo thâm hụt ngân sách của chính phủ Mexico từ năm 2019 - 2029 (%GDP):

(<https://www.statista.com/statistics/275430/budget-balance-in-mexico-in-relation-to-gross-domestic-product-gdp/>)

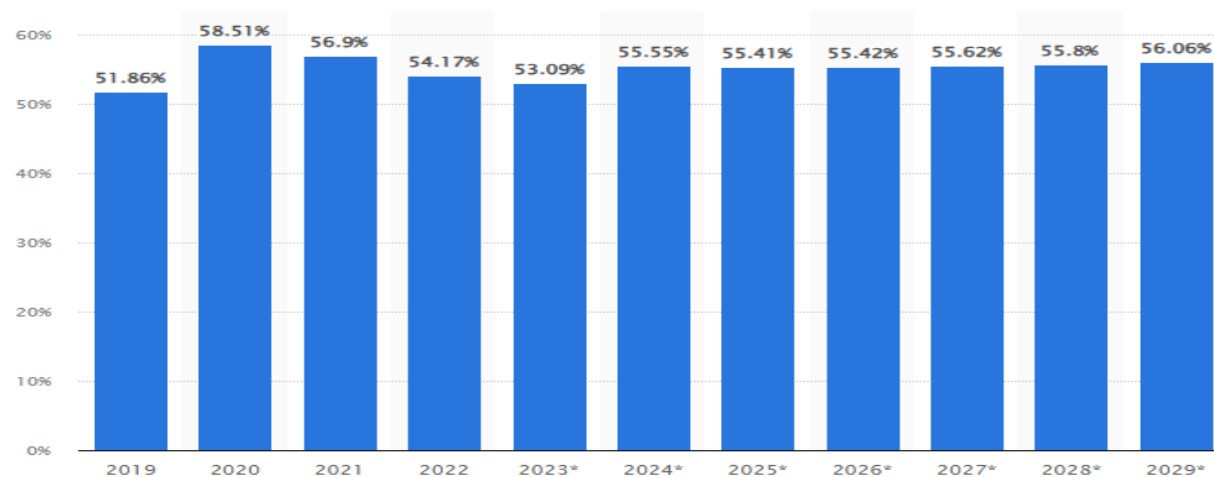
Nợ công: 990,28 tỷ USD (~ 53,09% GDP) (ước tính năm 2023)

Dự báo nợ công của chính phủ Mexico từ năm 2007 - 2029 (ĐVT: tỷ USD):

(<https://www.statista.com/statistics/1392336/national-debt-mexico/>)

Dự báo nợ công của chính phủ Mexico từ năm 2007 - 2029 (%GDP):

(<https://www.statista.com/statistics/275429/national-debt-of-mexico-in-relation-to-gross-domestic-product-gdp/>)

Nợ nước ngoài

	2019	2020	2021	2022	2023
External Debt (% of GDP)	47.6	56.1	45.9	39.8	33.2
External Debt (USD bn)	622	629	602	582	594

(<https://www.focus-economics.com/country-indicator/mexico/external-debt/>)

Tỉ lệ lạm phát (giá tiêu dùng): 5,53% (ước 2023)

Dự trữ ngoại tệ và vàng: 214,313 tỷ USD (ước đến 31/12/2023), đứng thứ 16 trên thế giới.

Tài khoản vãng lai: 5,716 tỷ USD (ước tính 2023)

Tăng trưởng sản xuất công nghiệp: 3,52% (ước 2023)

Các sản phẩm nông nghiệp: Mía, bắp, sữa và các sản phẩm từ sữa, cam, lúa miến, cà chua, gà, lúa mì, ớt/ớt chuông, chanh/chanh xanh

Các sản phẩm công nghiệp: Thực phẩm và đồ uống, thuốc lá, hóa chất, sắt và thép, dầu mỏ, khai thác mỏ, dệt may, quần áo, xe cơ giới, hàng tiêu dùng bền, du lịch.

Xuất khẩu: Năm 2023 ước đạt 649,312 tỷ USD, đứng thứ 16 trên thế giới, tăng từ 630,384 tỷ USD của năm 2022.

Các mặt hàng xuất khẩu chính gồm: ô tô, máy tính, phụ tùng/phụ kiện xe cộ, dầu thô, xe tải.

Các đối tác xuất khẩu chính gồm:

- ☐ Hoa Kỳ 77%
- ☐ Canada 4%
- ☐ Trung Quốc 2%
- ☐ Đài Loan 1%
- ☐ Hàn Quốc 1%

Nhập khẩu: Năm 2023 ước đạt 673,828 tỷ USD, đứng thứ 13 thế giới, tăng so với mức ước tính 672,914 tỷ USD của năm 2022.

Các mặt hàng nhập khẩu chính gồm: Dầu mỏ tinh chế, phụ tùng/phụ kiện xe cộ, phụ tùng máy móc, mạch tích hợp, khí đốt tự nhiên.

Các đối tác nhập khẩu chính gồm:

- ☐ Hoa Kỳ 56%
- ☐ Trung Quốc 17%

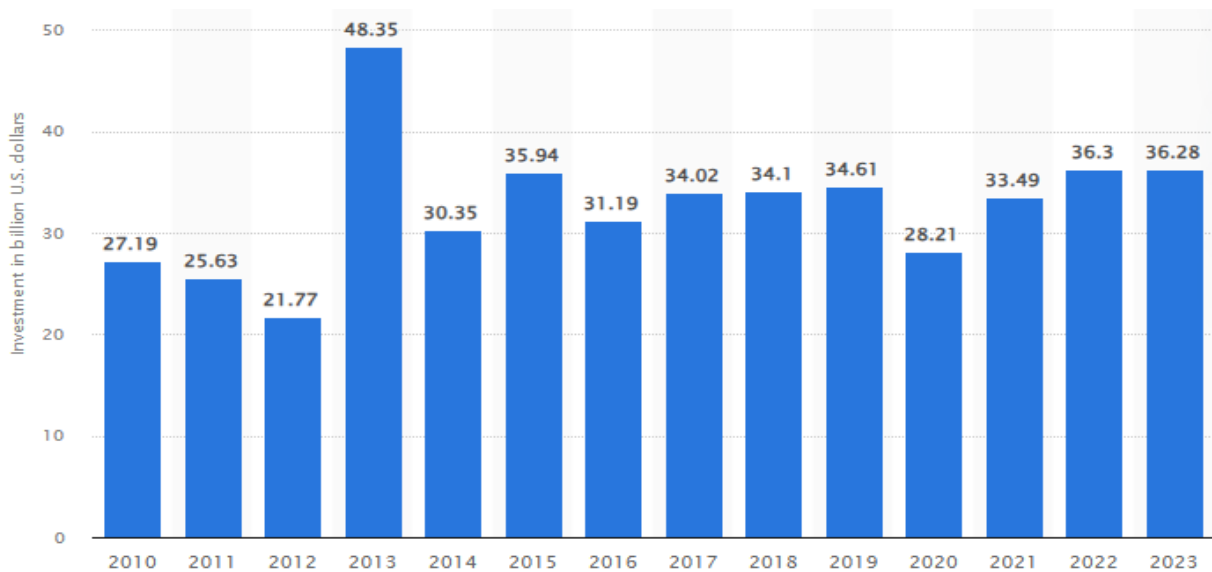
☐ Đức 3%

☐ Hàn Quốc 3%

☐ Nhật Bản 2%

Đầu tư trực tiếp của Mexico ra nước ngoài: Theo thông tin từ Ngân hàng Mexico (Banxico: <https://www.banxico.org.mx/indexen.html>), đầu tư trực tiếp của Mexico ra nước ngoài đã giảm với tốc độ hàng năm là 55,8% xuống còn 6,429 tỷ USD vào năm 2023.

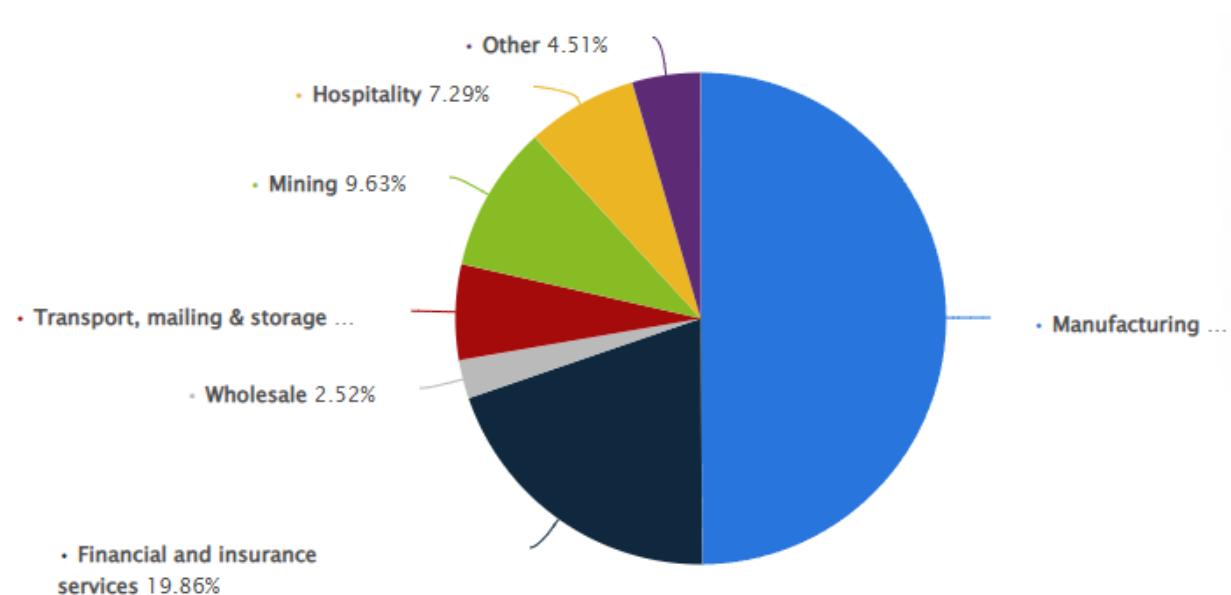
Đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Mexico từ năm 2010 - 2023 (ĐVT: Tỷ USD)

([https://www.statista.com/statistics/748520/fdi-](https://www.statista.com/statistics/748520/fdi-mexico/#:~:text=In%202023%2C%20foreign%20direct%20investment,2021%20was%20the%20manufacturing%20industry.)

[mexico/#:~:text=In%202023%2C%20foreign%20direct%20investment,2021%20was%20the%20manufacturing%20industry.](https://www.statista.com/statistics/748520/fdi-mexico/#:~:text=In%202023%2C%20foreign%20direct%20investment,2021%20was%20the%20manufacturing%20industry.))

Phân bổ đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) vào Mexico năm 2023, theo ngành nghề:

(<https://www.statista.com/statistics/709878/fdi-mexico-by-sector/>)

Dòng vốn FDI theo quốc gia năm 2023

STT	Top các quốc gia đầu tư vào Mexico	Trị giá FDI (USD)	2023, % FDI của Mexico
1	Hoa Kỳ	13,64 tỷ	37,8%
2	Tây Ban Nha	3,77 tỷ	10,5%
3	Canada	3,47 tỷ	9,6%
4	Nhật Bản	2,9 tỷ	8,1%
5	Đức	2,4 tỷ	6,7%
6	Argentina	2,2 tỷ	6,1%
7	U.K	936 triệu	3,6%
8	Hà Lan	892 triệu	2,4%
9	Bỉ	759 triệu	2,1%
10	Hàn Quốc	497 triệu	1,4%

(https://santandertrade.com/en/portal/establish-overseas/mexico/foreign-investment?url_de_la_page=%2Fer%2Fportal%2Festablish-overseas%2Fmexico%2Fforeign-investment&&actualiser_id_banque=oui&id_banque=0&memoriser_choix=memoriser) và
(<https://mexiconewsdaily.com/business/foreign-direct-investment-in-mexico-totaled-over-us-36b-in-2023/>)

Điện

Công suất phát lắp đặt: 104,318 triệu kW (ước tính năm 2022)

Tiêu thụ: 296,969 tỷ kWh (ước tính năm 2022)

Xuất khẩu: 1,447 tỷ kWh (ước tính năm 2022)

Nhập khẩu: 4,551 tỷ kWh (ước tính năm 2022)

Tồn thất truyền tải/phân phối: 39,275 tỷ kWh (ước tính năm 2022)

Nguồn phát điện

Nhiên liệu hóa thạch: 75% tổng công suất lắp đặt (ước tính năm 2022)

Hạt nhân: 3,2% tổng công suất lắp đặt (ước tính năm 2022)

Năng lượng mặt trời: 3,5% tổng công suất lắp đặt (ước tính năm 2022)

Gió: 6,1% tổng công suất lắp đặt (ước tính năm 2022)

Thủy điện: 10,2% tổng công suất lắp đặt (ước tính năm 2022)

Địa nhiệt: 1,5% tổng công suất lắp đặt (ước tính năm 2022)

Sinh khối và chất thải: 0,6% tổng công suất lắp đặt (ước tính năm 2022)

Năng lượng hạt nhân

Số lượng lò phản ứng hạt nhân đang hoạt động: 2 (2023)

Công suất ròng của các lò phản ứng hạt nhân đang hoạt động: 1,55GW (2023)

Tỷ lệ phân trăm tổng sản lượng điện: 4,9% (ước tính năm 2023)

Than

Sản xuất than: 7,453 triệu tấn (ước tính năm 2022)

Tiêu thụ: 18,423 triệu tấn (ước tính năm 2022)

Xuất khẩu: 2.000 tấn (ước tính năm 2022)

Nhập khẩu: 9,917 triệu tấn (ước tính năm 2022)

Trữ lượng: 1,211 tỷ tấn (ước tính năm 2022)

Dầu mỏ

Tổng sản lượng dầu mỏ: 2,101 triệu thùng/ngày (ước tính năm 2023)

Tiêu thụ dầu tinh chế: 1,737 triệu thùng/ngày (ước tính năm 2023)

Dầu thô ước tính trữ lượng: 5,786 tỷ thùng (ước tính năm 2023)

Khí đốt tự nhiên

Sản xuất: 31,422 tỷ mét khối (ước tính năm 2022)

Tiêu thụ: 90,566 tỷ mét khối (ước tính năm 2022)

Xuất khẩu: 30,129 triệu mét khối (ước tính năm 2022)

Nhập khẩu: 59,436 tỷ mét khối (ước tính năm 2022)

Trữ lượng: 180,322 tỷ mét khối (ước tính năm 2022)

Lượng khí thải carbon dioxide: 453,6 triệu tấn CO₂ (ước tính năm 2022)

Từ than đá và than cốc luyện kim: 38,781 triệu tấn CO₂ (ước tính năm 2022)

Từ dầu mỏ và các chất lỏng khác: 246,324 triệu tấn CO₂ (ước tính năm 2022)

Từ khí đốt tự nhiên tiêu thụ: 168,494 triệu tấn CO₂ (ước tính năm 2022)

Tiêu thụ năng lượng bình quân đầu người: 59,319 triệu Btu/người (ước tính năm 2022)

Điện thoại cố định: 29,79 triệu thuê bao (ước tính 2024)

Điện thoại di động: 139,6 triệu thuê bao (2023)

Số người sử dụng internet: 101,9 triệu người (năm 2023)

Sân bay: 1.485 (năm 2024)

Đường ống khí đốt tự nhiên: 17.210 km; 9.757 km dầu; sản phẩm tinh chế: 10.237 km (2022)

Đường sắt: 23.400 km (2023)

Đường cao tốc: 175.500 km (2023)

Thương thuyền: 674 (trong đó: tàu chở hàng rời: 4; tàu chở hàng hóa tổng hợp: 11; tàu chở dầu: 32) (ước tính 2023)

Tổng cộng có 35 cảng và các cảng chính: Acapulco, Ensenada, Manzanillo, Mazatlan, Tampico, Tuxpan, Veracruz (2024)

- **Các chính sách thu hút đầu tư nước ngoài**

Chính sách thu hút đầu tư nước ngoài của Mexico khá linh hoạt, thông qua quy định về khu chế xuất (ra đời ngày 13/1/1998, sửa đổi năm 2000 và 2003) và khu thương mại tự do (ban hành 30/1/2006), theo đó các nước có thể đầu tư vào Mexico để sản xuất các mặt hàng để xuất khẩu sang các nước thứ 3 như may mặc, thực phẩm, sản xuất linh kiện điện tử, ô tô,... Website cung cấp thông tin về đầu tư của Mexico là: www.bancomext.com.

Chương 3: Kinh doanh hàng hóa và dịch vụ tại thị trường Mexico

Sử dụng đại lý hoặc nhà phân phối

Các công ty nên sử dụng một nhà phân phối để phân phối các sản phẩm của mình ở Mexico. Các công ty có thể được sử dụng để phân phối các sản phẩm tại các khu vực khác nhau và đến nhiều cửa hàng thương mại khác. Việc sử dụng một nhà phân phối có hiệu quả khi các sản phẩm được yêu cầu phải có trong kho và có sẵn.

Một số các công ty bán sản phẩm của họ thông qua một đại lý bán hàng. Thông thường, một đại lý bán hàng là một cá nhân. Tuy nhiên, cũng có một vài công ty Mexico quan tâm làm đại lý bán hàng cho các công ty nước ngoài. Các đại lý bán hàng có thể có hiệu quả ở những thành phố nhỏ và các vùng hẻo lánh xa xôi ở Mexico.

Để có thể lựa chọn được một đại lý hoặc nhà phân phối thích hợp đòi hỏi phải có thời gian và công sức. Có thể có được nhiều ứng viên có năng lực và các công ty nên phải cẩn thận và sử dụng các tiêu chuẩn cao để chọn một đại lý/nhà phân phối có năng lực và phù hợp. Khi các doanh nghiệp Mexico bị hạn chế bán ở một khu vực, các công ty nên cân nhắc và xem xét việc chỉ định các đại diện ở nhiều thành phố để mở rộng phân phối. Thông thường, không nên ký thỏa thuận độc quyền. Điều quan trọng là để phát triển mối quan hệ làm việc chặt chẽ với các đại lý được chỉ định/nhà phân phối. Với điều kiện là đào tạo phù hợp, hỗ trợ tiếp thị, hàng mẫu, sản phẩm hỗ trợ, và cung cấp kịp thời các bộ phận thay thế là rất quan trọng cho sự thành công. Không có luật bồi thường hư hỏng để ngăn chặn công ty huỷ bỏ thỏa thuận phân phối, nhưng điều khoản huỷ nên được rõ ràng cụ thể. Điều khoản thành tích hay thực hiện bán hàng trong các thỏa thuận đại lý/nhà phân phối, và không đạt tiêu chuẩn đã quy định có thể là một lý do chính đáng cho việc được phép huỷ hợp đồng.

Trước khi ký kết thỏa thuận đại lý/nhà phân phối, tất cả các bên nên hiểu đầy đủ các điều khoản và điều kiện và những gì liên quan đến phải được trình bày rõ ràng.

Nếu sản phẩm mới đến thị trường, hoặc nếu thị trường vô cùng cạnh tranh, quảng cáo và hỗ trợ quảng cáo khác nên được thảo luận với đại diện của bạn một cách chi tiết. Sản phẩm và hiểu biết kinh doanh, thành tích, nhiệt tình và trách nhiệm cần phải được

đưa ra thảo luận kỹ. Các nhà xuất khẩu nên sắp xếp lịch cho các cá nhân Mexico đại diện cho công ty của bạn đến công ty bạn thăm viếng và đào tạo. Một yếu tố khác cần xem xét là tài chính, tín dụng từ các ngân hàng Mexico bị hạn chế, và khi có thể sử dụng được các ngân hàng Mexico thì lãi suất lại cao. Cũng nên thu xếp để điều tra nhằm tăng cường thâm nhập thị trường. Tiếp thị trực tiếp là một chiến lược tiếp thị phổ biến và được chấp nhận. Telemarketing vẫn là một chiến lược tiếp thị đang phát triển và được nhiều người ưa chuộng.

Thành lập văn phòng

Các công ty quan tâm đến việc thành lập văn phòng đại diện tại Mexico, Luật chung của Tổ chức kinh doanh (hoặc Bộ luật Dân sự) quy định nhiều hình thức khác nhau của các thực thể kinh doanh. Loại doanh nghiệp hợp nhất đó là sự lựa chọn của công ty hay cá nhân là cực kỳ quan trọng, vì nó xác định các hoạt động khi họ được phép thực hiện ở Mexico và, trong số các trách nhiệm pháp lý khác, khoản tiền thuế họ phải nộp.

Phân loại một số doanh nghiệp thông dụng nhất là Sociedad Anonima (Công ty đa quốc gia) được ký hiệu “S.A.” ở cuối tên công ty, và Sociedad Anonima de Capital Variable được ký hiệu “S.A. de C.V.” ở cuối tên công ty. Một trong những lợi thế thứ hai là vốn cố định tối thiểu có thể được thay đổi sau khi thành lập.

Đối tác trách nhiệm hữu hạn (Sociedad de Responsabilidad Limitada) được ký hiệu bằng “S. de R.L.” là tương tự như một công ty và có quyền lựa chọn (S. de R.L. de C.V.). Vì đây là một tổ chức hình thành bởi cá nhân, nó có đặc điểm tương tự như một quan hệ đối tác ngoại trừ không giới hạn trách nhiệm pháp lý.

Quan hệ đối tác dân sự (Civil Society) là tổ chức phổ biến nhất cho các nhà cung cấp dịch vụ chuyên nghiệp. Nó không có yêu cầu vốn tối thiểu và không có giới hạn về số lượng các đối tác, nhưng nó là chịu thuế giống như một công ty. Nó được ký hiệu bằng “S.C.”

Hiệp hội dân sự (Asociación Civil) là hình thức tổ chức từ thiện hay phi lợi nhuận thông qua các hoạt động và được ký hiệu bằng “A.C.” Một công ty nước ngoài có thể mở một chi nhánh (“sucursal”) ở Mexico. Chi nhánh có thể cung cấp quyền và trách nhiệm tương tự như một công ty, bao gồm cả nghĩa vụ thuế và quyền sử dụng tòa án địa phương, nhưng cần có sự chấp thuận của Ủy ban Đầu tư nước ngoài.

Trước khi thành lập văn phòng ở Mexico, nên tham khảo ý kiến công ty luật ở Mexico. Danh sách các công ty luật hoạt động ở Mexico có thể được tìm thấy tại: http://export.gov/mexico/businessserviceproviders/index.asp?bsp_cat=80120000.

Thành lập doanh nghiệp

Quy trình cơ bản về thành lập doanh nghiệp tại Mexico như sau: (Nguồn: Vietrade)

STT	Quy trình	Thời gian
1	Duy trì thẩm quyền sử dụng tên công ty từ Bộ Ngoại giao (Secretaría de Relaciones Exteriores)	2 ngày
2	Ký văn bản hợp nhất trước một công chứng viên và lấy mã số đăng ký thuế	2 ngày
3	Đăng ký kinh doanh ở Phòng đăng ký Thương mại công	17 ngày
4	Đăng ký tại Bộ Tài chính và tín dụng Secretaría de Hacienda y Crédito Público, để lấy mã số thuế cá nhân: Registro Federal de Contribuyentes "RFC"	1-3 ngày
5	Đăng ký với Viện An ninh Xã hội Mexico (IMSS)	2-5 ngày
6	Đăng ký với cơ quan quản lý thuế địa phương (Secretaría de Finanzas del Gobierno del Distrito Federal) để trả thuế cho nhân viên trong công ty	1 day
7	Trước chính quyền địa phương, cần chú ý việc thành lập một doanh nghiệp coi trọng thương mại (Delegación)	1 ngày
8	Đăng ký với Cơ quan thông tin kinh doanh quốc gia (Sistema de Information Empresarial, SIEM)	1 ngày
9	Gửi một thông báo đến Viện Thống kê, địa lý và thông tin quốc gia (Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática, INEGI)	1 ngày

Nhượng quyền thương mại

Các ngành công nghiệp nhượng quyền thương mại ở Mexico đã tăng 9% trong năm 2013, tiếp tục là một trong những lĩnh vực quan trọng nhất trong sự phát triển kinh tế của đất nước. Ước tính ngành này sẽ tăng trưởng từ 11 - 13% trong năm 2014.

Nhượng quyền thương mại ở Mexico được quy định tại Điều 142 của Luật Sở hữu trí tuệ và Điều 65 của Quy chế. Thỏa thuận nhượng quyền thương mại phải đăng ký trước khi Viện Sở hữu công nghiệp Mexico chính thức phản đối lại bên thứ ba.

Tháng Giêng năm 2006, Quy chế Nhượng quyền thương mại của Mexico (Điều 142) đã được sửa đổi và đã được công bố trên Công báo Mexico, nêu rõ định nghĩa mới về nhượng quyền thương mại, yêu cầu bắt buộc đối với các thỏa thuận nhượng quyền thương mại, và đưa ra các tiêu chuẩn mới trước khi bán nhượng quyền thương mại.

Cơ hội kinh doanh nhượng quyền thương mại bao gồm nhiều lĩnh vực ngành hàng: thực phẩm (thức ăn nhanh/nhà hàng bình thường), các dịch vụ chăm sóc cá nhân, giáo dục, và ngành giải trí cho trẻ em,... Nhượng quyền thương mại ở Mexico, cũng như ở bất kỳ quốc gia nào khác, đòi hỏi một cam kết lâu dài. Người nhượng quyền thương mại phải cam kết nguồn nhân lực và nguồn lực tài chính, sự kiên nhẫn và thời gian để có thể thành công trong thị trường Mexico.

Người nhượng quyền thương mại nước ngoài không Có cơ sở thường trú tại Mexico cho mục đích thuế, nhưng thu nhập thu được từ một nguồn nằm trong lãnh thổ Mexico thường bị đánh thuế trên thu nhập (thuế liên bang), và người nhượng quyền thương mại phải nộp thuế tại Mexico. Không có rào cản nhượng quyền nào đối với bất kỳ sản phẩm hoặc dịch vụ tại Mexico.

Marketing trực tiếp

Với sự hiện diện của các công ty quốc tế lớn ở Mexico và tầm quan trọng của họ thông qua các chiến lược tiếp thị tương tự như những chiến lược tiếp thị quốc tế của họ - ngoài ra càng có nhiều người tiêu dùng có kiến thức và am hiểu tốt hơn với mong đợi chất lượng cao hơn - ngành dịch vụ tiếp thị đã phát triển thành nhiều phân khúc và lĩnh vực chuyên ngành và điều này đòi hỏi các công ty phải chuẩn bị đầy đủ các khả năng để lựa chọn.

Ngày nay, các công ty có nhiều sự lựa chọn để xúc tiến đẩy mạnh các sản phẩm của họ từ chiến dịch tiếp thị thông qua one-to-one marketing (OTOM), nghĩa là ứng dụng chuyển tải thông tin sản phẩm, dịch vụ, khuyến mãi, chăm sóc khách hàng tới từng cá nhân khách hàng theo đúng nhu cầu của từng người tại điểm bán lẻ, điểm bán hàng phục vụ cho nhu cầu bán lẻ của các doanh nghiệp, quảng cáo cho đại chúng thông qua các bảng quảng cáo hoặc Internet.

Các công ty ở Mexico đầu tư khoảng 11,7 tỷ USD cho các dịch vụ tiếp thị để thúc đẩy các sản phẩm và dịch vụ của họ trong năm 2012, bằng phương tiện truyền thông điện tử và bằng POP là các công cụ quan trọng nhất của xúc tiến.

Để hợp tác các hoạt động tiếp thị trong nước và quốc tế ở Mexico, các doanh nghiệp liên hệ Liên đoàn Công nghiệp Tiếp thị Truyền thông (CICOM):

CICOM - Confederación de la Industria de la Comunicación Mercadotécnica

Địa chỉ: Gabriel Mancera 835 - Col. Del Valle

C.P. 03100, México D.F. Tel: (52 55) 5669 0067

Email: informacion@cicom.org.mx

Website: <http://www.cicomweb.org>

Liên doanh/Cấp phép

Trao cho sự linh hoạt cho việc tham gia vào các thỏa thuận liên doanh, liên doanh và giấy phép là phương pháp tiếp cận chung đối với các doanh nghiệp quan tâm đến việc thiết lập sự hiện diện tại Mexico.

Mặc dù một số người Mexico dựa trên các thỏa thuận bằng lời nói khi làm kinh doanh, khuyến khích nên có một thỏa thuận liên doanh bằng văn bản với đối tác kinh doanh Mexico của bạn. Theo luật Mexico, liên doanh được coi là những thực thể riêng biệt từ công ty mẹ của họ và phải đăng ký riêng để nộp thuế.

Để bảo vệ một giấy phép hoặc bằng sáng chế đối với bên thứ ba, tất cả các giấy phép và bằng sáng chế tại Mexico phải được đăng ký với Viện Sở hữu trí tuệ Mexico (IMPI). Đăng ký giấy phép hay bằng sáng chế có thể mất đến 20 tuần.

Bán hàng cho Chính phủ

Chính phủ Mexico mua sắm với khối lượng lớn nguyên vật liệu, phụ tùng sửa chữa, thành phẩm, và dịch vụ cho thuê, để thực hiện cơ sở hạ tầng và xây dựng các công trình quan trọng. trong năm 2014, ngân sách liên bang của Mexico đã ủy quyền cho Quốc hội Mexico là 342 tỷ USD. Theo truyền thống, các thực thể và các doanh nghiệp với ngân sách thu mua lớn nhất là:

☐ **Tổ chức công cộng:**

- ☐ Bộ Truyền thông và Giao thông Mexico (SCT)
- ☐ Bộ Giáo dục công cộng Mexico (SEP)
- ☐ Bộ Ngân khố và Tín dụng công Mexico (SHCP)
- ☐ Bộ Y tế Mexico (SSA)
- ☐ Bộ Công an Mexico (SSP)
- ☐ Bộ Quốc phòng Mexico (SEDENA)
- ☐ Hải quân Mexico (SEMAR)

☐ **Doanh nghiệp quốc doanh:**

- ☐ Công ty năng lượng quốc doanh Mexico (PEMEX)
- ☐ Ủy ban Điện Liên bang Mexico (CFE)
- ☐ Viện An Sinh Xã Hội Mexico (IMSS)
- ☐ Viện An Sinh Xã Hội và dịch vụ cho công chức Mexico (ISSSTE)

Trong khi duy trì đại diện hoặc văn phòng tại Mexico không phải là một điều kiện tiên quyết để lấy được hầu hết các hợp đồng của chính phủ, có thể đơn giản hóa để lấy được các thông tin cần thiết để chuẩn bị hồ sơ dự thầu và hỗ trợ dịch vụ sau bán hàng và phân chia các bộ phận cung cấp.

Các công ty được khuyến khích nên xem xét đánh giá cụ thể một cách cẩn thận với đại diện đấu thầu. Họ có thể khác với thực thể pháp nhân, tùy thuộc vào giá trị của hoạt động, loại hàng hóa, dịch vụ, hạn chế ngân sách,... Hồ sơ dự thầu sẽ bị loại nếu không nhận được trong thời gian quy định. Ngoài hồ sơ dự thầu theo quy định có thể bị loại vì không đáp ứng các chi tiết kỹ thuật. Tương tự như vậy, mỗi đấu thầu bao gồm một

khoảng thời gian cụ thể cho người tham gia đặt câu hỏi. Bằng cách chú ý đến tất cả các chi tiết, các công ty có thể tránh không đạt chuẩn không cần thiết trong suốt quá trình đấu thầu. Trong một số hồ sơ dự thầu, chỉ được phép đặt câu hỏi bằng văn bản. Các lời phúc đáp được gửi đến tất cả người mua hồ sơ mời thầu.

Nếu đấu thầu quy định cụ thể chắc chắn loại hàng hóa hoặc trao ưu đãi cho nhà cung cấp, đơn khiếu nại có thể được nộp cho Tổng cục Khiếu nại trước khi hợp đồng được công bố. Mỗi hồ sơ dự thầu chỉ nên xem xét các thông số kỹ thuật chính xác được liệt kê trong hồ sơ dự thầu. “Các giải pháp bổ sung” và/hoặc thông số kỹ thuật không được liệt kê sẽ bị loại do hồ sơ dự thầu không đủ tiêu chuẩn.

Các kênh phân phối và bán hàng

Để duy trì và hỗ trợ thương mại rộng lớn, Mexico đang hiện đại hóa mạng lưới giao thông quốc gia của mình. Kế hoạch cơ sở hạ tầng quốc gia dự định cải tiến đường cao tốc, đường sắt và cảng. Các giao lộ đường biên chính với Hoa Kỳ là: Nuevo Laredo, Ciudad Juarez, Piedras Negras, Mexicali, và Tijuana. Tijuana là những giao lộ đường biên qua biên giới đông đúc nhất thế giới. Tuy nhiên, giá trị hàng hóa đi bằng đường bộ qua biên giới Laredo/Nuevo Laredo, nơi đây có khoảng 60% tất cả các thương mại Mỹ-Mexico xóa bỏ thuế hải quan. Chính phủ Mexico và chính phủ liên bang đang cố gắng đẩy mạnh xúc tiến các cửa khẩu khác, để giảm bớt tập trung ở Laredo và hy vọng giao thương ngày càng tăng giữa hai nước.

Mexico có một hệ thống đường cao tốc hiện đại, chủ yếu bao gồm các đường có thu lệ phí cầu đường kết nối các khu vực công nghiệp chính nằm trong vùng tam giác Mexico City-Guadalajara-Monterrey. Bên ngoài khu vực này, giao thông vận tải đường bộ là ở mức trung bình đến nghèo nàn. Tuy nhiên, Chính phủ Mexico đã ban hành một chương trình tích cực để cải thiện cơ sở hạ tầng của Mexico, trong đó ưu tiên xây dựng các đường cao tốc mới và hiện đại hóa đường giao thông hiện có để tạo ra một mạng lưới đường bộ có hiệu quả trên toàn quốc.

Các cảng biển chính là Altamira, Tampico, Veracruz và Progreso trên bờ biển Vịnh Mexico, và Ensenada, Guaymas, Lazaro Cardenas, Manzanillo, Puerto Madero và bên bờ biển Thái Bình Dương. Tất cả những cảng này có cơ sở hạ tầng và trang thiết bị thuận lợi cho vận chuyển bằng nhiều phương tiện khác nhau, vận chuyển hàng hóa bằng phương thức door-to-door. Chương trình cơ sở hạ tầng của chính phủ cũng bao gồm những dự án

quan trọng để hiện đại hóa và mở rộng các cảng hiện có, bao gồm một dự án lớn để mở rộng cảng Veracruz nhằm tăng công năng lên hơn gấp đôi hiện nay. Các dự án cũng được đề xuất bao gồm việc cải thiện các hành lang đa phương thức hiện tại và sự phát triển của một số hành lang mới để kết nối các cảng ở vùng Vịnh và Thái Bình Dương, và các trung tâm sản xuất và người tiêu dùng, với hành lang NAFTA.

Dịch vụ vận tải-logistic là đắt tiền ở Mexico: Theo ước tính chiếm từ 8-15% giá thành sản phẩm ở Mexico có liên quan đến logistics, so với 5-7% ở các nước phát triển hơn.

Theo số liệu từ Bộ Thông tin và Giao thông vận tải, phần lớn các sản phẩm của Mexico vận chuyển trong nước bằng đường bộ: 55,8% bằng xe tải; 12,5% bằng xe lửa bằng; 31,6% bằng tàu thủy và chỉ có 0,1% bằng máy bay. Phân phối esta Given, nhà nước Peña Nieto đang có kế hoạch tăng khối lượng vận chuyển hàng hóa bằng vận tải đường sắt. Hiệp định thương mại tự do Bắc Mỹ đã tăng gấp ba lần trong thập kỷ qua, cơ sở hạ tầng giao thông vận tải cũ kỹ của Mexico đã gồng gánh hết sức cho thương mại của quốc gia. Chính phủ Mexico đã cam kết phát triển cơ sở hạ tầng cần thiết và khuyến khích sự tham gia của lĩnh vực tư nhân để có thể giúp cho lĩnh vực kinh doanh xuất khẩu cạnh tranh hơn.

Các yếu tố bán hàng/Kỹ thuật

Ngoài việc phát triển các mối quan hệ làm việc mạnh mẽ với các đối tác Mexico, lời khuyên là các công ty nên sử dụng tiếng Tây Ban Nha khi làm kinh doanh ở Mexico. Các công ty nên thuê nhân viên người bản địa để có thể dễ dàng thuận lợi cho mối quan hệ và các công ty nên có cái nhìn sâu sắc khi buôn bán cho thị trường Mexico.

Thương mại điện tử

Thương mại điện tử giữa các tổ chức và các công ty, hoặc kinh doanh theo loại hình doanh nghiệp với doanh nghiệp (B2B) hoặc loại hình chính phủ với doanh nghiệp (G2B), đã và đang phát triển nhanh hơn nhiều so với loại hình thương mại điện tử doanh nghiệp với người tiêu dùng (B2C). Các công ty và chính phủ Mexico đang đầu tư mạnh vào cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin để thúc đẩy thương mại điện tử của họ với khách hàng, nhà cung cấp, chính phủ và cá nhân. Thị trường này sẽ phát triển trong tương lai, có những cơ hội tuyệt vời cho các nhà cung cấp các giải pháp chuyên ngành dựa trên hoạt động kinh tế. Thị trường lớn nhất là giải pháp doanh nghiệp để

giúp các công ty hợp nhất và tự động hóa các thông tin liên lạc của họ trong tổ chức của họ cũng như với các đối tác kinh doanh (khách hàng và nhà cung cấp).

Về mặt địa lý, ba thành phố lớn nhất có mật độ người sử dụng Internet cao nhất trong nước. Mexico City, Guadalajara và Monterrey có hơn 50% trong 45,1 triệu người sử dụng Internet ở Mexico, 73% người sử dụng ở độ tuổi dưới 35. Theo Hiệp hội Internet Mexico (AMIPCI) thương mại điện tử chiếm 37% các hoạt động trực tuyến của người sử dụng Internet Mexico và ngân hàng trực tuyến chiếm 33%.

Các Hiệp hội:

- Hiệp hội thương mại điện tử Mexico (AMECE): <http://www.gslmexico.org>
- Hiệp hội Internet Mexico (AMIPCI): <http://www.amipci.org.mx>

Xúc tiến thương mại và quảng cáo

Để có một sự hiểu biết tốt hơn về thị trường Mexico, nên tham gia các sự kiện về thương mại, hội thảo, hoặc hội nghị tại Mexico. Tham gia vào các sự kiện sẽ cung cấp cho bạn cơ hội để nói chuyện với các nhà cung cấp, các chuyên gia ngành, và người tiêu dùng cuối cùng. Nó cũng sẽ giúp cho doanh nghiệp quảng cáo và nhận ra nhãn hiệu của công ty bạn.

Danh sách các triển lãm thương mại ở Mexico có thể tìm thấy ở các trang web sau:

- Mexico City: <http://www.biztradeshows.com/mexico/mexico/>
- Guadalajara: <http://www.biztradeshows.com/mexico/guadalajara/>
- Monterrey: <http://www.biztradeshows.com/mexico/monterrey/>

Sau đây là một vài công ty tổ chức các hội chợ thương mại ở Mexico:

- Amfar: <http://www.amfar.com>
- National Association of Natural Products (ANIPRON): <http://www.anipron.org.mx>
- Center for the Promotion of Construction and Habitation: <http://www.cihac.com.mx>
- E.J. Krause of Mexico: <http://www.ejkrause.com.mx>
- Expo Mexico: <http://www.expomexico.com.mx>
- Expo Publicitas: <http://www.expopublicitas.com>

- MFV Group: <http://www.fif.com.mx>
- Tradex International Expositions: <http://www.tradex.mx>

Định giá

Các nhà xuất khẩu nên cẩn thận chú ý đến thuế nhập khẩu, phí môi giới, chi phí vận chuyển và thuế để xác định xem các sản phẩm/dịch vụ có thể có giá cả cạnh tranh.

Hải quan Mexico thu thuế giá trị gia tăng (VAT) từ các nhà nhập khẩu nước ngoài về phí giao dịch khi hàng hóa nhập cảnh vào Mexico. Thuế giá trị gia tăng này được đánh giá dựa trên giá trị tích lũy bao gồm giá trị sản phẩm sản xuất ở nhà máy (giá FOB), cộng với chi phí vận chuyển nội địa của nước bạn, và các chi phí khác được liệt kê một cách riêng biệt trên hóa đơn như đóng gói xuất khẩu, bảo hiểm, cộng với thuế, nếu có. Hàng tạm nhập nguyên liệu cho xuất khẩu các thành phẩm cuối cùng được miễn thuế giá trị gia tăng theo điều kiện nhất định.

Lưu ý rằng Chính phủ Mexico đã đưa ra một dự luật cải cách thuế trong mùa thu năm 2013 đã làm ảnh hưởng đến mức thuế suất, bao gồm thuế giá trị gia tăng.

Thuế giá trị gia tăng hiện ở mức 16% trên cả nước. Các nhà nhập khẩu sẽ phải trả phí khác cho các dịch vụ như phí vận tải nội địa, kho bãi, và phí môi giới khách hàng, nếu có thể. Thuế giá trị gia tăng là một loại thuế tăng thêm, cụ thể thu lại tại các điểm bán hàng khi sản phẩm được bán đến tay người tiêu dùng cuối cùng. Mỗi lần các sản phẩm được bán cho người mua được tính thuế GTGT. Nếu bán lại, công ty sẽ được hoàn trả lại thuế giá trị gia tăng.

Dịch vụ bán hàng/Hỗ trợ khách hàng

Dịch vụ và giá cả cực kỳ quan trọng đối với người mua Mexico. Trong nhiều ngành kinh doanh việc quyết định chọn một nhà cung cấp phụ thuộc vào cam kết chứng minh để thực hiện việc phục vụ sau bán hàng. Đây là công cụ hiệu quả nhất mà nhà sản xuất của nước thứ ba sử dụng để thâm nhập thị trường. Ví dụ, họ thường có nhân viên bảo trì của họ tại nhà máy của khách hàng không quá 48 giờ sau khi yêu cầu dịch vụ.

Khách hàng Mexico yêu cầu kiểm soát chất lượng thống nhất, phù hợp với tiêu chuẩn quốc tế, năng suất, chi phí sản xuất thấp hơn, chỉ trong thời gian giao hàng, và đặc biệt, các chương trình dịch vụ và bảo trì trong nước phải đáng tin cậy. Yếu tố cuối cùng này đã trở thành, trong nhiều trường hợp, thậm chí còn quan trọng hơn cả giá cả

hay tài chính. Nhiều doanh nghiệp Mexico sử dụng nhân viên nói tiếng Anh, tuy nhiên các công ty nên tuyển đại diện bán hàng biết nói tiếng Tây Ban Nha là tốt hơn. Cung cấp đào tạo phù hợp, hỗ trợ sản phẩm, và cung cấp kịp thời các phụ tùng thay thế là rất quan trọng cho sự thành công. Lý tưởng nhất là các nhà xuất khẩu cũng nên sắp xếp lịch hàng năm cho nhân viên Mexico đến viếng thăm và đào tạo ở công ty của bạn. Một yếu tố khác cần xem xét là tài chính, tín dụng từ các ngân hàng Mexico bị hạn chế và có khả năng lãi suất có thể là khá cao.

Bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ của bạn ở Mexico

Nói chung nhiều nguyên tắc quan trọng cho việc quản lý hiệu quả quyền sở hữu trí tuệ (IP) tại Mexico. Đầu tiên, điều quan trọng là phải có một chiến lược tổng thể để bảo vệ IP của bạn. Thứ hai, IP được bảo vệ ở Mexico khác hơn so với nước của bạn. Thứ ba, quyền này phải được đăng ký và có hiệu lực thực thi ở Mexico, theo luật pháp ở nơi đó. Thương hiệu và đăng ký bằng sáng chế của bạn sẽ không bảo vệ bạn ở Mexico. Nó không phải là “bản quyền quốc tế” mà tự động sẽ bảo vệ các tác phẩm của một tác giả ở khắp thế giới. Việc bảo vệ chống lại việc sử dụng trái phép tùy thuộc ở riêng từng quốc gia, đặc biệt, tùy thuộc vào luật của quốc gia đó. Tuy nhiên, hầu hết các nước đề nghị bảo vệ bản quyền cho các công ty nước ngoài theo điều kiện nhất định, và những điều kiện này có thể đã được đơn giản hóa đáng kể bằng các hiệp ước bản quyền quốc tế và công ước.

Đăng ký bằng sáng chế và nhãn hiệu hàng hoá lần đầu tiên, vì vậy bạn nên cân nhắc áp dụng cho thương hiệu và bảo vệ bằng sáng chế ngay cả trước khi bán sản phẩm hoặc dịch vụ của bạn ở thị trường Mexico. Điều quan trọng là các công ty phải hiểu rằng sở hữu trí tuệ chủ yếu là quyền cá nhân và rằng chính phủ của nước bạn nói chung không thể thực thi các quyền đối với các cá nhân tư nhân ở Mexico. Đó là trách nhiệm của người chủ sở hữu quyền đăng ký, bảo vệ và thực thi quyền có liên quan của họ. Các công ty có thể muốn tìm lời khuyên từ các luật sư địa phương hoặc các nhà tư vấn về sở hữu trí tuệ, là các chuyên gia về luật ở Mexico.

Luôn luôn cẩn thận thẩm định các đối tác tiềm năng. Đàm phán tùy theo quan điểm đối tác của bạn và hợp đồng cần rõ ràng và minh bạch. Một đối tác tốt là một đồng minh quan trọng trong việc bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ. Tuy nhiên, cần cẩn thận xem xét để cho phép đối tác của bạn đăng ký quyền IP của bạn thay cho bạn. Làm như vậy tạo ra sự rủi ro và nguy hiểm là có thể đối tác của bạn sẽ muốn làm chủ sở hữu IP và sẽ

không chuyển quyền lại khi quan hệ công tác kết thúc. Làm việc với luật sư quen thuộc với pháp luật Mexico để tạo ra một hợp đồng đáng tin cậy bao gồm các điều khoản không cạnh tranh, và quy định bảo mật / không tiết lộ.

Cũng khuyến cáo các công ty vừa và nhỏ hiểu được tầm quan trọng của việc làm việc cùng với các hiệp hội và các tổ chức thương mại để giúp nỗ lực bảo vệ IP và ngăn chặn hàng giả. Có một số các tổ chức ở Mexico:

- Hiệp hội các nhà sản xuất - National Association of Manufacturers (NAM)
- Liên minh Sở hữu trí tuệ quốc tế - International Intellectual Property Alliance (IIPA)
- Hiệp hội thương hiệu quốc tế - International Trademark Association (INTA)
- Liên minh chống hàng giả và vi phạm bản quyền - The Coalition Against Counterfeiting and Piracy
- Liên minh chống hàng giả quốc tế - International Anti-Counterfeiting Coalition (IACC)
- Tổ chức Công nghệ sinh học - Biotechnology Industry Organization (BIO)
- Viện Bảo vệ Sở hữu trí tuệ và thương mại hợp pháp - Institute for the Protection of Intellectual Property and Legal Commerce (IPPIC)
- Hiệp hội nghiên cứu ngành dược Mexico - Mexican Association of Research Pharmaceutical Industries (AMIIF)
- Hiệp hội ngành công nghiệp ghi âm Mexico - Mexican Association of Phonogram Producers (AMPROFON)
- Hiệp hội doanh nghiệp phần mềm - Business Software Alliance (BSA)

Môi trường quyền sở hữu trí tuệ (IPR) ở Mexico

Mexico tiếp tục phải chịu đựng từ hàng giả tràn lan và vi phạm bản quyền thương mại và thực thi yếu kém về quyền sở hữu trí tuệ. Chính phủ Mexico đã cam kết tăng cường bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ, và các cơ quan liên quan của liên bang đang phối hợp làm việc năng nổ và tích cực hơn. Tuy nhiên, một số trở ngại để thực thi hiệu quả vẫn còn, bao gồm cả sơ hở của pháp lý, sự cần thiết phải cải thiện sự phối hợp với chính phủ thành phố và chính phủ liên bang, ban hành nhiều hình phạt để ngăn chặn, quy trình tòa án dài và công kênh, và công khai thương mại bất hợp pháp tràn lan khắp nơi. Mexico đang làm việc chặt chẽ với Chính phủ các nước đối tác để giải quyết những lĩnh vực hoạt động của các bên cùng quan tâm.

Hai luật khác cung cấp các cơ sở pháp lý cốt lõi để bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ (IPR) ở

Mexico - Luật sở hữu công nghiệp và Luật Bản quyền Liên bang. Nhiều cơ quan liên bang chịu trách nhiệm về các khía cạnh khác nhau của việc bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ ở Mexico. Văn phòng Bộ Tư pháp có một bộ phận chuyên truy bắt điều tra tội phạm về quyền sở hữu trí tuệ. Viện Sở hữu công nghiệp Mexico (IMPI) quản lý đăng ký nhãn hiệu và bằng sáng chế của Mexico và trách nhiệm xử lý các trường hợp vi phạm hành chính về sở hữu trí tuệ. Viện Quyền Tác giả quản lý việc đăng ký bản quyền của Mexico và cũng cung cấp tư vấn pháp lý và hòa giải cho các chủ sở hữu quyền tác giả, một khi quyền tác giả của họ bị vi phạm. Cơ quan hải quan Mexico (SAT) đóng một vai trò quan trọng trong việc đảm bảo hàng hóa bất hợp pháp không vào được Mexico.

Mexico đã ký kết ít nhất 15 hiệp ước quốc tế, bao gồm Công ước Paris về bảo hộ sở hữu công nghiệp, NAFTA, Hiệp định WTO về các khía cạnh thương mại liên quan đến quyền sở hữu trí tuệ (TRIPS) và Nghị định thư Madrid, là hiệp ước thực thi nhãn hiệu, nó sẽ đưa ra chi phí có lợi và phương cách hiệu quả cho chủ sở hữu nhãn hiệu hàng hoá - cá nhân và doanh nghiệp - áp dụng để bảo vệ nhãn hiệu của họ lên đến 89 nước thông qua việc nộp đơn ở duy nhất một văn phòng, bằng một ngôn ngữ, và toàn bộ chi phí bằng một loại tiền tệ. Mexico cũng đã tham gia các cuộc đàm phán của Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP) cũng bao gồm các điều khoản cụ thể về quyền sở hữu trí tuệ. Mặc dù Mexico đã ký Hiệp ước Hợp tác Bằng Sáng chế ở Geneva, Thụy Sĩ năm 1994, cho phép đơn giản hóa thủ tục đăng ký bằng sáng chế khi áp dụng cho các bằng sáng chế ở nhiều quốc gia cùng một lúc, điều đó cần thiết cho việc đăng ký bằng sáng chế, nhãn hiệu hàng hoá ở Mexico để yêu cầu bồi thường cho bất kỳ sản phẩm độc quyền nào. Ưu tiên đăng ký trước tại quốc gia bạn nhưng sẽ không đảm bảo tính độc quyền và sử dụng riêng ở Mexico, nhưng để hỗ trợ cho việc yêu cầu bồi thường của bạn, bạn nên đi kiện ở Mexico.

Tổng quan hệ thống quyền sở hữu trí tuệ của Mexico bằng tiếng Anh có thể tìm thấy ở WIPO tại trang website: <http://www.wipo.int/wipolex/en/profile.jsp?code=MX>

Danh sách các công ty tư vấn luật về quyền sở hữu trí tuệ ở Mexico có thể vào trang web: http://export.gov/mexico/businessserviceproviders/index.asp?bsp_cat=80120000

Các dịch vụ chuyên nghiệp ở Mexico

Danh sách các nhà cung cấp dịch vụ kinh doanh cho các công ty muốn làm ăn tại Mexico: <http://export.gov/mexico/businessserviceproviders/index.asp>.

Và các hiệp hội có thể giúp các công ty nước ngoài tìm kiếm các thông tin về dịch vụ kinh doanh ở Mexico:

- Hiệp hội các công ty kế toán Mexico: <http://www.amcp.org.mx>
- Hiệp hội các kỹ sư điện và điện tử truyền thông Mexico: <http://www.amicee.mx>
- Hiệp hội Công nghệ Thông tin Mexico: <http://www.amiti.org.mx>
- Hiệp hội các Tổ chức Bảo hiểm Mexico: <http://www.amis.com.mx>
- Hiệp hội Giao thông vận tải và vận chuyển hàng hóa: <http://www.canacar.com.mx>
- Hiệp hội các công ty tư vấn: <http://www.cnec.org.mx>

Các website hữu ích

- Cổng mua sắm của chính phủ Mexico: <http://www.compranet.gob.mx>
- Viện sở hữu công nghiệp Mexico: <http://www.impi.gob.mx>
- Liên đoàn ngành công nghiệp tiếp thị truyền thông Mexico: <http://www.cicomweb.org>
- Tổ chức sở hữu trí tuệ thế giới: <http://www.wipo.int>
- Liên minh sở hữu trí tuệ quốc tế: <http://www.iipa.com>
- Hiệp hội nhãn hiệu quốc tế: <http://www.inta.org>
- Hiệp hội các nhà sản xuất Mexico: <http://www.nam.org>
- Liên minh chống hàng giả và vi phạm bản quyền: <http://www.thecacp.com>
- Liên minh chống hàng giả quốc tế: <http://www.iacc.org>
- Tổ chức ngành công nghệ sinh học: <http://www.bio.org>
- Hiệp hội các nhà sản xuất ảnh, ghi âm: <http://www.amprofon.com.mx>
- Trung tâm thông tin Maquila Mexico: <http://www.maquilaportal.com>

Chương 4: Quan hệ kinh tế Việt Nam - Mexico và những nhóm hàng xuất nhập khẩu hàng đầu

Quan hệ ngoại giao với Mexico

- 19/5/1975, Mexico thiết lập quan hệ ngoại giao chính thức với Việt Nam
- Năm 1975, Việt Nam mở Đại sứ quán tại Mexico.
- Tháng 7/2000, Mexico mở Đại sứ quán tại Hà Nội
- Tháng 3/2002, chính phủ Mexico cử Đại sứ thường trú
- Các chuyến thăm cao cấp từ Việt Nam đến Mexico: Thủ tướng Phạm Văn Đồng (1979); Phó Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng (tháng 12/2001); Thủ tướng Phan Văn Khải (tháng 10/2002, nhân hội nghị cấp cao APEC); Bộ trưởng Ngoại giao Nguyễn Dy Niên (tháng 8/2002) và nhiều đoàn của các Bộ, ngành khác.
- Các chuyến thăm cao cấp từ Mexico đến Việt Nam: Thứ trưởng Ngoại giao (1976, 1999); đoàn Hạ viện (tháng 5/2001); Đặc phái viên của tổng thống Vicente Fox (tháng 8/2001); Đặc phái viên Tổng thống, Bộ trưởng Kinh tế (dịp dự Hội nghị cấp cao APEC 2006 tại Hà Nội); Chủ tịch Ủy ban Cải cách Nông nghiệp Hạ viện Ramon Ceja Romero (2/2009); Thứ trưởng Ngoại giao Carlos de Icaza (2016); Tổng thống Enrique Peña Nieto (2017).

Các hiệp định đã ký kết: Hai nước đã ký một số Hiệp định và Thỏa thuận hợp tác về nông nghiệp, y tế, giáo dục và khoa học kỹ thuật, tham khảo chính trị giữa hai Bộ Ngoại giao, miễn thị thực đối với người mang hộ chiếu ngoại giao và công vụ. Việt Nam và Mexico đang trao đổi để đi đến ký kết Thỏa thuận thành lập Ủy ban Hỗn hợp Việt Nam - Mexico về Hợp tác Kinh tế, Thương mại và Đầu tư.

Về hợp tác đa phương: Hai nước chia sẻ nhiều điểm đồng, tích cực phối hợp và hợp tác tại các diễn đàn đa phương và tổ chức quốc tế. Mexico ủng hộ Việt Nam gia nhập WTO, làm Ủy viên không thường trực HĐBA/LHQ khoá 2008-2009; Việt Nam ủng hộ Mexico làm Ủy viên không thường trực HĐBA/LHQ khóa 2009-2010, xem xét tích cực việc bạn tái cử Hội đồng Nhân quyền khóa 2009-2012 và ứng cử vào một số tổ chức quốc tế khác.

Hiện tại hai bên đang đàm phán về Bản ghi nhớ (MOU) kinh tế - thương mại - công nghiệp, giữa hai Bộ Công Thương (Việt Nam) và Bộ Kinh tế (Mexico), và 3 Hiệp định hợp tác về kiểm dịch động-thực vật, và nuôi trồng thủy sản, giữa Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (Việt Nam) và Bộ Nông nghiệp, Chăn nuôi, Phát triển nông thôn, Thủy sản và Thực phẩm (Mexico). Năm 2015, kỷ niệm 40 năm quan hệ Việt Nam-Mexico (19/5/1975 - 19/5/2015).

Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương CPTPP chính thức được phê chuẩn vào ngày 30/12/2018 và có hiệu lực đối với Việt Nam và Mexico kể từ năm 2019.

Đây là lần đầu tiên Việt Nam và Mexico có quan hệ FTA và Mexico là một trong những quốc gia có cam kết cắt giảm tỷ lệ thuế quan cao cho hàng hóa Việt Nam ngay khi Hiệp định CPTPP có hiệu lực 77%.

Năm 2020, hai năm sau khi Hiệp định CPTPP đi vào thực thi, kim ngạch xuất khẩu sang Mexico đã tăng trưởng mạnh mẽ 41% so với năm 2018.

Quan hệ thương mại với Việt Nam

Hàng năm, kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico đều có mức tăng trưởng dương và cán cân thương mại luôn nghiêng về phía Việt Nam. Những năm qua, quan hệ kinh tế, thương mại giữa Việt Nam và Mexico không ngừng được mở rộng, phát triển; đặc biệt kể từ khi Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) được ký kết và đi vào hiệu lực kể từ đầu năm 2019.

Mexico là đối tác thương mại lớn thứ hai của Việt Nam tại khu vực Mỹ Latinh:

Là nền kinh tế phát triển năng động, Mexico đang dần trở thành khu vực thị trường hấp dẫn đối với cả thế giới, trong đó có Việt Nam. Song song đó, Việt Nam cũng trở thành một thị trường mới nổi được các doanh nghiệp Mexico ngày càng quan tâm. Hiện nay, Mexico là đối tác thương mại lớn thứ hai của Việt Nam tại khu vực Mỹ Latinh và Việt Nam là đối tác thương mại lớn thứ 8 của Mexico tại khu vực châu Á.

Theo số liệu thống kê của Tổng cục Hải quan Việt Nam, năm 2022, kim ngạch thương mại song phương tăng trưởng tích cực, đạt 5,421 tỷ USD, tăng 7% so với năm 2021; trong đó kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico ước đạt 4,532 tỷ USD.

Thương mại song phương Việt Nam - Mexico có bước phát triển vượt bậc, đặc biệt

sau khi Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) có hiệu lực. Cụ thể, năm 2023, kim ngạch thương mại song phương giữa Việt Nam - Mexico đã vượt mức 10 tỷ USD, điều đó khẳng định rằng Mexico hiện là thị trường chính cho các sản phẩm của Việt Nam ở Mỹ Latinh.

Kim ngạch thương mại song phương giữa hai nước đạt 3,1 tỷ USD trong 6 tháng đầu năm 2024, tăng 22% so với cùng kỳ năm 2023, trong đó Việt Nam xuất khẩu sang Mexico lượng hàng hóa trị giá 2,64 tỷ USD (tăng 22,2%).

Mexico là quốc gia nói tiếng Tây Ban Nha lớn nhất thế giới với hơn 126 triệu dân, nằm trong số 15 nền kinh tế lớn nhất thế giới với quy mô GDP đạt 1,37 nghìn tỷ USD vào năm 2022. Mexico là thành viên của G20, nhóm các quốc gia đại diện cho 90% nền kinh tế thế giới và 80% thương mại của nó.

Về hội nhập, Mexico có mạng lưới 14 Hiệp định thương mại tự do với 50 quốc gia; trong đó có Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) mà Việt Nam là thành viên, 30 Hiệp định khuyến khích và bảo hộ đầu tư đối ứng. Mexico là một phần của thị trường Bắc Mỹ và là cửa ngõ tiếp cận hơn 500 triệu người tiêu dùng. Các ước tính cho năm 2023 chỉ ra rằng quy mô của thị trường khu vực sẽ đạt 28,55 nghìn tỷ USD, chiếm 25% GDP toàn cầu trong tương lai. Ngoài ra Mexico cũng là cửa ngõ vào thị trường Mỹ Latinh.

Nhiều dự địa hợp tác thương mại Việt Nam - Mexico:

Ngược lại, Việt Nam cũng là thị trường rất năng động và được Mexico đánh giá cao tại khu vực châu Á. Các mặt hàng mà hai nước thường xuyên trao đổi thương mại là vi mạch điện tử, điện thoại, linh kiện và phụ tùng máy móc, ô tô, da, bông... Tuy nhiên, giá trị trao đổi hiện có chưa tương xứng với quy mô thị trường và tiềm năng mà mỗi bên đang có. Chính vì thế, có thể khẳng định dự địa hợp tác thương mại Việt Nam – Mexico vẫn còn rất lớn, cần được khai thác hiệu quả và cân bằng hơn.

Trong thời gian tới, Việt Nam mong muốn nâng cao hơn nữa giá trị kim ngạch thương mại và đầu tư với Mexico, trong đó tập trung vào các lĩnh vực năng lượng, viễn thông, nông nghiệp kỹ thuật cao và các ngành công nghiệp có giá trị gia tăng cao. Về phía Mexico, nước này cam kết xóa bỏ thuế quan đối với 98% số dòng thuế vào năm thứ 10 kể từ khi CPTPP có hiệu lực (tức đầu năm 2029). Nhờ đó, các mặt hàng xuất khẩu của

Việt Nam như thủy sản, cà phê, cao su, điện thoại và linh kiện, phụ tùng ô tô vào Mexico thời gian gần đây đạt mức tăng trưởng khá cao từ 27-65%.

Để đạt được hiệu quả kinh tế trong giao thương hàng hoá, các doanh nghiệp cần tối ưu hóa chi phí logistics bằng cách sử dụng chuỗi dịch vụ logistics tích hợp: khai báo hải quan, vận chuyển nội địa, vận chuyển quốc tế, kho bãi...

Đồng thời, tối ưu vận tải, sử dụng container nhập hàng để đóng hàng xuất khẩu giúp doanh nghiệp giảm 50% chi phí vận chuyển nội địa; sử dụng container nhập hàng để đóng hàng xuất khẩu giúp doanh nghiệp tiết kiệm thời gian nâng cao năng lực sản xuất. Bên cạnh đó, doanh nghiệp cũng cần có biện pháp kiểm soát rủi ro trước, trong và sau thông quan (truy thu thuế và phạt vi phạm) bằng cách áp mã hàng hóa (HS code) một cách chính xác.

Kim ngạch ngoại thương Việt Nam - Mexico giai đoạn 2019-2023

DVT: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Việt Nam xuất sang Mexico	6.079.021	6.604.433	8.608.257	10.321.739	11.582.346
Việt Nam nhập khẩu từ Mexico	188.401	146.357	126.676	238.932	383.015
Kim ngạch xuất nhập khẩu	6.267.422	6.750.790	8.734.933	10.560.671	11.965.361

Nguồn: www.trademap.org

Những nhóm hàng xuất khẩu hàng đầu của Việt Nam sang Mexico

Xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam sang Mexico đã tăng trưởng 19%/năm trong giai đoạn 2019-2023. Riêng trong năm 2023, Việt Nam đã xuất khẩu lượng hàng hóa trị giá khoảng 11,582 tỷ USD sang Mexico, đứng thứ 10 trong số hơn 200 quốc gia xuất khẩu vào Mexico, tăng 12% so với năm 2022, chiếm 1,9% trong tổng nhập khẩu của Mexico. Các mặt hàng xuất khẩu chính là thủy sản và nông sản chế biến; cà phê; hàng tiêu dùng; linh kiện và phụ tùng ô tô; mặt hàng điện tử bao gồm, máy tính, điện thoại, điện thoại di động, hàng điện tử dân dụng, các loại mạch điện tử cũng đang là những sản phẩm chủ lực của Việt Nam xuất sang Mexico.

Các sản phẩm xuất khẩu chính của Việt Nam vào thị trường Mexico

Đơn vị tính: Ngàn USD

Mã sản phẩm	Tên sản phẩm	Giá trị năm 2023	Tăng trưởng hàng năm 2019-2023, %	Thị phần trong tổng nhập khẩu của Mexico 2023, %
	Tổng cộng	11.582.346	19	1.9
85	Thiết bị điện - điện tử	5.961.860	16	5
84	Máy móc, thiết bị cơ khí, lò phản ứng hạt nhân, nồi hơi; các bộ phận của chúng	1.440.800	79	2
72	Sắt và thép	755.527	50	4
64	Giày dép, ghệt và các loại tương tự	505.455	11	27
99	Hàng hóa khác	401.721	-14	2
90	Quang học, nhiếp ảnh, điện ảnh, đo lường, kiểm tra, độ chính xác, y tế hoặc phẫu thuật...	374.665	7	2
95	Đồ chơi, trò chơi và đồ dùng thể thao; các bộ phận và phụ kiện của chúng	303.491	35	10
61	Các mặt hàng may mặc và phụ kiện quần áo, đan hoặc móc	303.114	27	85
62	Các mặt hàng may mặc và phụ kiện quần áo, không đan hoặc móc	245.718	19	9
87	Các loại xe khác ngoài toa xe lửa hoặc xe điện, và các bộ phận và phụ kiện của chúng	219.198	22	0
76	Nhôm và các sản phẩm từ nhôm	134.375	13	1
39	Nhựa và các sản phẩm từ nhựa	119.134	29	0

Nguồn: www.trademap.org.

Các mặt hàng xuất khẩu chính

- Thiết bị điện - điện tử (HS.85)

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	94.771.458	82.866.806	101.171.727	117.278.522	121.332.090
Nhập khẩu từ Việt Nam	3.044.718	3.300.563	3.682.405	4.678.907	5.961.860

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nguồn cung ứng thứ 5 tại thị trường Mexico về nhóm hàng thiết bị điện - điện tử (HS.85) với tổng lượng xuất khẩu sang thị trường Mexico đạt khoảng 5,962 tỷ USD trong năm 2023 chiếm 4,9% trong tổng nhập khẩu của Mexico về nhóm hàng này. Trong năm 2023, nhà cung cấp lớn nhất cho Mexico về nhóm hàng này là Trung Quốc với 39,86 tỷ USD (chiếm 32,8% trong tổng nhập khẩu của Mexico về nhóm hàng này).

Mặc dù, Việt Nam có tốc độ tăng trưởng khá cao trong suốt thời kỳ 2019-2023, với 16%/năm so với các đối thủ cạnh tranh Trung Quốc (2%), Hoa Kỳ (2%), Malaysia (0%), Đài Loan (10%), Hàn Quốc (-3%), Nhật Bản (-3%) và Thái Lan (14%), tuy nhiên tăng trưởng xuất khẩu của Việt Nam về nhóm hàng này trong năm 2023 đã tăng rất tốt (27%) so với năm 2022. Trong khi đó, mức tăng trưởng năm 2023 của Trung Quốc là -2%, Hoa Kỳ (8%), Malaysia (-20%), Đài Loan (6%), Hàn Quốc (0%), Nhật Bản (15%) và Thái Lan (16%) so với năm 2022.

Các sản phẩm chính trong nhóm hàng này là Mạch điện tử tích hợp (HS.8542); Bộ điện thoại di động và điện thoại dùng cho mạng không dây khác (HS.8517); Micro và giá đỡ micro đã hoặc chưa lắp ráp vào trong vỏ loa, tai nghe (HS.8518); Máy biến thế điện, máy biến đổi điện tĩnh và cuộn cảm (HS.8504); Các bộ phận chỉ thích hợp hoặc chủ yếu sử dụng với các mô-đun màn hình phẳng, hộp số... (HS.8529); Dây, cáp "bao gồm cả cáp đồng trục" và các loại cáp cách điện khác "bao gồm cả cáp tráng men hoặc anot hóa" (HS.8544);...

- **Máy móc, thiết bị cơ khí, lò phản ứng hạt nhân, nồi hơi; các bộ phận của chúng (HS.84)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	76.962.088	65.845.497	79.159.524	94.223.151	95.719.328
Nhập khẩu từ Việt Nam	356.670	539.130	998.577	1.636.530	1.440.800

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng thứ 10 về nhóm hàng nồi hơi, máy móc và trang thiết bị cơ khí, các bộ phận của chúng (HS.84) sang thị trường Mexico trong suốt thời gian từ năm 2019 - 2023, năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt gần 1,441 tỷ USD, giảm 12% so với năm 2022, chiếm 1,5% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng nồi hơi, máy móc và trang thiết bị cơ khí, các bộ phận chúng (HS.84) của Mexico.

Với thị phần 36,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 34,862 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 2 là Trung Quốc chiếm 22,7% với trị giá xuất khẩu 21,701 tỷ USD, Hàn Quốc đứng thứ 3 chiếm 5,5% với trị giá xuất khẩu 5,235 tỷ USD, đứng thứ 4 là Đức chiếm 5,2% với trị giá xuất khẩu 5,005 tỷ USD, đứng thứ 5 là Đài Loan chiếm 3,7% với trị giá xuất khẩu 3,571 tỷ USD và thứ 6 là Nhật Bản chiếm 3,7% với trị giá 3,569 tỷ USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng nồi hơi, máy móc và trang thiết bị cơ khí, các bộ phận chúng (HS.84) tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng tương đối khá cao 79%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ chỉ tăng 9%/năm, Trung Quốc tăng 21%/năm, Hàn Quốc tăng 27%/năm, Đức tăng 8%/năm, Đài Loan tăng 43%/năm và Nhật Bản tăng 9%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Các bộ phận và phụ kiện (trừ vỏ, hộp đựng và các loại tương tự) chỉ phù hợp để sử dụng... (HS.8473) đạt 507,901 triệu USD; Máy tính xách tay, thiết bị và bàn phím và máy đọc mã vạch (HS.8471) đạt 377,117 triệu USD; Máy in, máy photocopy (HS.8443) với giá trị xuất khẩu đạt khoảng 130,668 triệu USD; Vòi, van, và các thiết bị tương tự cho đường ống, vỏ nồi hơi, bể chứa, thùng chứa hoặc tương tự (HS.8481) đạt 97,105 triệu USD; Máy giặt gia dụng hoặc máy giặt loại giặt, bao gồm máy giặt và sấy; các bộ phận của máy giặt (HS.8450) đạt 69,359 triệu USD...

- **Sắt và thép (HS.72)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	10.748.071	8.802.785	17.523.920	20.822.191	21.547.093
Nhập khẩu từ Việt Nam	130.092	226.902	770.316	384.796	755.527

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng thứ 7 về nhóm hàng sắt và thép (HS.72) sang thị trường Mexico trong suốt thời gian từ năm 2019 - 2023, năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt gần 755,527 triệu USD, tăng 96% so với năm 2022, chiếm 3,5% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng (HS.72) của Mexico.

Với thị phần 34,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 7,413 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 2 là Brazil chiếm 16,9% với trị giá xuất khẩu 3,651 tỷ USD, Nhật Bản đứng thứ 3 chiếm 10,5% với trị giá xuất khẩu 2,255 tỷ USD, đứng thứ 4 là Hàn Quốc chiếm 6,7% với trị giá xuất khẩu 1,44 tỷ USD, đứng thứ 5 là Trung Quốc chiếm 6,4% với trị giá xuất khẩu 1,387 tỷ USD và thứ 6 là Nga chiếm 3,9% với trị giá 847,822 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng (HS.72) tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng tương đối khá 50%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ chỉ tăng 21%/năm, Brazil tăng 155%/năm, Nhật Bản tăng 14%/năm, Hàn Quốc tăng 16%/năm, Trung Quốc tăng 62%/năm và Nga tăng 127%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Sản phẩm cán phẳng bằng sắt hoặc thép không hợp kim, có chiều rộng ≥ 600 mm, cán nóng hoặc cán nguội... (HS.7210) đạt 197,644 triệu USD; Sản phẩm sắt hoặc thép không hợp kim cán phẳng, có chiều rộng ≥ 600 mm, cán nóng, không phủ,... (HS.7208) đạt 59,919 triệu USD; Dây thép hợp kim khác với thép không gỉ, dạng cuộn (trừ thanh và que) (HS.7229) với giá trị xuất khẩu đạt khoảng 9,818 triệu USD; Sản phẩm sắt hoặc thép không hợp kim cán phẳng, có chiều rộng ≥ 600 mm, cán nguội "ép nguội",... (HS.7209) đạt 5,488 triệu USD; Thanh và que sắt hoặc thép không hợp kim, cán nóng, dạng cuộn không đều (HS.7213) đạt 3,773 triệu USD...

- **Giày dép (HS.64)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	1.286.819	874.084	1.219.008	1.790.155	1.888.935
Nhập khẩu từ Việt Nam	387.676	275.380	355.437	477.663	505.455

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 2 về nhóm hàng giày dép (HS.64) sang Mexico trong năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt gần 505,455 triệu USD, tăng 6% so với năm 2022, chiếm 26,8% trong tổng nhập khẩu giày dép của Mexico.

Với thị phần lên tới 40,5% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 765,148 triệu USD trong năm 2023, đứng thứ 3 là Indonesia chiếm 12,1% với trị giá xuất khẩu 228,95 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng giày dép tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng không cao lắm 11%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc là cao 22%/năm và Indonesia 19%/năm. Các quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng cao là Nhật Bản tăng 62%/năm, tiếp theo là Myanmar tăng 54%/năm, Bangladesh tăng 48%/năm, Hàn Quốc và Philippines tăng 32%/năm, Cambodia tăng 22%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là giày mũ vải (HS.6404) đạt 267,45 triệu USD, kế đến là giày đế và mũ giày bằng nhựa hoặc cao su (HS.6402) đạt 120,518 triệu USD, giày mũ da (HS.6403) với giá trị xuất khẩu đạt khoảng 116,692 triệu USD, Các bộ phận của giày dép, bao gồm cả phần trên có gắn vào đế hay không, ngoại trừ đế ngoài; có thể tháo rời... (HS.6406) đạt 0,532 triệu USD; Giày dép có đế ngoài bằng cao su hoặc nhựa, phần trên giày không phải bằng cao su, nhựa, da... (HS.6405) đạt 0,188 triệu USD; Giày dép chống thấm nước có đế ngoài và phần trên bằng cao su hoặc nhựa, phần trên của giày dép đó... (HS.6401) đạt 0,7 triệu USD.

- Hàng hóa ưu đãi riêng theo từng quốc gia (HS.99)**

Đơn vị: *Ngàn USD*

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	17.940.888	15.272.097	20.278.563	24.481.961	25.854.743
Nhập khẩu từ Việt Nam	320.925	442.923	492.434	546.426	398.935

Nguồn: www.trademap.org.

- Quang học, nhiếp ảnh, điện ảnh, đo lường, kiểm tra, độ chính xác, y tế hoặc phẫu thuật... (HS.90)**

Đơn vị: *Ngàn USD*

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	16.232.926	15.738.534	20.306.662	18.740.400	16.479.859
Nhập khẩu từ Việt Nam	660.858	738.881	745.440	491.094	374.665

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 5 về nhóm hàng quang học, nhiếp ảnh, điện ảnh, đo lường, kiểm tra, độ chính xác, y tế hoặc phẫu thuật... (HS.90) sang Mexico trong năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt gần 374,665 triệu USD, giảm -24% so với năm 2022 chiếm 2,3% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico.

Với thị phần lên tới 45,6% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 7,518 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 2 là Trung Quốc chiếm 14,1% với trị giá xuất khẩu 2,329 tỷ USD, đứng thứ 3 là Đức chiếm 6,2% với trị giá 1,018 tỷ USD, thứ 4 là Nhật Bản chiếm 4,7% với trị giá 775,395 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng này tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng không cao lắm 7%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ là 20%/năm, Trung Quốc giảm -4%/năm, Đức tăng 33%/năm và Nhật Bản tăng 26%/năm. Các quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng cao là Lào tăng 213%/năm, tiếp theo là Indonesia tăng 96%/năm, Thái Lan tăng 62%/năm, Malaysia tăng 51%/năm, Singapore tăng 50%/năm, Philippines tăng 42%/năm và Ấn Độ tăng 32%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Đồng hồ đo cung cấp hoặc sản xuất khí, chất lỏng hoặc điện, bao gồm cả đồng hồ hiệu chuẩn cho chúng (HS.9028) với giá trị xuất khẩu đạt 86,957 triệu USD; tiếp theo là Dụng cụ và thiết bị dùng trong y khoa, phẫu thuật, nha khoa hoặc thú y (HS.9018) với giá trị xuất khẩu đạt 20,563 triệu USD; Các dụng cụ và thiết bị điều chỉnh hoặc kiểm soát (trừ vòi, van và van điều khiển) (HS.9032) với trị giá 19,542 triệu USD; Thiết bị chỉnh hình, bao gồm nạng, đai phẫu thuật và dây chằng; nẹp và các dụng cụ gãy xương khác (HS.9021) với trị giá xuất khẩu đạt 11,427 triệu USD;...

- **Đồ chơi, trò chơi và đồ dùng thể thao; các bộ phận và phụ kiện của chúng (HS.95)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	2.420.934	1.948.460	2.722.811	3.264.201	3.049.032
Nhập khẩu từ Việt Nam	108.733	175.663	208.709	308.611	303.491

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 2 về nhóm hàng Đồ chơi, trò chơi và đồ dùng thể thao; các bộ phận và phụ kiện của chúng (HS.95) sang Mexico trong năm 2023 với trị giá

xuất khẩu đạt gần 303,491 triệu USD, giảm -2% so với năm 2022 chiếm 10% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico.

Với thị phần lên tới 57,3% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 1,748 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 3 là Hoa Kỳ chiếm 9,4% với trị giá xuất khẩu 287,326 triệu USD, đứng thứ 4 là Nhật Bản chiếm 6,7% với trị giá 205,554 triệu USD, thứ 5 là Đài Loan chiếm 4,2% với trị giá 128,099 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng này tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng tương đối khá tốt 35%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc là 17%/năm, Hoa Kỳ tăng 26%/năm, Nhật Bản tăng mạnh 171%/năm và Đài Loan tăng 28%/năm. Các quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng cao là Cambodia tăng 147, tiếp theo là Hàn Quốc tăng 145%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Đồ dùng và thiết bị cho hoạt động thể chất nói chung, thể dục dụng cụ, điện kinh, các môn thể thao khác (HS.9506) với trị giá xuất khẩu đạt 146,715 triệu USD; tiếp theo là Máy chơi trò chơi điện tử, trò chơi trên bàn hoặc trong phòng khách, bao gồm cả trò chơi bắn bi, bi-a, trò chơi đặc biệt... (HS.9504) với trị giá 84,895 triệu USD; Xe ba bánh, xe tay ga, xe đạp và các loại đồ chơi có bánh tương tự; xe đẩy búp bê; búp bê; đồ chơi khác (HS.9503) với trị giá 68,402 triệu USD; Đồ dùng trong Lễ hội, hội chợ hoặc các mặt hàng giải trí khác, bao gồm các trò ảo thuật và trò đùa mới lạ (HS.9505) với trị giá 3,269 triệu USD; Cần câu, lưỡi câu và các loại dụng cụ câu cá khác, lưới bắt cá, lưới bắt bướm (HS.9507) với trị giá xuất khẩu đạt 0,209 triệu USD.

- **Các mặt hàng may mặc và phụ kiện quần áo, đan hoặc móc (HS.61)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	2.125.944	1.755.536	2.599.222	3.470.404	3.636.849
Nhập khẩu từ Việt Nam	149.177	120.963	186.730	328.590	303.114

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 2 về nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ, dệt kim hoặc móc (HS.61) sang thị trường Mexico trong suốt thời gian từ năm 2019 -

2023, năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt gần 303,114 triệu USD, giảm -8% so với năm 2022, chiếm 8,3% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ, dệt kim hoặc móc (HS.61) của Mexico.

Với thị phần lên tới 38,7% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 1,406 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 3 là Bangladesh chiếm 8,3% với trị giá xuất khẩu 300,77 triệu USD, Hoa Kỳ đứng thứ 4 chiếm 4,5% với trị giá xuất khẩu 163,855 triệu USD, đứng thứ 5 là Cambodia chiếm 4,1% với trị giá xuất khẩu 149,634 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ không dệt kim hoặc móc (HS.61) tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng 27%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc 24%/năm, Bangladesh tăng 23%, Hoa Kỳ giảm -2%/năm và Cambodia tăng 25%. Cũng trong giai đoạn này, quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng bình quân hàng năm có mức tăng mạnh là Lào tăng 109%/năm tiếp theo là Hồng Kông (Trung Quốc) tăng 78%/năm, Nhật Bản tăng 70%/năm, Myanmar tăng 42%/năm, Sri Lanka tăng 32%/năm, Pakistan tăng 29%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Áo bó, áo chui đầu, áo cài khuy, gi-lê và các mặt hàng tương tự, dệt kim hoặc móc (HS.6110) có trị giá xuất khẩu 56,676 triệu USD; tiếp theo là Áo phông, áo may ô và các loại áo lót khác, dệt kim hoặc móc (HS.6109) đạt 49,302 triệu USD; Bộ com-lê, bộ quần áo đồng bộ, jacket, áo khoác thể thao, quần dài, quần yếm có dây đeo, quần sóc dành cho nữ giới hoặc trẻ em gái, dệt kim hoặc móc (HS.6104) với giá trị 47,531 triệu USD; Bộ đồ vest, quần áo, áo khoác, áo khoác blazer, quần dài, quần yếm có dây đeo, quần chèn cho nam hoặc bé trai (HS.6103) với trị giá 29,499 triệu USD; Áo sơ mi nam giới hoặc trẻ em trai, dệt kim hoặc móc (HS.6105) đạt 23,199 triệu USD;...

- **Xuất khẩu quần áo và hàng may mặc phụ trợ, không dệt kim hoặc móc (HS.62)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	1.821.051	1.281.730	1.632.592	2.330.343	2.614.794
Nhập khẩu từ Việt Nam	144.233	103.510	119.553	205.151	245.718

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 3 về nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ không dệt kim hoặc móc (HS.62) sang thị trường Mexico trong suốt thời gian từ năm 2019 - 2023, năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt gần 245,718 triệu USD, tăng 20% so với năm 2022, chiếm 9,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ không dệt kim hoặc móc (HS.62) của Mexico.

Với thị phần lên tới 37,2% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 973,771 triệu USD trong năm 2023, đứng thứ 2 là Banglaesh chiếm 11% với trị giá xuất khẩu 287,547 triệu USD, Ấn Độ đứng thứ 4 chiếm 6,2% với trị giá xuất khẩu 161,571 triệu USD, đứng thứ 5 là Cambodia chiếm 4% với trị giá xuất khẩu 105,169 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ không dệt kim hoặc móc (HS.62) tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng 19%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc tăng khá 14%/năm, Bangladesh tăng 16%/năm, Ấn Độ tăng 13%/năm và Cambodia tăng 21%/năm. Cũng trong giai đoạn này, quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng bình quân cao là Hồng Kông (Trung Quốc) tăng 85%/năm, Hàn Quốc tăng 68%/năm, Thái Lan tăng 38%/năm, Sri Lanka tăng 24%/năm, Myanmar tăng 22%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Bộ quần áo đồng bộ, jacket, áo khoác thể thao, quần dài, quần yếm có dây đeo, quần sóc dành cho nam giới hoặc trẻ em trai (HS.6203) với giá trị xuất khẩu đạt khoảng 48,996 triệu USD; Bộ com-lê, bộ quần áo đồng bộ, jacket, áo khoác thể thao, quần dài, quần yếm có dây đeo, quần sóc dành cho nữ giới hoặc trẻ em gái (HS.6204) với giá trị 48,928 triệu USD; Vớ com-lê; áo sơ mi nam giới hoặc trẻ em trai (HS.6205) đạt 32,597 triệu USD; Áo khoác áo khoác ngoài, áo choàng cho nam mặc khi đi xe (HS.6201) đạt 28,661 triệu USD; Áo khoác áo khoác ngoài, áo choàng cho nữ mặc khi đi xe (HS.6202) đạt 27,444 triệu USD; Áo ngực, thắt lưng, áo nịt ngực, dây đeo, dây treo, dây nịt tất và các mặt hàng tương tự và các bộ phận của chúng (HS.6212) với trị giá 24,818 triệu USD; Bộ đồ thể thao, bộ đồ trượt tuyết, đồ bơi và các loại quần áo khác (trừ đồ đan hoặc móc) (HS.6211) đạt 14,4 triệu USD;...

- **Các loại xe khác ngoài toa xe lửa hoặc xe điện, và các bộ phận và phụ kiện của chúng (HS.87)**

Đơn vị: *Ngàn USD*

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	42.685.204	32.067.655	39.180.046	48.287.145	61.274.620
Nhập khẩu từ Việt Nam	117.301	94.660	130.690	191.218	219.198

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 23 về các loại xe khác ngoài toa xe lửa hoặc xe điện, và các bộ phận và phụ kiện của chúng (HS.87) sang thị trường Mexico trong suốt thời gian từ năm 2019 - 2023, năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt gần 219,198 triệu USD, tăng 15% so với năm 2022, chiếm 0,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng (HS.87) của Mexico.

Với thị phần lên tới 41,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 25,373 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 2 là Trung Quốc chiếm 17,8% với trị giá xuất khẩu 10,899 tỷ USD, Nhật Bản đứng thứ 3 chiếm 7,4% với trị giá xuất khẩu 4,54 tỷ USD, đứng thứ 4 là Đức chiếm 6,3% với trị giá xuất khẩu 3,857 tỷ USD, đứng thứ 5 là Brazil chiếm 3,9% với trị giá xuất khẩu 2,413 tỷ USD, thứ 6 là Canada chiếm 3,8% với trị giá 2,348 tỷ USD, đứng thứ 7 là Ấn Độ chiếm 3,2% với trị giá xuất khẩu 1,987 tỷ USD, thứ 8 là Hàn Quốc chiếm 2,8% với trị giá 1,727 tỷ USD, Thái Lan đứng thứ 9 chiếm 1,8% với trị giá 1,119 tỷ USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về các loại xe khác ngoài toa xe lửa hoặc xe điện, và các bộ phận và phụ kiện của chúng (HS.87) tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng 22%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ tăng 8%/năm, Trung Quốc tăng 34%, Nhật Bản tăng 9%/năm, Đức tăng 9%/năm, Brazil tăng 34%/năm, Canada tăng 13%, Ấn Độ tăng 7%/năm, Hàn Quốc tăng 1%/năm và Thái Lan tăng 19%/năm. Cũng trong giai đoạn này, quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng bình quân cao là Hồng Kông (Trung Quốc) tăng 172%/năm và Indonesia tăng 112%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Phụ tùng và phụ kiện cho máy kéo, xe cơ giới chở 10 người trở lên (HS.8708) với trị giá 209,072 triệu USD; tiếp theo là Rơ moóc và sơ mi rơ moóc; các loại xe khác, không có hệ thống đẩy cơ học (trừ đường sắt và xe điện) (HS.8716) đạt 3,511 triệu USD; Phụ tùng và phụ kiện cho xe máy, xe đạp và xe đẩy cho người khuyết tật

(HS.8714) đạt 2,767 triệu USD; Xe đạp và các loại xe đạp khác, bao gồm cả xe ba bánh chở hàng, không có động cơ (HS.8712) đạt 1,010 triệu USD.

- **Nhôm và các sản phẩm từ nhôm (HS.76)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	6.854.823	5.863.134	8.716.737	11.640.040	8.496.241
Nhập khẩu từ Việt Nam	110.068	89.938	163.993	160.894	134.375

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 11 về mặt hàng nhôm và các sản phẩm từ nhôm (HS.76) sang thị trường Mexico trong suốt thời gian từ năm 2019 - 2023, năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt 134,3745 triệu USD, giảm -16% so với năm 2022, chiếm 1,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng (HS.76) của Mexico.

Với thị phần lên tới 38% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 3,611 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 2 là Trung Quốc chiếm 38% với trị giá xuất khẩu 2,294 tỷ USD, UAE đứng thứ 3 chiếm 5,3% với trị giá xuất khẩu 500,62 triệu USD, đứng thứ 4 là Nam Phi chiếm 5% với trị giá xuất khẩu 473,663 triệu USD, đứng thứ 5 là Ấn Độ chiếm 4% với trị giá xuất khẩu 375,189 triệu USD, thứ 6 là Bahrain chiếm 3,7% với trị giá 352,141 triệu USD, đứng thứ 7 là Canada chiếm 3,6% với trị giá xuất khẩu 344,326 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng (HS.76) tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng 13%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ tăng 9%/năm, Trung Quốc tăng 22%/năm, Nam Phi tăng 304%/năm, Ấn Độ tăng 38%/năm, Bahrain tăng 91%/năm và Canada tăng 2%/năm. Cũng trong giai đoạn này, quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng bình quân cao là Pakistan tăng 152%/năm; Hồng Kông (Trung Quốc) tăng 60%/năm; Singnapore tăng 59%/năm; Philippines tăng 58%/năm; Thái Lan tăng 36%/năm và Malaysia tăng 32%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Nhôm chưa chế biến (HS.7601) với trị giá xuất khẩu đạt 94,833 triệu USD; tiếp theo là Bàn, đồ dùng nhà bếp hoặc đồ gia dụng khác, đồ vệ sinh và các bộ phận của chúng, bằng nhôm (HS.7615) đạt 13,576 triệu USD; Các mặt hàng khác bằng nhôm

(HS.7616) đạt 11,504 triệu USD; Thanh, que bằng nhôm (HS7604) đạt 2,389 triệu USD; Ống nhôm hoặc phụ kiện đường ống "ví dụ, khớp nối, khuỷu tay, ống lót" (HS.7609) đạt 0,784 triệu USD; Giấy bạc, "có in hoặc không in hoặc tráng giấy, bìa cứng, nhựa hoặc vật liệu tương tự (HS.7607) đạt 0,347 triệu USD;...

- **Nhựa và các sản phẩm từ nhựa (HS.39)**

Đơn vị: *Ngàn USD*

	2019	2020	2021	2022	2023
Nhập khẩu từ thế giới	24.585.093	21.865.474	29.738.792	32.721.371	30.714.898
Nhập khẩu từ Việt Nam	52.763	54.371	102.718	122.438	119.134

Nguồn: www.trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 17 về mặt hàng nhựa và các sản phẩm từ nhựa (HS.39) sang thị trường Mexico trong suốt thời gian từ năm 2019 - 2023, năm 2023 với trị giá xuất khẩu đạt 119,134 triệu USD, giảm -3% so với năm 2022, chiếm 0,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng (HS.39) của Mexico.

Với thị phần lên tới 62,7% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Mexico, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 19,252 tỷ USD trong năm 2023, đứng thứ 2 là Trung Quốc chiếm 12,5% với trị giá xuất khẩu 3,827 tỷ USD, Hàn Quốc đứng thứ 3 chiếm 4,2% với trị giá xuất khẩu 1,287 tỷ USD, đứng thứ 4 là Đức chiếm 3,8% với trị giá xuất khẩu 1,165 tỷ USD, đứng thứ 5 là Canada chiếm 2,4% với trị giá xuất khẩu 743,766 triệu USD, thứ 6 là Nhật Bản chiếm 2,4% với trị giá 737,995 triệu USD, đứng thứ 7 là Đài Loan chiếm 1,4% với trị giá xuất khẩu 415,012 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng (HS.39) tại thị trường Mexico trong suốt thời kỳ 2019-2023 tăng 29%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ tăng 8%/năm, Trung Quốc tăng 16%/năm, Hàn Quốc tăng 5%/năm, Đức tăng 5%/năm, Canada tăng 11%/năm, Đức tăng 5%/năm, Nhật Bản tăng 5%/năm và Đài Loan tăng 10%/năm. Cũng trong giai đoạn này, quốc gia Châu Á có mức tăng trưởng bình quân cao là Cambodia tăng 112%/năm và Bangladesh tăng 77%/năm.

Trong năm 2023, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Mexico trong nhóm hàng này là Các mặt hàng bằng nhựa và các mặt hàng bằng vật liệu khác thuộc nhóm 3901 đến 3914, không phân loại ở mục khác (HS.3926) với trị giá xuất khẩu đạt 37,705

triệu USD; tiếp theo là Các mặt hàng dùng để vận chuyển hoặc đóng gói hàng hóa, bằng nhựa; nút chai, nắp, mũ và các loại khác (HS.3923) đạt 21,242 triệu USD; Polyacetal, polyete khác và nhựa epoxit, ở dạng nguyên sinh; polycarbonate, nhựa alkyd,... (HS3907) đạt 11,034 triệu USD; Đồ dùng trên bàn ăn, đồ dùng nhà bếp, đồ gia dụng khác và đồ dùng vệ sinh bằng nhựa (trừ bồn tắm) (HS.3924) đạt 9,727 triệu USD; Polyme của propylen hoặc của các olefin khác, ở dạng nguyên sinh (HS.3902) đạt 9,573 triệu USD; Tấm, lá, màng, lá mỏng và dải, bằng nhựa không xếp, không gia cố, không cán mỏng (HS.3920) đạt 8,199 triệu USD;...

Tiềm năng xuất khẩu sang thị trường Mexico

Mexico là thị trường tiềm năng, đứng thứ 5 khu vực châu Mỹ và thứ 14 trên thế giới. Dân số Mexico 137 triệu dân, đứng thứ 10 trên thế giới. Mexico nằm tại “trái tim” của châu Mỹ, với vị trí địa lý đặc địa thuộc Bắc Mỹ nhưng cũng thuộc khu vực Mỹ Latinh qua ngôn ngữ sử dụng tiếng Tây Ban Nha, nguồn gốc của lịch sử và văn hóa. Ngoài ra, Mexico lại là kết nối giữa Đại Tây Dương và châu Á - Thái Bình Dương nhờ có bờ biển dài.

Mexico có quan hệ với nhiều khu vực kinh tế quan trọng trên thế giới, ngoài ra Mexico còn dùng chung ngôn ngữ, chia sẻ nguồn gốc, lịch sử, nền văn hóa với các nước khu vực Mỹ Latinh được coi là cửa ngõ để tiếp cận đến các vùng kinh tế năng động như G20, Liên minh kinh tế Thái Bình Dương (Pacific Alliance - AP: Chile, Colombia, Mexico và Peru). Bên cạnh đó, Mexico có Hiệp định thương mại tự do với Châu Âu, Hiệp định tự do thương mại Bắc Mỹ (NAFTA) và là thành viên của CPTPP.

Với tình hình thế giới có nhiều biến động,... giá nhân công và hàng hóa của Trung Quốc ngày càng tăng nên xu hướng của các công ty nhập khẩu trên thế giới, trong đó có Mexico, đang có định hướng tìm nhà cung cấp khác, và Việt Nam cũng trong số đó.

Mặt khác, hiện nay hiệp định CPTPP đã đi vào thực hiện được 3 năm nên có nhiều mặt hàng chủ lực của Việt Nam lại có nhiều cơ hội thâm nhập vào thị trường đông dân thứ 10 trên thế giới.

Một số mặt hàng xuất khẩu tiềm năng của Việt Nam sang thị trường Mexico như thủy sản và nông sản chế biến; cà phê; hàng tiêu dùng; hàng điện tử; linh kiện và phụ tùng ô tô. Cụ thể, đối với mặt hàng thủy sản và nông sản chế biến, Mexico cam kết xóa bỏ thuế cho cá tra và basa từ năm thứ 3 của CPTPP, do vậy mặt hàng này đã được miễn thuế nhập khẩu

vào Mexico. Tôm chế biến giảm theo quy trình và về 0% từ năm thứ 12, tôm đông lạnh về 0% từ năm thứ 13 và cá ngừ là năm thứ 16.

Theo nghiên cứu của Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển vùng ven biển năm 2021, trong 8 năm trở lại đây mức độ tiêu thụ thủy sản bình quân trên đầu người là 12 - 13kg/năm, thói quen này còn thấp nếu chúng ta so sánh với các nguồn thực phẩm giàu đạm khác như, thịt lợn, thịt bò, thịt gà. Mặc dù Mexico rất nhiều biển, sông ngòi nhưng lại ít chợ hải sản, chủ yếu người dân tiêu thụ các sản phẩm đã qua sơ chế hoặc chế biến tại các siêu thị hoặc cửa hàng tiện dụng, do vậy mặt hàng này là một mặt hàng tiềm năng cho các sản phẩm thủy hải sản của Việt Nam.

Các mặt hàng nông sản chế biến cũng là mặt hàng tiềm năng vào thị trường Mexico tuy nhiên, các doanh nghiệp cần phải nghiên cứu tạo ra những sản phẩm phù hợp với khẩu vị của người dân Mexico

Đối với cà phê, Mexico là đất nước tiêu thụ cà phê lớn trên thế giới, trung bình một năm một người dân Mexico tiêu thụ 1,7kg/người. 84% người dân tiêu thụ sản phẩm cà phê hòa tan. Đây là mặt hàng mà các công ty của Việt Nam cần tìm kiếm cơ hội thâm nhập thị trường Mexicon. Ngoài ra, mặt hàng cà phê nguyên liệu cũng có nhiều cơ hội cho doanh nghiệp Việt Nam.

Đối với hàng tiêu dùng, khi nguồn nguyên liệu và giá nhân công tại Trung Quốc tăng cao cũng là lúc các nhà nhập khẩu sẽ tìm nguồn cung cấp mới, trong đó có Việt Nam.

Mặt hàng điện tử bao gồm, máy tính, điện thoại, điện thoại di động, hàng điện tử dân dụng, các loại mạch điện tử cũng đang là những sản phẩm chủ lực của Việt Nam xuất sang Mexico.

Ngoài ra, mặt hàng xuất khẩu tiềm năng khác của Việt Nam sang thị trường Mexico đó là linh kiện và phụ tùng ô tô.

Có thể nói, có rất nhiều dự địa để các doanh nghiệp xuất khẩu Việt Nam mở rộng thị phần tại Mexico, tuy nhiên để biến cơ hội, tiềm năng thành hiện thực, điều này đòi hỏi sự nỗ lực của chính các doanh nghiệp Việt Nam trong công tác tiếp cận thị trường, cũng như đáp ứng tiêu chuẩn, chất lượng sản phẩm tại thị trường này. (Nguồn: Bộ Công Thương)

Các sản phẩm nhập khẩu chính của Việt Nam từ Mexico

Đơn vị tính: Ngàn USD

Mã sản phẩm	Tên sản phẩm	Giá trị năm 2023	Tăng trưởng hàng năm 2019-2023, %	Thị phần trong tổng xuất khẩu của Mexico 2023, %
	Tổng cộng	383.015	21	0,1
85	Thiết bị điện - điện tử	222.447	92	0
74	Đồng và các sản phẩm từ đồng	36.367		1
84	Lò phản ứng hạt nhân, nồi hơi, máy móc và thiết bị cơ khí; các bộ phận của chúng	28.929	46	0
41	Da sống và da thuộc (trừ da lông thú) và da thuộc	24.576	14	10
52	Cotton	22.191	-10	5
87	Các loại xe khác ngoài toa xe lửa hoặc xe điện, và các bộ phận và phụ kiện của chúng	10.397	32	0
03	Cá và động vật giáp xác, động vật thân mềm và các động vật không xương sống dưới nước khác	6.940	335	1
39	Nhựa và các sản phẩm từ nhựa	6.242	53	0
32	Chiết xuất thuộc da hoặc nhuộm; tanin và các dẫn xuất của chúng; thuốc nhuộm, chất màu và các chất tạo màu khác	5.604		1
90	Quang học, nhiếp ảnh, điện ảnh, đo lường, kiểm tra, độ chính xác, y tế hoặc phẫu thuật	4.042	164	0
82	Dụng cụ, đồ dùng, dao kéo, thìa và nĩa, bằng kim loại cơ bản; các bộ phận của chúng bằng kim loại cơ bản	3.634	451	0
28	Hóa chất vô cơ; hợp chất hữu cơ hoặc vô cơ của kim loại quý, kim loại đất hiếm,...	3.056		0

Nguồn: www.trademap.org.

Đầu tư

Theo số liệu thống kê của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, tính từ năm 1998 đến cuối tháng 9/2024 Mexico có 9 dự án còn hiệu lực tại Việt Nam với số vốn đầu tư đăng ký 2,802 triệu USD tại Việt Nam, đứng thứ 130/153 quốc gia và vùng lãnh thổ có vốn đầu tư trực tiếp tại Việt Nam. Tính từ đầu năm 2024 đến cuối tháng 9/2024, Mexico có 01 dự án mới với vốn đăng ký là

0,006 triệu USD, số lượt góp vốn mua cổ phần 02 với giá trị vốn góp 0,041 triệu USD, đã đưa tổng vốn đăng ký cấp mới, vốn tăng thêm và vốn góp lên 0,047 triệu USD. *(Nguồn Bộ Kế hoạch và Đầu tư).*

Doanh nghiệp Mexico rất quan tâm đầu tư tại các khu chế xuất và khu tự do thương mại tại Việt Nam để sản xuất các mặt hàng mà Việt Nam có thế mạnh và có thể sử dụng nguyên liệu tại chỗ để xuất sang các nước thứ ba như may mặc, giày dép, chế biến thực phẩm, linh kiện điện tử....

Chương 5: Những quy định và tiêu chuẩn thương mại

Biểu thuế nhập khẩu

Để ngăn chặn những hành động có khả năng bán phá giá, các nhà chức trách Mexico đã đưa ra mức giá tối thiểu cho một loạt các sản phẩm nhập khẩu, bao gồm dệt may, quần áo, sản phẩm da, giày dép, một số kim loại, các sản phẩm văn phòng phẩm, công cụ, một số sản phẩm thủy tinh, xe đạp, phụ kiện trẻ em, và một số các mặt hàng khác. Các mức giá tối thiểu này sẽ được lấy làm cơ sở để tính thuế hoặc bất kỳ thuế nào, nếu có, cho tất cả các sản phẩm nhập khẩu theo hệ thống mã HS.

Mexico cũng đã thực hiện “Chương trình Xúc tiến ngành (PROSEC),” là giảm mức thuế tối huệ quốc (MFN) xuống còn 0% hay 5% cho một loạt các yếu tố đầu vào quan trọng cần thiết cho lĩnh vực sản xuất xuất khẩu của Mexico. Chương trình này bao gồm 20 ngành công nghiệp khác nhau và ảnh hưởng thuế đến 16.000 dòng sản phẩm. Các công ty Mexico phải được đăng ký theo chương trình này để tham gia.

Tất cả các sản phẩm nhập khẩu vào Mexico tuân thủ theo NAFTA chắc chắn không cần phải trả phí xử lý hải quan (CPF). Các sản phẩm tạm nhập khẩu để chế biến và tái xuất khẩu có thể bị áp dụng thuế CPF khi nhập khẩu không được coi là “dứt khoát”.

Thuế nhập khẩu, nếu có, được tính trên giá trị hàng hóa ngay tại nhà máy (giá FOB), cộng với cước phí vận chuyển hàng hóa nội địa đến biên giới và các chi phí khác được liệt kê một cách riêng biệt trên hóa đơn và thanh toán của nhà nhập khẩu. Các chi phí này có thể bao gồm ví dụ như chi phí đóng gói bao bì xuất khẩu, chi phí vận chuyển hàng hóa nội địa, và bảo hiểm.

Ngoài ra, Mexico có thuế giá trị gia tăng (VAT) đối với các giao dịch buôn bán, bao gồm doanh số bán hàng của các sản phẩm nước ngoài. Thuế suất thuế GTGT là 16% cho toàn lãnh thổ Mexico. Các sản phẩm cơ bản, chẳng hạn như thực phẩm và thuốc và một số dịch vụ, được miễn thuế GTGT.

Một loại thuế đặc biệt đối với sản xuất và dịch vụ (IEPS) được định giá trên các mặt hàng nhập khẩu đồ uống có cồn, thuốc lá và xì gà, và một số các mặt hàng khác. Gần đây, thuế IEPS đã được mở rộng bao gồm cả thuế soda và đồ ăn vặt. Mức thuế này có thể thay đổi từ 25% - 160% tùy vào mặt hàng sản phẩm.

Trường hợp giao dịch buôn bán không có quan hệ tồn tại giữa người bán và nhà nhập khẩu, như bán hàng trong nội bộ công ty hoặc chuyển nhượng, Mexico áp dụng quy tắc xác định giá trị đó có tương thích với quy tắc định giá Luật Hải quan Brussels hay không. Hàng hóa được ưu đãi thuế quan NAFTA không cần yêu cầu định giá CIF.

Chính sách thuế và thuế suất

• Thuế nhập khẩu

Hệ thống thuế nhập khẩu của Mexico gồm:

- + Thuế dành cho các nước FTA
- + Thuế dành cho các nước WTO
- + Thuế dành cho các nước CPTPP
- + Thuế dành cho các nước được hưởng quy chế MFN
- + Thuế dành cho các nước và vùng lãnh thổ không thuộc các đối tượng trên (mức thuế thông thường)

Tuy nhiên, để được áp thuế nhập khẩu ưu đãi, cần phải chứng minh được nước xuất xứ của sản phẩm (giấy chứng nhận xuất xứ). Điều này đòi hỏi hàng hoá nhập từ Việt Nam phải có giấy chứng nhận xuất xứ (C/O).

Mexico là nước có hệ thống thương mại tự do vì vậy mức thuế nhập khẩu của Mexico khá thấp so với các nước khác. Mức thuế trung bình dao động từ 0% đến 35%, với mức thuế chung đánh vào hàng nhập khẩu chỉ ở mức 2,9% do có quá nhiều mặt hàng có thuế suất bằng 0. Thuế VAT được áp dụng ở mức 15% đối với tất cả các mặt hàng nhập khẩu.

• Thuế VAT

Ngoài thuế nhập khẩu, hàng nhập khẩu vào Mexico còn phải chịu mức thuế VAT 16% (mức thuế áp dụng riêng cho hàng hoá trao đổi qua biên giới đường bộ “biên mậu” đã được bãi bỏ). Các sản phẩm thực phẩm và thuốc men được miễn thuế VAT.

• Thuế chống bán phá giá

Mặc dù vậy Mexico vẫn duy trì chính sách bảo hộ một số sản phẩm nông nghiệp và độc quyền trong lĩnh vực viễn thông, nhưng giống như các nước khác, Mexico cũng áp dụng một số biện pháp bảo hộ khác như áp thuế chống bán phá giá trong trường hợp cần thiết để hạn chế nhập khẩu, bảo vệ sản xuất trong nước.

Mexico là nước sử dụng thường xuyên các biện pháp chống phá giá. Hiện nay, khoảng 90 thủ tục áp dụng cho quyết định áp dụng thuế chống bán phá giá. Thuế chống bán phá giá đánh vào các hàng hóa đặc biệt (như hàng hóa dệt may) từ các nước xuất khẩu đặc biệt (đáng chú ý là Trung Quốc) để đưa giá bán đến gần "giá trị thông thường" (kết quả của việc này có thể đạt đến mức 1.105%). Mọi vi phạm đều bị trừng phạt nặng nề, nhằm chống lại những tác động tiêu cực đến ngành sản xuất trong nước của Mexico.

- **Thuế tiêu thụ đặc biệt**

Ngày 1/1/2002, Quốc hội Mexico thông qua gói thuế toàn diện bao gồm việc tăng mức thuế đối với thuốc lá, xì gà và sửa đổi kế hoạch thuế trong nước cho các loại đồ uống có cồn. Quy định này hiện vẫn đang được áp dụng.

- **Thuế theo giá hàng**

Mexico thu thuế theo giá hàng (thuế thể hiện mức độ % của giá trị hàng nhập khẩu), thuế cụ thể (thuế đánh trên số lượng cố định áp dụng cho từng đơn vị số lượng) và thuế tổng hợp (bao gồm thuế tính theo hàng hóa một loại cụ thể được đánh thêm cho hàng hóa). Thuế ad-valorem (là loại thuế cụ thể và thường xuyên nhất được áp dụng cho đường và các chế phẩm từ đường).

- **Thuế thu nhập doanh nghiệp**

Mức thuế thu nhập doanh nghiệp (corporate) tại Mexico là 30% trong năm 2015. Đây là nguồn thuế thu được từ các công ty dựa trên các thu nhập ròng của công ty trong quá trình kinh doanh. Doanh thu từ thuế thu nhập doanh nghiệp là một nguồn thu quan trọng của chính phủ Mexico.

- **Phí hải quan**

Ngoài thuế nhập khẩu và một số loại thuế khác theo quy định, hải quan Mexico quy định thêm một loại phí xử lý hải quan (DTA) khoảng 0,8%. Các công ty Maquiladoras và PITEX trả phí ưu đãi. Hàng hóa có xuất xứ từ các khu vực tự do thương mại được miễn phí gia công.

Các rào cản thương mại

Theo NAFTA, hầu như không có hàng rào thuế quan đối với hàng xuất khẩu của Mỹ sang Mexico, chỉ có một số trường hợp ngoại lệ.

Dự kiến giá tối thiểu, cũng được đưa ra trong “bảng giá tham chiếu”, không có ảnh hưởng đến hàng hóa khác so với xe cộ đã qua sử dụng, theo nghị định được công bố trên Công báo ngày 26 tháng 1 năm 2009.

Đối với xe cộ nhập khẩu, một nghị định ban hành vào tháng 7 năm 2011 bao gồm các yêu cầu mới: như số khung xe (hay số VIN xe hoặc số NIV) để xác định chiếc xe được sản xuất tại Hoa Kỳ, Mexico hoặc Canada; tuân thủ theo tiêu chuẩn loại xe; và nộp thuế GTGT (thuế GTGT 16%), ISAN (thuế mua xe), cũng như 10% thuế quan tính theo giá trị (1% cho khu vực biên giới) dựa trên giá tham chiếu cấu tạo và kiểu dáng xe cụ thể trong năm.

Xe đã qua sử dụng dành cho các khu vực biên giới được cho phép, nếu từ 5-9 năm tuổi, với 1% thuế quan tính theo giá trị hàng hóa; và 10 năm trở lên thì thuế quan là

10% theo giá trị hàng hóa. Tất cả các loại xe được áp dụng trong các khu vực biên giới. Xe đã qua sử dụng ở độ tuổi 8 năm và 9 năm thì thuế quan là 10% theo giá trị

hàng hóa được phép bán lại trong phần còn lại của Mexico. Một nghị định mới ban hành trong tháng 1 năm 2013 đã trì hoãn việc mở rộng thuế cho xe tuổi từ 6-10 năm ít nhất 2 năm. Xe đã qua sử dụng trong tình trạng bị hạn chế hoặc cấm lưu thông trong quốc gia xuất xứ của chúng, đều bị cấm nhập khẩu vào Mexico.

Vui lòng tham khảo báo cáo thị trường về quy định cho việc nhập khẩu xe cũ và xe tải vào Mexico để biết thêm chi tiết vui lòng vào http://www.buyusainfo.net/docs/x_2773761.pdf.

Một số sản phẩm nhạy cảm phải có được giấy phép nhập khẩu cho từng loại sản phẩm. Định kỳ, chính phủ Mexico công bố danh mục các mặt hàng khác nhau để kiểm soát nhập khẩu cụ thể. Các mặt hàng được xác định theo mã số HS; do đó, điều quan trọng là các nhà xuất khẩu phải có các sản phẩm được phân loại một cách chính xác.

Sau đây là những trường hợp buộc phải có giấy phép nhập khẩu và các cơ quan chính phủ Mexico quản các giấy phép đặc biệt đó. Lưu ý đây không phải là danh sách đầy đủ.

- Bộ trưởng Bộ Quốc phòng (SEDENA) yêu cầu buộc phải có giấy cho phép nhập khẩu súng, vũ khí, đạn dược, vật liệu nổ, trang thiết bị quốc phòng, cũng như các phương tiện quân sự đặc biệt (mới hoặc đã qua sử dụng).
- Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp, Chăn nuôi, Phát triển nông thôn, Thủy sản và Thực phẩm (SAGARPA) yêu cầu ưu tiên giấy phép nhập khẩu đối với một số sản phẩm bằng da và lông thú, thịt tươi/ướp lạnh và đông lạnh, và máy móc nông nghiệp.
- Bộ trưởng Bộ Y tế (SSA) yêu cầu “cấp phép nhập khẩu an toàn vệ sinh trước” hoặc “khai báo nhập khẩu an toàn vệ sinh” đối với các sản phẩm thiết bị y tế, dược phẩm, sản phẩm chẩn đoán, các vật dụng khi tắm rửa, thực phẩm đã được chế biến, và một số hóa chất đáng tin cậy. Phụ gia thực phẩm và các sản phẩm thảo dược được kiểm soát ở mức độ cao tại Mexico, không giống như ở Hoa Kỳ.
- Bộ trưởng Bộ Môi trường và Tài nguyên (SEMARNAT) yêu cầu các giấy phép nhập khẩu đối với các sản phẩm được làm từ các loài động vật quý hiếm đang có nguy cơ tuyệt chủng chẳng hạn như trứng, ngà voi, các loại gỗ, lông thú,...
- Các sản phẩm độc hại và nguy hiểm phải tuân thủ theo giấy phép nhập khẩu từ một ủy ban liên ngành gọi là CICOPLAFEST, trong đó có đại diện từ bốn cơ quan được đề cập ở trên. Danh sách này bao gồm một số lượng lớn các hóa chất hữu cơ và vô cơ.

Các mẫu sản phẩm vận chuyển bằng chuyển phát nhanh cũng phải kiểm soát và tuân thủ theo các quy định này. Các sản phẩm lỏng, khí và các sản phẩm bột không thể vận chuyển bằng chuyển phát nhanh, thậm chí với số lượng nhỏ. Thay vào đó, các sản phẩm này phải được vận chuyển theo đúng quy tắc cũng như sử dụng môi giới hải quan. Một số ưu đãi đặc biệt trong trường hợp áp dụng đối với các mẫu sản phẩm dành cho nghiên cứu, đăng ký sản phẩm hoặc chứng nhận. Nếu không các mẫu sản phẩm bị trả lại thì chi phí đó là của người gửi, Hải quan thường tịch thu hay hủy bỏ các mẫu sản phẩm thiếu các tài liệu thích hợp.

Bắt đầu từ năm 2014, Cơ quan Hải quan Mexico yêu cầu thêm thông tin chi tiết về các sản phẩm thép trước khi đến hải quan.

Các nhà xuất khẩu nên cung cấp cho khách hàng Mexico hoặc báo cáo thử nghiệm ở nhà máy hoặc giấy chứng nhận chất lượng nguyên liệu của nhà máy sản xuất thép nguyên liệu gốc. Đó là trách nhiệm của nhà nhập khẩu Mexico để tự động đưa ra thông

báo của họ thông qua một cửa hệ thống nhập khẩu/xuất khẩu trực tuyến 5 ngày trước khi hàng hóa đến hải quan Mexico. Nếu không, các lô hàng sẽ phải đối mặt với sự chậm trễ. Vậy, nhà xuất khẩu được khuyến nghị nên gửi tất cả các thủ tục giấy tờ liên quan đến việc xuất khẩu thép cần thiết, hoặc báo cáo thử nghiệm ở nhà máy hoặc Giấy chứng nhận chất lượng nguyên liệu của các nhà máy thép sản xuất nguyên liệu gốc cũng như hóa đơn thương mại, trước cho nhà nhập khẩu Mexico để tránh sự chậm trễ.

Để biết thêm thông tin về các quy định mới, hãy xem: Tổng quan về các quy định thép mới (bằng tiếng Anh) và thông báo chính thức của Mexico (tiếng Tây Ban Nha).

Chứng từ và yêu cầu đối với hàng nhập khẩu

Đối với thuế chủ định, tất cả các nhà nhập khẩu Mexico phải nộp đơn và phải có tên trong sổ đăng ký chính thức của các nhà nhập khẩu, do Bộ Ngân khố và Tài chính Công (SHCP) xác nhận. Ngoài ra, Bộ Ngân khố và Tài chính Công xác nhận cơ quan đăng ký lĩnh vực đặc biệt. Để đủ điều kiện nhập khẩu hơn 400 mặt hàng khác nhau, bao gồm các sản phẩm nông nghiệp, dệt may, hóa chất, điện tử, và các bộ phận ô tô, các nhà nhập khẩu Mexico phải nộp đơn lên Bộ Ngân khố và Tài chính Công để đăng ký với cơ quan đăng ký lĩnh vực đặc biệt. Các nhà xuất khẩu đôi khi sẽ gặp khó khăn khi các sản phẩm này được thêm vào danh sách mà không được thông báo trước hoặc các nhà nhập khẩu được bỏ qua một số trình tự thủ tục của việc đăng ký mà không thông báo trước hoặc giải thích sau.

Tài liệu nhập khẩu cơ bản của Mexico là "tờ khai nhập khẩu." Mexico quy định tài liệu nhập khẩu và xuất khẩu bao gồm "tờ khai" đã được hoàn thành, hoặc mẫu nhập khẩu/xuất khẩu đã được hoàn tất, đối với tất cả các cuộc giao thương. Tài liệu này phải được kèm theo hóa đơn thương mại (bằng tiếng Tây Ban Nha), vận đơn, các giấy tờ chứng minh bảo đảm thanh toán thuế bổ sung đối với hàng hoá định giá thấp (xem "Định giá Hải quan") nếu có, và các tài liệu chứng minh tuân thủ theo các quy định về an toàn sản phẩm và quy định thực thi của Mexico (xem "Tiêu chuẩn"), nếu có. Chứng từ nhập khẩu có thể do nhà môi giới hải quan Mexico hoặc nhà nhập khẩu với đầy đủ kinh nghiệm chuẩn bị và đệ trình.

Để nhận được ưu đãi, tiêu chuẩn các sản phẩm giống như Hiệp định Thương mại tự do Bắc Mỹ buộc phải sử dụng giấy chứng nhận xuất xứ NAFTA. Điều này phải được nhà

xuất khẩu hoàn tất và không cần phải thông qua. Cơ quan thuế Mexico hướng dẫn kiểm toán thuế xuất khẩu một số ngành nhạy cảm. Có thể vào trang web của cơ quan thuế Mexico để tham khảo thêm về quy trình để kiểm tra chứng nhận xuất xứ NAFTA: http://www2.sat.gob.mx/verificacion_origen/index_en.html.

Năm 2014, Luật Hải quan Mexico đã có một sự thay đổi, theo đó bắt đầu từ năm 2015, bất kỳ nhà nhập khẩu Mexico nào cũng phải đăng ký vào Sổ đăng ký chính thức của nhà nhập khẩu có thể chịu trách nhiệm về tất cả các thủ tục giấy tờ nhập khẩu của họ và tuân thủ theo các quy định hải của Mexico. Sử dụng một nhà môi giới hải quan đối với các giao dịch nhập khẩu không còn là một yêu cầu. Tuy nhiên, luật hải quan Mexico rất nghiêm ngặt về quy tắc đệ trình và nộp giấy tờ hồ sơ hải quan. Những sai sót trong giấy tờ có thể dẫn đến sự kết thúc và thậm chí tịch thu hàng hóa như hàng lậu. Kết quả là, các dịch vụ môi giới hải quan có thể vẫn cần thiết cho quá trình nhập khẩu. Các nhà xuất khẩu nên biết chắc chắn rằng khách hàng Mexico sử dụng các nhà nhập khẩu Mexico có thẩm quyền, có danh tiếng tốt và có uy tín hoặc các nhà môi giới hải quan. Bởi vì các nhà môi giới hải quan phải chịu trừng phạt nếu họ vi phạm pháp luật hải quan.

Tạm nhập

Hàng tạm nhập để sản xuất, chuyển đổi và sửa chữa, theo chương trình IMMEX, là đối tượng nộp thuế, các khoản thuế và lệ phí đền bù. Tuy nhiên, nhập khẩu tạm thời khác, không phải trả thuế nhập khẩu, thuế, lệ phí đền bù, nhưng họ phải tuân thủ tất cả các nghĩa vụ khác được quy định tại Điều 104 của Luật Hải quan Mexico. Có nhiều loại hàng nhập khẩu tạm thời khác nhau vào Mexico, bao gồm:

- + Hàng tạm nhập để được trao đổi trong cùng một điều kiện
- + Các dụng cụ của các nghệ sĩ nước ngoài
- + Hàng tạm nhập cho các sự kiện văn hóa và thể thao
- + Hàng tạm nhập cho các hội nghị, hội chợ thương mại và đại hội
- + Hàng tạm nhập cho báo chí, và điện ảnh

Thủ tục cho từng loại hàng tạm nhập như: Loại nhập tạm thời vào Mexico trong một thời gian xác định và với mục đích cụ thể và được quay trở về nước xuất xứ trong cùng một điều kiện và trong thời hạn đã được xác định theo Luật Hải quan (Điều khoản

106). Như trong trường hợp thiết bị trình diễn tạm nhập vào Mexico để triển lãm, bán cho khách tham quan. Trong những trường hợp như vậy, các đại diện của các nước không cần phải ký hợp đồng dịch vụ với nhà môi giới hải quan Mexico, và chính các đại diện này có thể thực hiện việc kê khai hải quan các sản phẩm cho Hải quan Mexico, sử dụng liên tờ khai tạm nhập. Nếu như không để ý đến yêu cầu này có thể dẫn đến việc tịch thu các sản phẩm mà không có khả năng lấy lại được, trừ khi công ty bạn phải nộp một khoản phí phạt cao cho chính phủ Mexico. Hàng tạm nhập có thể vẫn ở Mexico cho đến 6 tháng.

Trong trường hợp về thiết bị y tế, các bên liên quan cần phải yêu cầu một giấy phép nhập khẩu cho triển lãm cụ thể và/hoặc bán cho khách tham quan. Do công ty được ủy quyền ở Mexico đệ trình xin giấy phép để bán/phân phối các thiết bị y tế tại Mexico.

Việc nhập khẩu được giải quyết theo một hình thức nhập khẩu tạm thời và có những yêu cầu cơ bản để có được giấy phép hải quan, bao gồm:

- + Một danh sách các sản phẩm tạm nhập vào Mexico
- + Một lá thư của công ty nước ngoài thông báo rằng các sản phẩm xin tạm nhập cảnh vào Mexico và sẽ không được bán.
- + Một lá thư từ đối tác Mexico hoặc công ty nước ngoài ghi rõ rằng họ có trách nhiệm hoàn toàn cho việc bảo đảm rằng các sản phẩm sẽ được quay trở lại nước xuất phát trong thời hạn cho phép. Bức thư cũng chỉ ra rằng có mối quan hệ kinh doanh giữa đối tác Mexico và nhà nhập khẩu.
- + Chuẩn bị bộ hồ sơ tạm nhập của Hải quan
- + Danh mục các sản phẩm tạm nhập vào Mexico cũng phải được nộp cho Hải quan của nước bạn trước khi thiết bị vào Mexico nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho việc miễn thuế.

Ngày 01/01/2014, Bộ Ngân khố và Tài chính công (SHCP) đã công bố Nghị quyết về Quy tắc chung Sửa đổi đối với thương mại quốc tế, trong đó bao gồm việc sửa đổi thanh toán thuế giá trị gia tăng tại thời điểm nhập khẩu đối với hàng tạm nhập. Các quy tắc cũng đã thực thi những thay đổi cải cách Luật thuế GTGT liên quan đến việc làm thế nào có được một giấy chứng nhận để tránh nộp thuế GTGT hàng tạm nhập.

Các luật lệ về thuế GTGT và thuế đặc biệt đối với hàng hóa và dịch vụ (IEP) đòi hỏi

các hàng tạm nhập phải nộp tạm thời kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2015 bằng tiền ký quỹ, trái phiếu, tín dụng thuế; trong trường hợp cuối cùng này, miễn là công ty chứng minh được rằng có giấy chứng nhận.

Đối với hàng tạm nhập liên quan đến sản xuất, chuyển đổi, hoặc sửa chữa theo chương trình IMMEX, các nhà xuất khẩu nên có chuyên gia tư vấn từ một nhà môi giới hải quan Mexico hoặc nhà tư vấn khác có chuyên môn trong lĩnh vực này. Thông tin chi tiết về tạm nhập có thể liên hệ với: Manuel Velazquez - Phòng Thương mại Monterrey Mexico.

Có hiệu lực từ tháng 5 năm 2011, Mexico tham gia chương trình ATA Carnet cho phép tạm nhập vào Mexico thông qua chương trình này.

- **Nhập khẩu tạm thời đối với thiết bị, linh kiện hay các hàng hoá khác được miễn thuế**

Qui định này được áp dụng với các mặt hàng nhập khẩu tạm thời sau đó sẽ trở lại nơi xuất xứ như hàng hoá triển lãm, hội chợ. Qui định này cũng áp dụng đối với các hàng hoá được chế biến, sản xuất lại hay sửa chữa sau đó tái xuất như, nguyên liệu thô, linh kiện hay phụ tùng dây chuyền công nghiệp hoặc đối với các công ty hoạt động theo chương trình xuất khẩu đặc biệt.

Các doanh nghiệp có nhu cầu tạm nhập hàng hóa vào Mexico có thể tận dụng các ưu đãi theo các điều khoản đặc biệt của Hiệp định Thương mại Tự do (NAFTA) để tránh phải thanh toán thuế nhập khẩu. NAFTA yêu cầu Canada, Mexico và Mỹ cho phép tạm nhập miễn thuế một số mặt hàng từ các nước ngoài NAFTA.

ATA Carnet không được chấp nhận ở Mexico khi doanh nghiệp làm thủ tục tạm nhập hàng hóa. Hàng tạm nhập vào Mexico không phải đóng tiền bảo lãnh tạm nhập.

- **Nhập khẩu hàng mẫu và tài liệu quảng cáo**

Khái niệm “hàng mẫu” tại Mexico rất hạn chế. Theo luật của Mexico, hàng mẫu được định nghĩa là những loại như sau:

- + Hàng chỉ có thể được sử dụng như hàng mẫu, xét về số lượng, trọng lượng, khối lượng và các điều kiện khác;
- + Hàng được đánh dấu, xé rách, bị thủng hay không còn phù hợp để bán hay để sử dụng ngoại trừ việc làm hàng mẫu;

- + Hàng mà mỗi đơn vị có giá trị không quá 1 USD; và
- + Việc đóng gói không phù hợp để bán.

Do đó, trong nhiều trường hợp, có nhiều nhà xuất khẩu hay nhập khẩu tin rằng sản phẩm mà họ vận chuyển là “hàng mẫu”, hàng mẫu được hải quan xử lý giống như bất kỳ hàng hóa nào khác mà phải tuân theo các quy định về thuế quan, rào cản phi thuế quan và thuế nội địa.

Các quy định về xuất nhập khẩu

- **Chứng từ nhập khẩu**

Mexico không có quy định đối với mẫu chứng từ bắt buộc. Tuy nhiên, một bộ chứng từ nhập khẩu cần phải có 05 bản bằng tiếng Tây Ban Nha. Người bán hàng, người nhận hàng hoặc người môi giới phải ký tay trên chứng từ. Một bộ chứng từ nhập khẩu thông thường bao gồm:

- + Hóa đơn thương mại
- + Giấy chứng nhận xuất xứ
- + Vận đơn
- + Giấy chứng nhận mua bán tự do (áp dụng đối với một số giới hạn hàng hóa)
- + Đơn bảo hiểm
- + Phiếu đóng gói
- + Giấy chứng nhận kiểm dịch động thực vật (áp dụng đối với một số giới hạn hàng hóa)
- + Giấy phép nhập khẩu (áp dụng đối với một số giới hạn hàng hóa)

- **Hóa đơn thương mại: trên hóa đơn phải ghi rõ:**

- + Nơi và ngày phát hành
- + Cảng và ngày bốc hàng
- + Tên tàu chuyên chở
- + Tên cảng tại Mexico và ngày đến
- + Tên, địa chỉ người nhận

- + Ký mã hiệu kiện hàng
- + Số và loại của các kiện hàng
- + Nước xuất xứ
- + Mô tả chi tiết hàng hóa, bao gồm cả tên hàng, ký mã hiệu, số lượng, trọng lượng... có dấu của nhà máy sản xuất ra hàng hóa.
- + Giá trị hiện tại tại thị trường nội địa Mexico của mỗi loại hàng hóa
- + Trị giá FOB và trị giá CIF của hàng hóa

Ngoài ra, trên hóa đơn thương mại cần lưu ý:

- + Nhà xuất khẩu phải khai rõ các giá trị và dữ liệu đã cung cấp là đúng sự thực. Nhà xuất khẩu phải ký vào hóa đơn và ghi rõ họ tên và địa chỉ cụ thể.
- + Người nhận phải ký vào hóa đơn và chỉ ra rằng các dữ liệu về giá trị và thông số khác là đúng sự thực.
- + Trong trường hợp hóa đơn không đến tay người nhận trước khi hàng hóa đến Mexico, các mức phạt nặng sẽ được áp dụng.
- + Hóa đơn phải có đủ thông tin theo yêu cầu của khách hàng và phải được lập một cách cẩn thận, rõ ràng. Lưu ý không để cách dòng (Hải quan Mexico không cho phép làm điều này).
- + Thông tin trên hóa đơn thương mại phải phù hợp với phiếu đóng gói: ví dụ ký mã hiệu và số kiện trên hóa đơn thương mại phải phù hợp với ký mã hiệu và số lượng ghi trên phiếu đóng gói.
- + Cảnh báo khách hàng nhập khẩu về những quy định cần phải thực hiện theo luật pháp của Mexico đối với sản phẩm nhập khẩu nếu có.
- + Tuân thủ những chỉ dẫn về lập hóa đơn thương mại, đóng gói, ghi ký mã hiệu và nhãn mác sản phẩm. Nếu chưa rõ phải hỏi đại lý Hải quan.
- + Không được đóng thêm sản phẩm rồi để quảng cáo hay giới thiệu

- **Giấy chứng nhận xuất xứ**

Giấy chứng nhận xuất xứ để chứng minh nguồn gốc xuất xứ của hàng hóa. Giấy chứng nhận đem lại các lợi ích về thuế quan cho các hàng hóa tới từ quốc gia có tham gia vào một hiệp định ưu đãi thuế quan với Mexico. Giấy chứng nhận phải được xuất trình khi chất hàng lên tàu tại điểm tiếp nhận hàng hóa để nhận được sự ưu đãi thuế quan và tránh việc trả tiền bồi thường hạn ngạch. Có một vài loại chứng nhận nguồn gốc xuất xứ, phụ thuộc vào nước xuất xứ và hàng hóa.

- **Vận đơn**

Theo thông lệ thương mại. Vận đơn theo lệnh (To Order Bill of Lading) được chấp nhận. Vận đơn nên bao gồm họ tên, số điện thoại và thông tin liên lạc của hãng làm thủ tục hải quan và hãng đại lý vận tải.

- **Giấy chứng nhận mua bán tự do**

Một vài loại hàng hóa cần có chứng nhận mua bán tự do tại điểm làm thủ tục hải quan. Chứng nhận mua bán tự do phải được cấp tại nước xuất xứ và bao gồm một khai báo bằng văn bản do cơ quan có thẩm quyền cấp ghi nhận rằng tại nước xuất xứ hàng hóa này được phép tiêu thụ tự do mà không có hạn chế nào.

- **Đơn bảo hiểm:** Theo thông lệ thương mại quốc tế.

- **Phiếu đóng gói**

Nhà xuất khẩu phải làm 6 bản sao của danh sách đóng gói. Mỗi bản mô tả chính xác hàng hóa, giá trị, trọng lượng và số lượng. Thông tin này phải trùng khớp với mô tả trong hóa đơn thương mại.

- **Giấy chứng nhận kiểm dịch động thực vật**

Áp dụng đối với một số mặt hàng động thực vật cần thiết phải được xác nhận đã qua kiểm dịch trước khi được phép thông quan.

- **Giấy phép nhập khẩu**

Một số sản phẩm phải xin phép trước khi nhập khẩu như: nông sản tươi sống, tân dược, thuốc thú y, thực phẩm chế biến, ... và phải khai rõ với đại lý Hải quan. một số ngành hàng phải đăng ký khi nhập khẩu nhằm quản lý chặt chẽ về mặt tài chính, tránh gian lận thương mại (bán phá giá). Ví dụ như: đồ chơi bằng sắt thép, bút chì, rượu vang và rượu màu, hàng dệt may, giày dép, đồ trẻ em...

Ngăn cấm và hạn chế nhập khẩu

Có rất ít các mặt hàng bị cấm ở Mexico. Danh sách các mặt hàng có thể được tìm thấy:

http://www.aduanas.sat.gob.mx/aduana_mexico/2008/pasajeros/139_16781.html

Trong trường hợp các thiết bị y tế và các sản phẩm chăm sóc sức khỏe, ngoài ra để tuân thủ các tiêu chuẩn áp dụng, các sản phẩm được sản xuất ở nước ngoài cần có một đại diện được chỉ định về mặt pháp lý/nhà phân phối tại Mexico và được đăng ký với Bộ Y tế (SSA), trước khi được bán ở Mexico. Trường hợp ngoại lệ máu, hỗn hợp máu, gần như tất cả các sản phẩm y tế có thể được nhập khẩu vào Mexico, nếu họ tuân thủ các quy định.

Các mặt hàng hạn chế nhập khẩu

Mối quan tâm chính đối với các nhà xuất khẩu là các mặt hàng hạn chế nhập khẩu vào Mexico. Về lý thuyết, điều này đòi hỏi những người có thẩm quyền trong ngành hải quan phải nắm rõ từng mặt hàng nhập khẩu thích hợp với từng vấn đề liên quan như phân loại thuế hay giá trị thuế. Nhưng trong thực tế, điều này có thể là trở ngại.

Một số mặt hàng hạn chế nhập khẩu vào Mexico như sau:

- Táo
- Mỡ lợn, chất béo và dầu
- Bia
- Xì gà và thuốc lá
- Diêm
- Lớp xe đạp mới
- Lớp xe đã sử dụng
- Tắt, ghệt và các đồ tương tự
- Xe đạp
- Bút chì
- Đĩa , băng cát xét trắng và đĩa ghi
- Đĩa và thiết bị ghi CD

- Vải dệt

Những yêu cầu về việc ghi và dán nhãn sản phẩm

Tất cả các sản phẩm dùng để bán lẻ ở Mexico đầu tiên phải có nhãn bằng tiếng Tây Ban Nha trước khi nhập vào Mexico. Sản phẩm đó phải tuân thủ áp dụng các quy định vệ sinh và quy định thương mại của Mexico (NOM), phải tuân theo các hướng dẫn như đã ghi rõ trong NOM.

Tất cả các sản phẩm dành để bán lẻ ở Mexico phải có nhãn bằng tiếng Tây Ban Nha trước khi nhập khẩu vào Mexico. Sản phẩm đó phải tuân thủ theo yêu cầu thông tin vệ sinh/thương mại, và phải thực hiện theo các hướng dẫn về quy định áp dụng của NOM. Hầu hết NOM đòi hỏi thông tin thương mại phải được dán chặt vào sản phẩm, hoặc đánh dấu vào các sản phẩm, với ít nhất các thông tin bằng tiếng Tây Ban Nha:

- Tên hoặc tên doanh nghiệp và địa chỉ của nhà nhập khẩu
- Tên hay tên doanh nghiệp ở nước xuất khẩu
- Thương hiệu hoặc tên thương mại của sản phẩm
- Nội dung cốt lõi (như quy định tại NOM-030-SCFI-2006 DOF ngày 04 tháng 11 năm 2006)
- Sử dụng, xử lý, và hướng dẫn chăm sóc cho các sản phẩm theo yêu cầu; và cảnh báo hoặc cảnh báo ghi trên sản phẩm độc hại

Thông tin này phải được gắn vào các sản phẩm, bao bì hoặc thùng chứa, tùy thuộc vào đặc điểm của sản phẩm. Thông tin này phải được gắn vào các sản phẩm khi chuẩn bị để bán lẻ. Các lô hàng được đóng gói bỏ vào container để gửi hàng đi, nhưng danh mục thông tin sản phẩm lại dán trên container, thì điều này sẽ không đáp ứng được các yêu cầu ghi nhãn.

NOM đã không thông báo một cách rõ ràng rằng nước xuất xứ là cần thiết trên nhãn trước khi nhập khẩu. Tuy nhiên, các quy định pháp lý của Mexico không yêu cầu chỉ định nước xuất xứ, và cũng khuyên các nhà xuất khẩu có thông tin này bằng tiếng Tây Ban Nha, trên nhãn sản phẩm mà họ đang chuẩn bị để bán lẻ tại thị trường Mexico.

Bạn có thể tìm kiếm về các quy định của NOMs theo địa chỉ: <http://www.economia-noms.gob.mx/noms/inicio.do>.

Quy định về bao gói, nhãn mác

Khi đánh thuế theo tổng trọng lượng đối với hàng hóa thì việc đóng gói hàng hóa càng nhẹ càng tốt.

Việc đóng gói cỏ khô hay rom phải đi kèm với chứng nhận y tế, phải có hai bản do những người có thẩm quyền và hợp pháp theo Lãnh sự quán cấp.

Đối với thông tin trên các bao bì, nên ghi rõ trọng lượng tịnh, trọng lượng hợp pháp và tổng trọng lượng, các ký hiệu và con số như quy định. Ký hiệu nên được ghi bằng bút lông hay in ra và phải sử dụng tiếng Tây Ban Nha.

Nhãn mác sản phẩm đăng ký tại Bộ Y tế và Vệ sinh phải ghi rõ số đăng ký do Bộ cấp. Bạc, các loại hàng mạ kền hoặc mạ bạc, đồ trang sức, hàng da và một vài loại hàng hóa khác phải tuân theo những quy định dán nhãn đặc biệt. Trong mỗi trường hợp, người mua có những yêu cầu cụ thể.

Quy định về kiểm dịch động thực vật

Do giữa Việt Nam và Mexico chưa có Hiệp định về công nhận lẫn nhau giấy chứng nhận kiểm dịch động, thực vật và vệ sinh an toàn nên sản phẩm thuộc nhóm hàng này khi nhập khẩu vào Mexico bắt buộc phải xin giấy chứng nhận kiểm dịch động, thực vật và vệ sinh an toàn. Các sản phẩm phải xin cấp giấy chứng nhận gồm: động, thực vật tươi sống; mỹ phẩm; dược phẩm; thực phẩm... Việc cấp phép được áp dụng cho từng lô hàng và phải xin phép trước.

Việc cấp chứng nhận kiểm dịch động vật và vệ sinh an toàn do Bộ Y tế đảm nhận. Hồ sơ bao gồm: Hoá đơn thương mại, Chứng nhận vệ sinh an toàn của nước xuất xứ, Bản phân tích tính chất hoá lý, Chứng nhận lưu hành tự do của sản phẩm, Giấy chứng nhận xuất xứ, Phiếu đóng gói, và có thể kèm theo một số phân tích cụ thể khác tùy thuộc vào loại sản phẩm và nước xuất xứ.

Việc cấp giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật do Cục kiểm dịch Thực vật, Bộ Nông nghiệp cấp. Quy định này áp dụng cho sản phẩm rau, hoa quả. Hồ sơ phải gửi trước trong đó yêu cầu phải có bản phân tích nguy cơ về vệ sinh an toàn (gồm 15 điểm) có xác nhận của cơ quan có thẩm quyền quốc gia (SESA) gồm một số mục chính như: tên sản phẩm, cơ quan cấp giấy chứng nhận vệ sinh an toàn, hệ thống theo dõi vệ sinh an toàn, nơi trồng, số lượng, hạn sử dụng... Thời hạn trả lời kết quả là 120 ngày đối với các sản phẩm mới.

Quy định về tiêu chuẩn đối với hàng hóa, dịch vụ

Việc áp dụng những quy định và tiêu chuẩn kỹ thuật làm nảy sinh hàng rào kỹ thuật đối với thương mại. Nói chung, những quy định kỹ thuật là bắt buộc, và do vậy các quy định này do chính phủ thiết lập, kiểm tra và tiến hành thực thi. Mặt khác, các tiêu chuẩn là tự nguyện và chỉ có hiệu lực tại thị trường áp dụng các tiêu chuẩn này vì các bên liên quan đồng ý áp dụng chúng. Mexico có hai loại hàng rào kỹ thuật:

- NOM ("Normas Oficiales Mexicanas") là những quy định kỹ thuật.
- Ngược lại, NMX ("Normas Mexicanas") là những tiêu chuẩn tự nguyện, được sử dụng có tính chất tham khảo.

Ở nhiều nước phát triển, những quy định và tiêu chuẩn kỹ thuật bổ sung cho nhau. Tuy nhiên, ở Mexico, các quy định kỹ thuật là chủ yếu.

Quy định về tiêu chuẩn đối với sản phẩm nhập khẩu của Mexico áp dụng đối với các mặt hàng nhập khẩu có nguy cơ gây rủi ro đối với an ninh, sức khỏe con người, động vật và môi trường. Để nhập khẩu nhóm sản phẩm này cần giao dịch trước với Bộ Kinh tế hoặc cơ quan có thẩm quyền cấp phép. Đây là những cơ quan quản lý về các sản phẩm và dịch vụ có liên quan đến nhóm hàng này (giấy phép hoặc tiêu chuẩn cụ thể). Quy định này thường đòi hỏi phải đáp ứng về tiêu chuẩn chất lượng và nhãn mác sản phẩm. Quy định này đang được Mexico chú trọng áp dụng đối với sản phẩm dệt may.

Các công ty nước ngoài phải đáp ứng những quy định kỹ thuật của Mexico như là một điều kiện để tiếp cận thị trường. Tiêu chuẩn an toàn sản phẩm yêu cầu các nhà nhập khẩu Mexico phải trình hải quan giấy chứng nhận NOM cùng với tất cả các chứng từ nhập khẩu khác. Chứng nhận này chứng thực sản phẩm được xác nhận và tuân theo những quy định của NOM. Một sản phẩm chịu sự kiểm tra của NOM không thể nhập vào Mexico trừ khi nó được xác nhận là tuân theo NOM. Hàng mẫu có thể được nhập khẩu để kiểm tra bởi các phòng thí nghiệm (xem thư viện).

Để có thêm thông tin, liên hệ với Phòng Tiêu chuẩn Kinh tế của Bộ Kinh tế Mexico <http://www.economia.gob.mx/> (tìm ở "Normatividad empresarial"/ "Normas").

Các lĩnh vực không được phép kinh doanh, chỉ được khai thác bởi Chính phủ Mexico và được nhà nước bảo hộ theo quy định của Hiến pháp:

- Dầu và các sản phẩm hydrocacbon khác
- Hóa dầu cơ bản
- Điện
- Năng lượng hạt nhân
- Khoáng chất phóng xạ
- Công nghiệp điện báo radio
- Dịch vụ bưu chính
- Phát hành tiền tệ
- Đúc tiền kim loại
- Kiểm soát cảng biển, sân bay

Quy định hải quan và thông tin liên hệ

Các nhà xuất khẩu lo ngại về các thủ tục hành chính về thuế (SAT), bao gồm đầu tiên là thông báo không đầy đủ của việc thay đổi thủ tục, giải thích các văn bản pháp lý ở các cửa khẩu biên giới khác nhau không nhất quán, và các tiêu chuẩn và quy định ghi nhãn Mexico hay thay đổi. Các nhà xuất khẩu nông sản nên lưu ý rằng thủ tục kiểm tra và giấy phép cho sử dụng các mặt hàng nông sản của Mexico là rất lâu, nặng nề, không minh bạch và không đáng tin cậy. Thủ tục hải quan đối với các kiện hàng chuyển phát nhanh vẫn còn phiền toái.

- **Cơ quan Hải quan Mexico (Aduanas de Mexico)**

Tel: (52) 1877 448 8728

Làm việc: Từ thứ Hai - thứ Sáu, 8:00 A.M - 9:00 P.M (bằng tiếng Tây Ban Nha)

Website: http://www.sat.gob.mx/contacto/orientacion_en_linea/Paginas/default.aspx

- **Tổng Cục Hải quan (Administración General de Aduanas)**

Tổng Cục thuế (Servicio de Administración Tributaria)

Tel: (52) 1877 448 8728

Website: <http://www.sat.gob.mx>; <http://www.aduanas.sat.gob.mx>

Quy định về tiêu chuẩn đối với hàng hóa, dịch vụ

Việc áp dụng những quy định và tiêu chuẩn kỹ thuật làm nảy sinh hàng rào kỹ thuật đối với thương mại. Nói chung, những quy định kỹ thuật là bắt buộc, và do vậy các quy định này do chính phủ thiết lập, kiểm tra và tiến hành thực thi. Mặt khác, các tiêu chuẩn là tự nguyện và chỉ có hiệu lực tại thị trường áp dụng các tiêu chuẩn này vì các bên liên quan đồng ý áp dụng chúng. Mexico có hai loại hàng rào kỹ thuật:

- NOM ("Normas Oficiales Mexicanas") là những quy định kỹ thuật.
- Ngược lại, NMX ("Normas Mexicanas") là những tiêu chuẩn tự nguyện, được sử dụng có tính chất tham khảo.

Ở nhiều nước phát triển, những quy định và tiêu chuẩn kỹ thuật bổ sung cho nhau. Tuy nhiên, ở Mexico, các quy định kỹ thuật là chủ yếu.

Quy định về tiêu chuẩn đối với sản phẩm nhập khẩu của Mexico áp dụng đối với các mặt hàng nhập khẩu có nguy cơ gây rủi ro đối với an ninh, sức khỏe con người, động vật và môi trường. Để nhập khẩu nhóm sản phẩm này cần giao dịch trước với Bộ Kinh tế hoặc cơ quan có thẩm quyền cấp phép. Đây là những cơ quan quản lý về các sản phẩm và dịch vụ có liên quan đến nhóm hàng này (giấy phép hoặc tiêu chuẩn cụ thể). Quy định này thường đòi hỏi phải đáp ứng về tiêu chuẩn chất lượng và nhãn mác sản phẩm. Quy định này đang được Mexico chú trọng áp dụng đối với sản phẩm dệt may.

Các công ty nước ngoài phải đáp ứng những quy định kỹ thuật của Mexico như là một điều kiện để tiếp cận thị trường. Tiêu chuẩn an toàn sản phẩm yêu cầu các nhà nhập khẩu Mexico phải trình hải quan giấy chứng nhận NOM cùng với tất cả các chứng từ nhập khẩu khác. Chứng nhận này chứng thực sản phẩm được xác nhận và tuân theo những quy định của NOM. Một sản phẩm chịu sự kiểm tra của NOM không thể nhập vào Mexico trừ khi nó được xác nhận là tuân theo NOM. Hàng mẫu có thể được nhập khẩu để kiểm tra bởi các phòng thí nghiệm (xem thư viện).

Để có thêm thông tin, liên hệ với Phòng Tiêu chuẩn Kinh tế của Bộ Kinh tế Mexico <http://www.economia.gob.mx/> (tìm ở "Normatividad empresarial"/ "Normas").

Các lĩnh vực không được phép kinh doanh, chỉ được khai thác bởi Chính phủ Mexico và được nhà nước bảo hộ theo quy định của Hiến pháp:

- Dầu và các sản phẩm hydrocacbon khác
- Hóa dầu cơ bản
- Điện
- Năng lượng hạt nhân
- Khoáng chất phóng xạ
- Công nghiệp điện báo radio
- Dịch vụ bưu chính
- Phát hành tiền tệ
- Đúc tiền kim loại
- Kiểm soát cảng biển, sân bay

Các biện pháp phi thuế quan và các quy định khác có liên quan:

Hiện nay chỉ có sản phẩm tôm của Việt Nam là không vào được Mexico theo thông báo số 272/13 trong công báo G-128/13 về việc cấm nhập khẩu tôm tươi, sống, hoặc sơ chế bằng bất cứ hình thức đóng gói hoặc chế biến có nguồn gốc từ Trung Quốc, Việt Nam, Malaysia, Thái Lan vì có nghi các sản phẩm này nhiễm bệnh chế sôm trên tôm (Acute Hepatopancreatic Necrosis Syndrome - AHPNS). Phía Mexico đã gửi danh mục thông tin liên quan đến sản xuất và chế biến tôm tại Việt Nam tại công hàm số B00 02 04 -1696 9615-2016 ngày 22/12/2016, phía Việt Nam chưa cung cấp được thông tin liên quan bằng tiếng Tây Ban Nha nên trong kỳ họp lần thứ 2 Ủy ban hỗn hợp về hợp tác Kinh tế, Thương mại và Đầu tư(tháng 7/2019) phía Việt Nam đã đề nghị bạn chấp nhận thông tin bằng tiếng Anh và phía Mexico sẽ gửi lại danh mục yêu cầu. Thương vụ Mexico đã liên hệ với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn để hỏi về tình hình thực hiện nhiệm vụ này và được BNNPTNT thông báo là vẫn đang chờ phía Mexico gửi lại các thông tin yêu cầu, Thương vụ Mexico đã liên hệ với Bộ Nông nghiệp Mexico (SENASICA) để yêu cầu họ gửi lại thông tin và phía Mexico lại gửi lại công hàm số B00 02 04 -1696 9615-2016 và đề nghị phía Việt Nam cung cấp thông tin theo công hàm này, nếu thiếu hoặc cần bổ sung hoặc làm rõ thông tin gì thì phía Mexico sẽ yêu cầu sau.

Sản phẩm gạo cũng là sản phẩm mà Mexico đang áp dụng các biện pháp quản lý nhập khẩu, theo hạn ngạch mỗi công ty của Việt Nam có thể xuất sang Mexico 10 nghìn

tấn/năm, do vậy đây cũng không là rào cản lớn với các doanh nghiệp của Việt Nam.

Quy trình, thủ tục hải quan:

a. Yêu cầu

Các điều kiện cần thiết để nhập khẩu hàng hóa:

1. Công ty phải được đăng ký tại Cơ quan đăng kiểm Liên bang vào mục nhập khẩu.
2. Phải đăng ký chữ ký điện tử cấp cao
3. Chứng minh đã đóng thuế đầy đủ
4. Thuê một công ty làm thủ tục hải quan và làm giấy ủy quyền
5. Trả tiền thuế, chi phí bến bãi, vận chuyển hàng hóa
6. Phải tuân thủ tất cả các quy định và các biện pháp phi thuế quan không ảnh hưởng đến mặt hàng làm thủ tục nhập khẩu cũng như việc vận chuyển từ một thị trường này đến một thị trường khác
7. Có giấy phép nhập khẩu (văn bản chứng thực tình trạng pháp lý của hàng hóa tại Mexico)

b. Danh mục chứng từ

Một khi đã có đầy đủ các điều kiện trên thì công ty làm thủ tục hải quan sẽ bắt đầu khai hải quan và phải cung cấp danh mục các chứng từ sau:

1. Hóa đơn tài chính theo quy định của SAT
2. Vận đơn vận tải hàng hóa theo đường biển hoặc hàng không
3. Các văn bản đảm bảo các yêu cầu quy định hoặc các biện pháp phi thuế quan để có thể nhập khẩu
4. Chứng chỉ xuất xứ hàng hóa, mã thuế, và chi tiết sản phẩm của nơi sản xuất
5. Giấy chứng nhận trọng lượng, thể tích được SHCP cấp

c. Nộp thuế và các khoản chi phí cần phải biết khi nhập khẩu

1. Thuế giá trị gia tăng 16%, tuy nhiên có một số mặt hàng không phải chịu khoản thuế này.
2. Thuế nhập khẩu
3. Các loại phí được quy định tại các quy định phi thuế quan nếu có

4. Phí dịch vụ làm thủ tục hải quan

Các doanh nghiệp Việt Nam cần chú ý quy định mới về nhập khẩu hàng hóa có nguồn gốc động-thực vật và thủy sản của Mexico:

Tổng cục quản lý Vệ sinh, An toàn và Chất lượng Thực phẩm quốc gia (SENASICA) Mexico cho biết hàng hóa của các nước có nguồn gốc động vật, thực vật và thủy sản, nhập khẩu vào Mexico phải tuân theo quy định mới về kiểm dịch.

Tổng cục quản lý Vệ sinh, An toàn và Chất lượng Thực phẩm quốc gia (SENASICA), thuộc Bộ Nông nghiệp, Chăn nuôi, Phát triển nông thôn, Thủy sản và Thực phẩm (SAGARPA) Mexico đưa ra căn cứ: Để giảm thiểu rủi ro đối với vấn đề vệ sinh hoặc sự an toàn của hàng hoá nhập khẩu có gốc từ động vật, thực vật, nuôi trồng thủy sản và hải sản vào Mexico, cơ quan này (SENASICA), quy định và có thể quyết định áp dụng một hoặc kết hợp các biện pháp sau:

- Tiến hành kiểm tra thú y về động vật, kiểm dịch thực vật, nuôi trồng thủy sản và cá tại bất kỳ địa điểm và thời gian nào, hoặc tại nơi xuất xứ (nước xuất khẩu) hoặc địa điểm nhập khẩu (Mexico);
- Hàng hóa phải được đóng trong hộp, túi và bao bì mới, không có côn trùng và không có dấu hiệu của bệnh. Nhãn hiệu hàng hóa phải phù hợp với thông tin hàng hóa;
- Nếu hàng hóa đóng bao, túi, gói, hộp và thùng carton, phải được đặt trên pallets trong container. Phải làm vệ sinh sạch sẽ cả trong và ngoài container, không có tàn dư chất hữu cơ. Container phải được trang thiết bị làm mát và hệ thống chống dòng chảy.

Hiện tại các doanh nghiệp Việt Nam đang xuất khẩu vào Mexico hai (02) mặt hàng chính là gạo (đóng trong bao PP-polypropylene) và cá tra (đóng trong bao PE - polyethylene, đựng trong thùng carton giấy), xếp trực tiếp vào containers không có pallets.

Thương vụ Đại sứ quán Việt Nam tại Mexico đề nghị các doanh nghiệp xuất khẩu trong nước thực hiện quy định trên của phía Mexico, đồng thời tính toán lại giá xuất khẩu, do phát sinh chi phí pallets (gỗ hoặc plastic).

Thông tin chi tiết, xin liên hệ với Thương vụ, hoặc Cục Bảo vệ thực vật (PPD) và Cục Quản lý Chất lượng Nông - Lâm sản và Thủy sản (NAFIQAD), thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn. (Nguồn: <http://www.nafiqad.gov.vn/> và Vụ Thị trường châu Âu - châu Mỹ, Bộ Công Thương)

Quyền sở hữu trí tuệ

Luật về Sở hữu trí tuệ (Industrial Property Law) sửa đổi ngày 2/8/1994 của Mexico là bộ luật hiện hành quy định các khía cạnh pháp lý về sở hữu trí tuệ tại Mexico. Theo luật này, các sáng chế, mô hình ứng dụng, thiết kế công nghiệp, bí mật công nghiệp, nhãn hiệu thương mại, nhãn mác dịch vụ thương mại, các nhãn hiệu thương mại tập thể, khẩu hiệu thương mại, tên thương mại, bản quyền (bao gồm bản quyền đối với phần mềm... được bảo hộ tại Mexico.

Mọi thông tin chi tiết có thể liên hệ:

Thương vụ Việt Nam tại Mexico

Điện thoại: (+52-55) 5254 0024/ +52 55 1200 2825/ +52 55 6901 9504

Địa chỉ: Sudermann 408, Col. Polanco, Del. Miguel Hidalgo, C.P. 11560, CDMX.

Email: mx@moit.gov.vn, vietrade.mexico@gmail.com

Cơ quan Hải quan Mexico

Tổng cục Thuế Mexico (Sistema de Administración Tributaria-SAT)

Địa chỉ: Av. Hidalgo 77, Col. Guerrero, C.P. 06300, Ciudad de México.

Điện thoại: +52 55 627 22 728

Email: ventanillaunica@sat.gob.mx

Chương 6: Môi trường đầu tư

Sơ lược

Năm 2023, Mexico là đối tác thương mại hàng hóa lớn nhất của Hoa Kỳ. Thương mại song phương tăng gần tám lần từ năm 1994 đến năm 2023 và Mexico là thị trường xuất khẩu lớn thứ hai của Hoa Kỳ. Hoa Kỳ là quốc gia đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) hàng đầu của Mexico với trị giá 144,507 tỷ USD.

Kinh tế Mexico đạt mức tăng trưởng trung bình 2% trong tổng sản phẩm quốc nội (GDP) từ năm 1994 đến năm 2023 và tăng 3,1% năm 2023. Xuất khẩu sang Hoa Kỳ tăng 2,6% năm 2023. Lạm phát tính đến tháng 12 năm 2023 ở mức 4,9% đã vượt qua mục tiêu $3\% \pm 1\%$ của Ngân hàng Trung ương Mexico (Banxico). Ngân sách đề xuất của chính phủ cho năm 2024 bao gồm thâm hụt 4,9% GDP. Tỷ lệ nợ công trên GDP của Mexico vẫn ở mức dưới 50% trong suốt nhiệm kỳ của Tổng thống Andres Manuel Lopez Obrador.

Hiệp định Hoa Kỳ - Mexico - Canada (USMCA) có hiệu lực từ ngày 01 tháng 7 năm 2020. Theo các nhà đầu tư, Chính phủ Mexico đã không ban hành các quy định thực hiện trong một số lĩnh vực, làm phức tạp thêm môi trường hoạt động của các ngành viễn thông, dịch vụ tài chính và năng lượng.

Các nhà đầu tư báo cáo những lo ngại bao gồm khả năng tiếp cận năng lượng sạch đáng tin cậy, an ninh và sự chắc chắn về mặt quy định. Ba cơ quan xếp hạng tín nhiệm lớn (Fitch, Moody's và Standard & Poor's) duy trì xếp hạng đầu tư trung bình thấp đối với nợ chính phủ của Mexico. Tháng 7 năm 2022, Standard & Poor's đã nâng triển vọng từ tiêu cực lên ổn định nhưng vẫn duy trì xếp hạng tín nhiệm BBB đối với Mexico. Moody's đã hạ cấp Mexico vào tháng 7 năm 2022 xuống Baa2 với triển vọng ổn định. Fitch tái khẳng định xếp hạng chủ quyền BBB- vào tháng 11 năm 2022. Moody's đã hạ xếp hạng tín dụng đối với nợ PEMEX từ đầu cơ không đạt chuẩn đầu tư (Caa3) xuống cực kỳ đầu cơ vào tháng 2 năm 2024 (Ca). Fitch tái khẳng định xếp hạng đầu cơ không đạt chuẩn đầu tư (BB+) đối với PEMEX, trong khi S&P duy trì xếp hạng đầu tư trung bình thấp hơn (BBB) với lý do khả năng nhận được sự hỗ trợ đặc biệt của chính phủ nếu công ty gặp khó khăn về tài chính.

Theo các nhà đầu tư, những nỗ lực do Tổng thống Lopez Obrador lãnh đạo nhằm đảo ngược các cải cách sau đây đã làm tăng thêm sự bất ổn về chính sách, mặc dù hầu hết đã bị tòa án Mexico ra lệnh cấm: (1) cải cách năng lượng năm 2013, bao gồm những thay đổi vào tháng 3 năm 2021 đối với luật điện; (2) những thay đổi vào tháng 5 năm 2021 đối với luật hydrocarbon và; (3) đề xuất sửa đổi hiến pháp vào tháng 9 năm 2021 ưu tiên công ty điện lực nhà nước CFE sản xuất.

Tiêu chuẩn để đánh giá	Năm	Chỉ số/ Xếp hạng	Địa chỉ Website
Chỉ số nhận thức tham nhũng	2023	126/180	https://www.transparency.org/en/cpi/2023
Chỉ số sáng tạo toàn cầu	2023	58/132	https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index
Đầu tư FDI của Hoa Kỳ vào Mexico (Triệu USD)	2023	144.507	https://apps.bea.gov/international/factsheet/
GNI bình quân đầu người (USD)	2023	24.970	
GNI bình quân đầu người (USD): https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD?locations=MX			

Tình hình đầu tư nước ngoài vào Mexico

Đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) vào Mexico đạt tổng cộng 31,1 tỷ USD trong nửa đầu năm 2024, phản ánh mức tăng 7,2% so với cùng kỳ năm ngoái, theo báo cáo của Bộ Kinh tế liên bang (SE). Hoa Kỳ tiếp tục là đối tác đầu tư hàng đầu của Mexico, đóng góp 44% tổng dòng vốn FDI.

Sự phân chia các nguồn FDI bao gồm 30,3 tỷ USD từ việc tái đầu tư thu nhập, 909 triệu USD từ các khoản đầu tư mới và âm 101 triệu USD từ các tài khoản liên công ty, liên quan đến các giao dịch tài chính giữa các công ty Mexico và các công ty mẹ ở nước ngoài của họ. Bộ nhấn mạnh rằng mức tái đầu tư thu nhập ở mức kỷ lục, được ghi nhận trong năm thứ hai liên tiếp, nhấn mạnh sự ổn định kinh tế của Mexico và môi trường kinh doanh thuận lợi, làm cho quốc gia này trở thành điểm đến hấp dẫn cho các công ty muốn mở rộng hoạt động.

Tái đầu tư thu nhập đề cập đến lợi nhuận được giữ lại trong một công ty thay vì được phân phối dưới dạng cổ tức và được coi là FDI vì nó làm tăng nguồn vốn của các nhà đầu

tư nước ngoài tại Mexico. Bộ cũng chỉ ra rằng xu hướng tích cực trong các tài khoản liên công ty cho thấy các công ty duy trì thanh khoản vững chắc, cho phép họ quản lý nợ và tạo điều kiện cho các khoản vay nội bộ trong các cơ cấu công ty.

Theo bộ phận nghiên cứu kinh tế của BBVA Mexico, mức đầu tư mới thấp thường cho thấy các công ty không tận dụng hết việc di dời. Tuy nhiên, thực tế là các công ty đã đầu tư vào Mexico vẫn tiếp tục cho thấy sự hài lòng của họ với các khoản đầu tư trước đó.

Vì vậy, mặc dù đầu tư mới giảm 1,2 tỷ USD so với cùng kỳ năm 2023, nhưng tái đầu tư đã tăng gần 7,7 tỷ USD. Ngoài ra, số liệu mới nhất cho thấy 97,4% lợi nhuận đầu tư nước ngoài kiếm được từ tháng 01 đến tháng 6 năm 2024 vẫn ở lại Mexico thay vì quay trở lại quốc gia ban đầu.

Trong khi đó, các khoản vay, phí và thanh toán giữa các công ty Mexico và các đối tác quốc tế của họ phản ánh khoản lỗ 101 triệu USD, so với nửa đầu năm 2023 khi các công ty con của Mexico nhận được 4,3 tỷ USD từ các đối tác quốc tế của họ.

Bộ trưởng Kinh tế cho biết Hoa Kỳ tiếp tục là đối tác đầu tư chính của Mexico chiếm 44% tổng vốn FDI, tương đương 13,7 tỷ USD. Đứng thứ 2 là Đức (gần 4,2 tỷ USD) chiếm 13%, Nhật Bản (3,1 tỷ USD) đứng thứ ba chiếm 10%, Canada (2,4 tỷ USD) và Bỉ (1,5 tỷ USD).

Ngành sản xuất thu hút 54% FDI dẫn đầu là các công ty vận tải, đồ uống và thuốc lá, hóa chất và công nghệ.

Bộ Kinh tế liên bang (SE) cũng nhấn mạnh rằng trong năm thứ hai liên tiếp, tỷ lệ tái đầu tư cao cho thấy rõ sự ổn định kinh tế và môi trường kinh doanh tích cực của Mexico cũng như lợi thế cạnh tranh của quốc gia này.

Đức và Nhật Bản lần lượt đứng thứ hai và thứ ba với tư cách là các nhà đầu tư lớn, chiếm lần lượt 13% và 10% tổng FDI trong quý 2 năm 2024. Ngoài ra, 68% FDI tập trung vào năm tiểu bang trọng điểm, trong đó Thành phố Mexico dẫn đầu với 46%, tiếp theo là Nuevo Leon (7%), Baja California (6%) và Tiểu bang Mexico (5%).

Trong nửa đầu năm 2024, lĩnh vực sản xuất chiếm 54% FDI tại Mexico, với các khoản đầu tư đáng chú ý vào các ngành như thiết bị vận tải, đồ uống và thuốc lá, hóa chất, thiết bị máy tính, thực phẩm, kim loại, nhựa và cao su. Trong đó, ngành đồ uống (42%), ô tô (18%), phụ tùng ô tô (13%), sắt thép (9%) và thiết bị hàng không vũ trụ (2%) là những

ngành dẫn đầu về kỳ vọng tạo việc làm. Đặc biệt, ngành công nghiệp ô tô sẽ là động lực quan trọng, tập trung 44% tổng số việc làm được tạo ra.

Tập đoàn Volvo thông báo sẽ xây dựng một nhà máy sản xuất xe tải hạng nặng tại Mexico. Họ đã chọn thành phố Monterrey của Mexico làm địa điểm xây dựng nhà máy mới. Nhà máy này, sẽ bổ sung cho cơ sở sản xuất của công ty tại Hoa Kỳ, sẽ hỗ trợ các kế hoạch tăng trưởng của công ty đối với Volvo Trucks và Mack Trucks trên khắp Bắc Mỹ. Công ty có kế hoạch đầu tư 700 triệu USD tại đây.

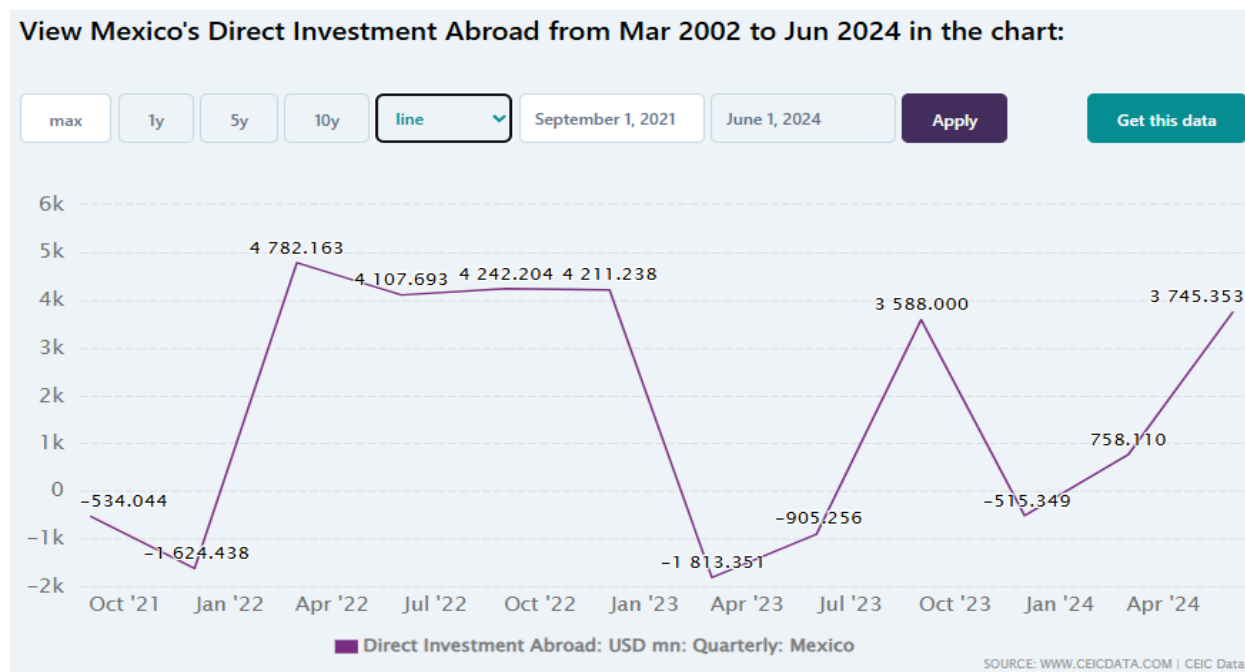
Các nhà sản xuất ô tô khác đầu tư vào Mexico trong nửa đầu năm 2024 bao gồm Toyota, Honda, Mazda, Hyundai, Volkswagen, BMW, GM và Stellantis.

Các nhà sản xuất đáng chú ý thực hiện đầu tư bao gồm Anheuser-Busch InBev, Coca-Cola, Heineken, Nestle, LG và Bosch.

Khoảng 46% đầu tư trực tiếp nước ngoài tập trung ở Thành phố Mexico, tiếp theo là các tiểu bang Nuevo Leon của Mexico (7%), Baja California (6%) và tiểu bang Mexico (5%).

Tình hình đầu tư ra nước ngoài của Mexico

Nhiều văn phòng tại Ban Kinh tế và Ban Quan hệ Đối ngoại đảm nhận việc nghiên cứu thúc đẩy đầu tư ra nước ngoài của Mexico và hỗ trợ các công ty Mexico mua lại hoặc thành lập liên doanh với các công ty nước ngoài. Mexico không hạn chế các nhà đầu tư trong nước đầu tư ra nước ngoài.

(<https://www.ceicdata.com/en/indicator/mexico/direct-investment-abroad>)

1. Mở cửa và hạn chế đối với đầu tư nước ngoài

Chính sách đối với đầu tư trực tiếp nước ngoài

Mexico mở cửa đối với đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) trong hầu hết các lĩnh vực kinh tế và luôn là một trong những thị trường mới nổi tiếp nhận FDI lớn nhất. Vị trí gần kề Hoa Kỳ và lợi thế ưu đãi tiếp cận thị trường Hoa Kỳ, sự ổn định kinh tế vĩ mô, thị trường trong nước lớn, người tiêu dùng ngày càng tăng, lực lượng lao động có tay nghề ngày càng cao và chi phí lao động thấp hơn kết hợp lại tạo nên sự thu hút các nhà đầu tư nước ngoài. Đại dịch COVID-19 cùng với cuộc khủng hoảng kinh tế đã cho thấy sự gắn kết của chuỗi cung ứng của Bắc Mỹ như thế nào và làm nổi bật các cơ hội mới cho quan hệ đối tác và đầu tư. Tuy nhiên, các nhà đầu tư cho rằng những thay đổi gần đây về chính sách và quy định đã tạo ra sự nghi ngờ về môi trường đầu tư, đặc biệt là trong các lĩnh vực năng lượng, nông nghiệp và quản lý lương hưu việc làm chính thức.

Hoa Kỳ là nguồn FDI lớn nhất tại Mexico, chiếm 36% nguồn vốn tính đến năm 2022 (theo IMF). Theo Ban Thư ký Kinh tế Mexico, tổng dòng vốn FDI năm 2023 là 36,1 tỷ USD, tăng 2,3% so với năm 2023 (35,2 tỷ USD). Các ngành ô tô, hàng không vũ trụ, viễn thông, dịch vụ tài chính và điện tử thường nhận được lượng FDI lớn.

Hầu hết đầu tư nước ngoài tập trung ở các tiểu bang phía bắc gần biên giới Hoa Kỳ, nơi có hầu hết các maquiladoras (nhà máy sản xuất và lắp ráp và thành phẩm sẽ được chuyển về bán tại các thị trường ban đầu/xuất khẩu), hoặc ở Thành phố Mexico và khu vực "El Bajio" gần đó (ví dụ: Guanajuato, Querétaro,...). Trước đây, các nhà đầu tư nước ngoài đã bỏ qua các tiểu bang phía nam của Mexico, mặc dù chính quyền chủ trọng khuyến khích đầu tư vào khu vực này, thông qua các dự án cơ sở hạ tầng lớn như Tàu lửa Maya, nhà máy lọc dầu Dos Bocas và logistics và hành lang công nghiệp. Năm 2021, Chính phủ Mexico đã tăng cường chi tiêu công và thúc đẩy rộng rãi đầu tư tư nhân vào các dự án này. Tháng 12 năm 2021, Chính phủ Mexico đã ban hành một sắc lệnh, được coi là gây tranh cãi, nêu tên các dự án này là ưu tiên "an ninh quốc gia", cho phép chúng được tiến hành trước khi hoàn thành các nghiên cứu về tác động môi trường và các tác động khác. Điều này gây ra mối lo ngại trong số các nhà đầu tư về cam kết minh bạch của Chính phủ Mexico.

Luật Đầu tư Nước ngoài năm 1993, được cập nhật lần cuối vào tháng 3 năm 2017, quản lý đầu tư nước ngoài tại Mexico, bao gồm các lĩnh vực kinh doanh nào được mở cửa cho các nhà đầu tư nước ngoài và ở mức độ nào. Luật này cung cấp chế độ đối xử quốc gia,

loại bỏ các yêu cầu về hiệu suất đối với hầu hết các dự án đầu tư nước ngoài và tự do hóa các tiêu chí để tự động phê duyệt đầu tư nước ngoài. Mexico cũng là một bên tham gia một số thỏa thuận của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) liên quan đến đầu tư nước ngoài, đáng chú ý là Bộ luật Tự do hóa Lưu chuyển Vốn và Công cụ Đối xử Quốc gia.

Chính phủ Mexico đã giải thể cơ quan xúc tiến thương mại và đầu tư trước đây là ProMexico năm 2019 và Ban Thư ký Quan hệ Đối ngoại (SRE) của Mexico đã đảm nhận một số trách nhiệm của mình với việc thành lập Tổng cục Đầu tư Toàn cầu (GDGI) vào tháng 6 năm 2021. GDGI đã khởi động ba dự án cụ thể: Hội đồng Kinh tế California; một cơ sở dữ liệu tương tác để thu hút FDI có tên là “Atlas Prospectivo”; và Lực lượng Đặc nhiệm Hoa Kỳ-Mexico về Điện khí hóa Giao thông. GDGI hợp tác chặt chẽ với Ban Thư ký Kinh tế Mexico để thúc đẩy thương mại và thu hút FDI thông qua quan hệ đối tác với các phái bộ ngoại giao của SRE ở nước ngoài. Tổng cục Đầu tư nước ngoài của Ban Thư ký Kinh tế Mexico cũng thúc đẩy các cơ hội thương mại và đầu tư và đã ra mắt One-Stop Shop for Investors (“Ventanilla Unica”) vào năm 2023 để thúc đẩy đầu tư trong cộng đồng doanh nghiệp trên toàn cầu: <https://ventanillaunica.economia.gob.mx/>.

Giới hạn về Kiểm soát của Nước ngoài và Quyền sở hữu và Thành lập Tư nhân

Mexico dành riêng một số lĩnh vực nhất định, toàn bộ hoặc một phần, cho Nhà nước, bao gồm dầu mỏ và các loại hydrocarbon khác; kiểm soát hệ thống điện quốc gia; nguyên liệu phóng xạ; dịch vụ điện báo và bưu chính; sản xuất năng lượng hạt nhân; đúc tiền và in tiền; và kiểm soát, giám sát và theo dõi các cảng nhập cảnh. Một số dịch vụ chuyên môn và kỹ thuật, phát triển ngân hàng và vận chuyển hành khách, khách du lịch và hàng hóa trên đất liền (không bao gồm dịch vụ chuyển phát nhanh và bưu kiện) được dành riêng hoàn toàn cho công dân Mexico.

Các cải cách trong thập kỷ qua trong các lĩnh vực năng lượng, sản xuất điện, viễn thông và bán lẻ nhiên liệu đã tự do hóa quyền tiếp cận cho các nhà đầu tư nước ngoài. Mặc dù các cải cách không dẫn đến việc tư nhân hóa các doanh nghiệp nhà nước như Pemex hoặc Ủy ban Điện lực Liên bang (CFE), nhưng họ đã cho phép các công ty tư nhân tham gia vào các lĩnh vực của họ. Tuy nhiên, Chính phủ Mexico hiện tại đã thực hiện những thay đổi đáng kể về chính sách và quy định có lợi cho Pemex và CFE so với những người tham gia tư nhân.

Hydrocarbon: Các công ty tư nhân tham gia vào các hoạt động thăm dò và khai thác hydrocarbon thông qua hợp đồng với chính phủ theo bốn loại: hợp đồng cạnh tranh, liên doanh, thỏa thuận chia sẻ lợi nhuận và hợp đồng cấp phép. Tất cả các hợp đồng phải bao gồm một điều khoản nêu rõ hydrocarbon dưới lòng đất thuộc sở hữu của Nhà nước. Từ năm 2015 đến năm 2018, khi Tổng thống Lopez Obrador nhậm chức, Mexico đã đấu giá hơn 100 lô đất, nước nông và nước sâu với sự quan tâm đáng kể từ các công ty dầu khí quốc tế. Chính quyền của Tổng thống Lopez Obrador đã ngừng các cuộc đấu giá và cam kết tôn trọng các hợp đồng hiện có mà chính quyền trước đã cấp.

Viễn thông: Luật pháp Mexico quy định các hoạt động viễn thông và phát sóng là dịch vụ công và chính phủ sẽ luôn duy trì quyền sở hữu tần số vô tuyến. Viện Viễn thông Liên bang (IFT), là một cơ quan độc lập chịu trách nhiệm về các cuộc đấu giá tần số vô tuyến và quản lý, giám sát và xử phạt các hoạt động viễn thông. Phí cấp quyền sử dụng tần số vô tuyến điện tử tại Mexico do IFT và Hacienda đưa ra nằm trong số những mức phí cao nhất trong khu vực và thế giới, một điều kiện mà ngành công nghiệp tin rằng sẽ kìm hãm sự đổi mới và kết nối.

Hàng không: Luật Đầu tư Nước ngoài hạn chế quyền sở hữu nước ngoài đối với vận tải hàng không quốc gia ở mức 25% cho đến tháng 3 năm 2017, sau đó mức giới hạn này được tăng lên 49%.

Hiệp định thương mại Mỹ - Mexico - Canada (USMCA), có hiệu lực từ ngày 01 tháng 7 năm 2020, phiên bản mới của Hiệp định thương mại tự do Bắc Mỹ (NAFTA), cấp cho các nhà đầu tư Hoa Kỳ và Canada, ví dụ, chế độ đối xử quốc gia và tối huệ quốc. Chỉ có Hoa Kỳ và Mexico là bên tham gia các điều khoản giải quyết tranh chấp giữa nhà đầu tư và Nhà nước theo USMCA, mặc dù quyền tiếp cận bị hạn chế vì USMCA phân biệt giữa các nhà đầu tư có hợp đồng chính phủ được bảo hiểm và những nhà đầu tư không có. Hầu hết các công ty Hoa Kỳ đầu tư vào Mexico sẽ có ít biện pháp khắc phục hơn theo USMCA so với NAFTA, vì họ sẽ phải đáp ứng một số tiêu chí nhất định để đủ điều kiện tham gia trọng tài. Chính quyền Mexico cũng phải dành chế độ đối xử quốc gia cho các nhà đầu tư từ Hoa Kỳ và Canada.

Khoảng 95% tất cả các giao dịch đầu tư nước ngoài không cần sự chấp thuận của chính phủ. Các khoản đầu tư nước ngoài cần sự cho phép của chính phủ và không vượt quá 165 triệu USD sẽ được tự động chấp thuận trừ khi khoản đầu tư được đề xuất nằm trong một

lĩnh vực được bảo lưu hợp pháp.

Ủy ban Đầu tư Nước ngoài Quốc gia (la Comisión Nacional de Inversiones Extranjeras) thuộc Ban Thư ký Kinh tế là cơ quan chính phủ quyết định liệu khoản đầu tư vào các lĩnh vực bị hạn chế có thể được tiến hành hay không. Ủy ban có 45 ngày làm việc sau khi nộp yêu cầu đầu tư. Tiêu chí phê duyệt bao gồm các cân nhắc về việc làm và đào tạo, và đóng góp cho công nghệ, năng suất và khả năng cạnh tranh. Ủy ban có thể từ chối các đơn xin mua lại các công ty Mexico vì lý do an ninh quốc gia. Ban Thư ký Quan hệ Đối ngoại của Mexico phải cấp giấy phép cho người nước ngoài thành lập hoặc thay đổi bản chất của các công ty Mexico.

Tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp

Luật năm 2016 đã làm đơn giản hóa thủ tục đăng ký kinh doanh có tên là Sociedad for Acciones Simplificadas (SAS) và cho phép đăng ký các công ty mới trực tuyến trong vòng 24 giờ. Tuy nhiên, theo Ngân hàng Thế giới, có thể mất từ 66 ngày đến 90 ngày để bắt đầu một doanh nghiệp mới tại Mexico. Chính phủ Mexico duy trì một trang web đăng ký doanh nghiệp, <https://mua.economia.gob.mx/mua-web/muaHome> và một trang web cung cấp thông tin chung về việc mở doanh nghiệp, <https://www.tuempresa.gob.mx>. Các công ty hoạt động tại Mexico phải đăng ký với cơ quan quản lý thuế (Servicio de Administracion Tributaria hoặc SAT), Ban thư ký kinh tế và Cơ quan đăng ký công. Ngoài ra, các công ty tham gia vào hoạt động thương mại quốc tế phải đăng ký với Cơ quan đăng ký nhập khẩu, trong khi các công ty nước ngoài phải đăng ký với Cơ quan đăng ký đầu tư nước ngoài.

Môi trường đầu tư

Chính sách thu hút đầu tư nước ngoài của Mexico khá linh hoạt, thông qua quy định về khu chế xuất (ra đời ngày 13/1/1998, sửa đổi năm 2000 và 2003) và khu thương mại tự do (ban hành 30/1/2006), theo đó các nước có thể đầu tư vào Mexico để sản xuất các mặt hàng để xuất khẩu sang các nước thứ 3 như may mặc, thực phẩm, sản xuất linh kiện điện tử, ô tô... Website cung cấp thông tin về đầu tư của Mexico là: <https://www.bancomext.com/en/>

2. Hiệp định đầu tư và thuế song phương

Hiệp định đầu tư song phương

Hiệp định Thương mại Hoa Kỳ - Mexico - Canada (USMCA) có hiệu lực vào ngày 01 tháng 7 năm 2020 và có một chương về đầu tư.

Mexico có 14 hiệp định thương mại và 32 Hiệp định bảo vệ và thúc đẩy đầu tư qua lại gồm 33 quốc gia. Mexico là thành viên của Hiệp định đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP), có hiệu lực vào ngày 30 tháng 12 năm 2018. Mexico hiện có 31 Hiệp định đầu tư song phương có hiệu lực: <https://investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements/countries/136/mexico>.

Mexico và Liên minh châu Âu đã hoàn tất một hiệp định thương mại vào tháng 5 năm 2020, nhưng vẫn chưa được ký kết. Thỏa thuận giữa Mexico và Vương quốc Anh (UK) về giao dịch theo các điều khoản hiện hành sau khi Vương quốc Anh rời khỏi EU có hiệu lực vào tháng 6 năm 2021.

Hiệp ước thuế song phương

Mexico là thành viên của Khuôn khổ hợp tác toàn diện về chống xói mòn cơ sở thuế và chuyển dịch lợi nhuận của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) và là một bên tham gia Khung giải pháp Hai trụ cột để giải quyết các thách thức phát sinh thuế từ nền kinh tế kỹ thuật số vào tháng 10 năm 2021.

Công ước thuế thu nhập Hoa Kỳ-Mexico, có hiệu lực từ ngày 01 tháng 01 năm 1994, điều chỉnh thuế song phương giữa hai quốc gia. Mexico đã đàm phán các hiệp định tránh đánh thuế hai lần với 55 quốc gia.

Năm 2019, Chính phủ Mexico đã phê duyệt thuế giá trị gia tăng (VAT) đối với các dịch vụ kỹ thuật số. Kể từ ngày 30 tháng 6 năm 2020, các công ty kỹ thuật số nước ngoài được yêu cầu phải đăng ký với SAT và thu VAT đối với phần lớn hàng hóa và dịch vụ mà khách hàng mua trực tuyến và nộp VAT cùng báo cáo bán hàng cho SAT. SAT được phép chặn địa chỉ IP của công ty kỹ thuật số nước ngoài tại Mexico nếu không tuân thủ các yêu cầu về thuế cho đến khi công ty đó tuân thủ. Chính phủ Mexico cũng đã đưa ra một loạt các biện pháp tài chính vào năm 2019 để chống trốn thuế và gian lận.

3. Chế độ pháp lý

Tính minh bạch của hệ thống pháp lý

Ủy ban quốc gia về cải thiện pháp lý (CONAMER), thuộc Ban thư ký kinh tế, là cơ quan chịu trách nhiệm hợp lý hóa quy định của liên bang và cấp dưới quốc gia và giảm gánh nặng pháp lý cho doanh nghiệp. Luật pháp Mexico yêu cầu các ban thư ký và cơ quan pháp luật phải tiến hành đánh giá tác động của các quy định được đề xuất do CONAMER thực hiện. Đánh giá tác động được công khai để công chúng bình luận thông qua trang web của CONAMER: <https://www.gob.mx/conamer>. Công báo chính thức của luật tiểu bang và liên bang hiện đang có hiệu lực tại Mexico được công khai thông qua: <http://www.ordenjuridico.gob.mx/>.

Luật pháp Mexico quy định thời gian tham vấn công khai là 20 ngày đối với hầu hết các quy định được đề xuất. Bất kỳ bên liên quan nào quan tâm đều có thể bình luận về dự thảo quy định và lý do chính đáng, bao gồm cả đánh giá tác động của quy định. Một số biện pháp không phải tuân theo thời gian tham vấn công khai bắt buộc. Những biện pháp này bao gồm các biện pháp liên quan đến thuế, trách nhiệm của công chức, văn phòng công tố viên thực hiện các chức năng theo hiến pháp của mình và Văn phòng Bộ Quốc phòng (SEDENA) và Hải quân (SEMAR).

Luật Cơ sở hạ tầng chất lượng (QIL), có hiệu lực từ ngày 31 tháng 8 năm 2020, đã thay thế Luật liên bang về đo lường và chuẩn hóa (LFMN). Luật này quản lý các hoạt động chuẩn hóa, công nhận, đánh giá sự phù hợp và đo lường tại Mexico và giải quyết vấn đề phối hợp các hoạt động đo lường giữa Chính phủ Mexico và khu vực tư nhân. Các nhà xuất khẩu nước ngoài nắm rõ luật quan trọng này rất có giá trị vì luật này quản lý hệ thống tiêu chuẩn của Mexico và có thể ảnh hưởng đến hoạt động xuất khẩu sang thị trường này. Các quy định thứ cấp của QIL cuối cùng vẫn chưa được công bố.

Cơ quan chống độc quyền của Mexico, Ủy ban cạnh tranh kinh tế liên bang (COFECE), đóng vai trò chủ chốt trong việc bảo vệ, thúc đẩy và đảm bảo thị trường tự do cạnh tranh tại Mexico cũng như bảo vệ người tiêu dùng. COFECE chịu trách nhiệm xóa bỏ rào cản đối với cả cạnh tranh và gia nhập thị trường tự do trên toàn nền kinh tế (trừ lĩnh vực viễn thông) và xác định, điều chỉnh quyền tiếp cận các sản lượng đầu vào thiết yếu. Ngoài COFECE, Ủy ban quản lý năng lượng (CRE) và Ủy ban hydrocarbon quốc gia (CNH) đều là các cơ quan độc lập theo định hướng kỹ thuật đóng vai trò quan trọng trong việc điều chỉnh các lĩnh vực năng lượng và hydrocarbon. CRE điều chỉnh sản xuất, phủ sóng, phân phối và thương mại hóa điện quốc gia, cũng như vận chuyển,

phân phối và lưu trữ dầu, khí đốt và nhiên liệu sinh học. CNH giám sát và điều chỉnh hoạt động thăm dò và sản xuất dầu khí và cho phép nhượng quyền thăm dò/khai thác/phân tách dầu khí (upstream). Ngoài ra, Trung tâm kiểm soát năng lượng quốc gia (CENACE) là đơn vị vận hành lưới điện độc lập. Các chuyên gia năng lượng khẳng định rằng các cơ quan này, đặc biệt là CRE, không còn hoàn toàn độc lập nữa vì họ ưu tiên PEMEX và CFE bằng các quy định và giấy phép hơn là các công ty tư nhân.

Các nhà đầu tư tại Mexico cho biết đã có sự thay đổi trong quy trình mua sắm công kể từ khi đại dịch COVID-19 bùng phát. Theo các nhà đầu tư này, các cơ quan chính phủ ngày càng trao nhiều hợp đồng dưới dạng trao thầu trực tiếp hoặc thông qua các cuộc đấu thầu chỉ cho phép sử dụng các quy tắc miễn trừ khỏi quy trình đấu thầu cạnh tranh. Ngoài ra, đã có những cuộc đấu thầu ưu tiên các tiêu chuẩn của Châu Âu hơn các tiêu chuẩn của Bắc Mỹ hoặc có các thông số kỹ thuật đường như có lợi cho các đối thủ cạnh tranh hơn các công ty Hoa Kỳ.

Những xem xét về quy định quốc tế

Nói chung, Chính phủ Mexico đã thiết lập các hệ thống pháp lý, quy định và kế toán minh bạch và phù hợp với các chuẩn mực quốc tế. Tuy nhiên, chính quyền điều hành hiện tại của Mexico được cho là đã làm xói mòn quyền tự chủ và công khai vấn đề về giá trị của các cơ quan quản lý năng lượng và chống độc quyền cụ thể, và đã đề xuất giải thể một số cơ quan trong số đó để cắt giảm chi phí. Hơn nữa, báo cáo cho thấy tham nhũng vẫn tiếp tục ảnh hưởng đến việc thực thi bình đẳng một số quy định. Ngân sách của chính phủ Mexico được công bố trực tuyến và có sẵn. Ngân hàng Mexico cũng công bố và duy trì dữ liệu về tài chính và nghĩa vụ nợ của quốc gia.

Các nhà đầu tư vẫn lo ngại rằng chính quyền đang làm suy yếu niềm tin vào "luật chơi", đặc biệt là trong lĩnh vực năng lượng, do sự thâm vãn hoặc làm suy yếu quyền tự chủ của các tổ chức quản lý độc lập như COFECE, CONAMER, CNH, CENACE và CRE. Tuy nhiên, COFECE đã thành công trong việc phản đối những thay đổi về quy định trong lĩnh vực điện có lợi cho các doanh nghiệp nhà nước hơn các công ty tư nhân. Việc cắt giảm ngân sách của chính quyền dẫn đến việc sa thải đáng kể nhân viên chính phủ, được cho là đã cản trở khả năng thực hiện công việc của các cơ quan nhà nước. Một bản ghi nhớ năm 2020 từ chính phủ gửi cho CRE và CNH đã chỉ thị cho họ sử dụng quyền hạn quản lý của mình để ưu tiên PEMEX và CFE do nhà nước sở hữu.

Hệ thống pháp luật và độc lập tư pháp

Mexico có hệ thống tư pháp hình sự thẩm vấn được áp dụng từ châu Âu, trong đó các thủ tục chủ yếu được thực hiện bằng văn bản và được công chúng công nhận. Mexico đã sửa đổi Hiến pháp của mình vào năm 2008 để tạo điều kiện thay đổi sang hệ thống tư pháp hình sự buộc tội bằng miệng nhằm chống tham nhũng tốt hơn, khuyến khích tính minh bạch và hiệu quả, đồng thời đảm bảo tôn trọng các quyền cơ bản của cả nạn nhân và bị cáo. Bộ luật tố tụng hình sự quốc gia tiếp theo được thông qua vào năm 2014 và áp dụng cho tất cả 32 tiểu bang. Bộ luật tố tụng quốc gia được kết hợp với bộ luật hình sự của mỗi tiểu bang để cung cấp khuôn khổ pháp lý cho hệ thống buộc tội mới, cho phép xét xử công khai bằng miệng với quyền của bị cáo đối mặt với người buộc tội và phản đối bằng chứng được trình bày chống lại bị cáo, quyền được tư vấn, quy trình tố tụng hợp pháp và các đảm bảo khác. Mexico đã áp dụng hoàn toàn hệ thống tư pháp hình sự buộc tội mới ở cấp tiểu bang và liên bang vào tháng 6 năm 2016.

Bộ luật thương mại của Mexico, có từ năm 1889, được cập nhật gần đây nhất vào năm 2014. Tất cả các hoạt động thương mại phải tuân thủ bộ luật này và các luật thương mại hiện hành khác, bao gồm các hợp đồng thương mại và các biện pháp giải quyết tranh chấp thương mại. Mexico có nhiều tòa án chuyên trách xử lý các vấn đề về tài chính, lao động, cạnh tranh kinh tế, phát thanh, viễn thông và luật nông nghiệp.

Ngành tư pháp và Văn phòng Tổng công tố (FGR) độc lập về mặt hiến pháp và với cơ quan hành pháp. Tổng công tố được tổng thống đề cử và được đa số hai phần ba tại Thượng viện phê chuẩn cho nhiệm kỳ 09 năm, về cơ bản là tách Tổng công tố khỏi chu kỳ bầu cử chính trị sáu năm một lần. Với cải cách lao động mang tính lịch sử năm 2019, Mexico cũng đã tạo ra một hệ thống tòa án lao động độc lập do ngành tư pháp điều hành (trước đây là chức năng của ngành hành pháp). Tòa án lao động cấp liên bang và cấp tiểu bang đã được thành lập tại tất cả 32 tiểu bang tính đến ngày 3 tháng 10 năm 2022.

Luật và Quy định về Đầu tư Trực tiếp Nước ngoài

Luật Đầu tư Nước ngoài của Mexico đặt ra các quy tắc quản lý đầu tư nước ngoài vào quốc gia này. Ủy ban Quốc gia về Đầu tư Nước ngoài, được thành lập bởi Ban thư ký cấp nội các, bao gồm Nội vụ (SEGOB), Quan hệ Đối ngoại, Tài chính (Hacienda) và Kinh tế, thiết lập các tiêu chí để quản lý các quy tắc đầu tư.

Luật Cạnh tranh và Chống độc quyền

Mexico có hai cơ quan quản lý độc lập theo hiến pháp để quản lý các vấn đề về cạnh tranh - Viện Viễn thông Liên bang (IFT) và COFECE. IFT quản lý phát thanh và viễn thông, trong khi COFECE quản lý tất cả các lĩnh vực khác. Để biết thêm thông tin về các vấn đề cạnh tranh ở Mexico, vui lòng truy cập trang web song ngữ của COFECE tại: www.cofece.mx.

Tịch thu và Bồi thường

USMCA có các điều khoản nêu rõ Mexico không được trực tiếp hoặc gián tiếp tịch thu tài sản, ngoại trừ vì mục đích công, trên cơ sở không phân biệt đối xử, khi thanh toán khoản bồi thường và theo đúng quy trình nhanh chóng, đầy đủ và hiệu quả. Việc tịch thu được điều chỉnh bởi luật pháp quốc tế và yêu cầu bồi thường theo giá trị thị trường hợp lý được thanh toán mà không chậm trễ, bao gồm cả lãi suất tích lũy. Các nhà đầu tư đủ điều kiện có thể theo đuổi giải quyết tranh chấp giữa nhà đầu tư và Nhà nước thông qua các cơ chế được quy định trong USMCA.

Giải quyết tranh chấp

Công ước ICSID và Công ước New York

Mexico đã phê chuẩn Công ước về công nhận và thi hành phán quyết trọng tài nước ngoài (Công ước New York năm 1958) vào năm 1971 và đã hệ thống hóa công ước này thành luật lệ trong nước. Mexico cũng là bên ký kết Công ước liên Mỹ về trọng tài thương mại quốc tế (Công ước Panama năm 1975) và Công ước Montevideo năm 1933 về quyền và nghĩa vụ của các quốc gia. Mexico đã ký Công ước về giải quyết tranh chấp đầu tư giữa các quốc gia và công dân của các quốc gia khác (Công ước ICSID) vào năm 2018 và cũng đã hệ thống hóa công ước này thành luật trong cùng năm.

Trọng tài thương mại quốc tế và Tòa án nước ngoài

Trung tâm Trọng tài Mexico (CAM) là một tổ chức tư nhân chuyên biệt quản lý trọng tài thương mại như một cơ chế lựa chọn giải quyết tranh chấp. Thời gian trung bình của quá trình trọng tài phân xử do CAM tiến hành là 12-18 tháng. Bộ luật thương mại quy định rằng phán quyết trọng tài, bất kể quốc gia nào ban hành, bắt buộc phải được công nhận. Phán quyết phải được thi hành sau khi chính thức đệ trình đơn thỉnh cầu lên thẩm phán.

Luật nội bộ của cả PEMEX và CFE đều nêu rõ mọi tranh chấp quốc gia thuộc bất kỳ bản chất nào đều phải được giải quyết bởi tòa án liên bang. Các Doanh nghiệp nhà nước (SOE) và các công ty con của họ có thể lựa chọn các cơ chế giải quyết tranh chấp theo luật thương mại hiện hành và các hiệp ước quốc tế mà Mexico là bên ký kết. Khi hợp đồng được thực hiện ở nước ngoài, PEMEX và CFE có thể lựa chọn tuân theo các thủ tục pháp lý mà không phải của Mexico quản lý, sử dụng tòa án nước ngoài hoặc tham gia trọng tài.

Quy định về phá sản

Luật tổ chức lại và phá sản của Mexico (Ley de Concursos Mercantiles) quản lý tình trạng phá sản và mất khả năng thanh toán. Quốc hội đã phê duyệt các sửa đổi vào năm 2014 để rút ngắn thời gian nộp thủ tục và mang lại sự chắc chắn về mặt pháp lý hơn cho tất cả các bên, bao gồm cả chủ nợ. Việc tuyên bố phá sản là hợp pháp ở Mexico và có thể được cấp cho một cá nhân, một doanh nghiệp hoặc một đối tác kinh doanh cá nhân. Các con nợ, chủ nợ hoặc Tổng chương lý có thể nộp đơn xin phá sản. Mexico xếp hạng 33 trong số 190 quốc gia về giải quyết tình trạng mất khả năng thanh toán trong báo cáo Doing Business năm 2020 của Ngân hàng Thế giới (báo cáo gần đây nhất mà ngân hàng này công bố). Hồ sơ phá sản trung bình mất 1,8 năm để giải quyết và thu hồi được 63,9 cents cho mỗi USD, khá hơn so với mức thu hồi trung bình ở Mỹ Latinh và Caribe chỉ là 31,2 cents cho mỗi USD. “Buró de Crédito” là cơ quan tín dụng chính của Mexico. Bạn có thể tìm hiểu thêm thông tin về báo cáo và xếp hạng tín dụng tại: <http://www.burodecredito.com.mx/>.

4. Chính sách công nghiệp

Ưu đãi đầu tư

Các khoản trợ cấp hoặc chiết khấu đất đai, khấu trừ thuế và công nghệ, đổi mới sáng tạo và tài trợ phát triển lực lượng lao động là những ưu đãi thường được sử dụng. Các ưu đãi bổ sung của liên bang đối với thương mại nước ngoài bao gồm: (1) IMMEX (một chương trình cho phép các công ty xuất khẩu có đủ điều kiện tạm thời nhập khẩu đầu vào mà không phải trả thuế nhập khẩu và thuế giá trị gia tăng (VAT)); (2) Hoàn thuế nhập khẩu đối với hàng hóa được đưa vào sản xuất để xuất khẩu; và (3) Các chương trình khuyến khích theo ngành cho phép áp dụng thuế quan theo giá trị ưu đãi đối với hàng nhập khẩu đầu vào đã chọn lọc. Các ngành thường nhận được lợi ích

khuyến khích theo ngành là giày dép, khai khoáng, hóa chất, thép, dệt may, may mặc và điện tử. Mặc dù đã có một số cải thiện, nhưng các công ty sản xuất và các công ty khác báo cáo vẫn tiếp tục gặp khó khăn trong việc yêu cầu và nhận được khoản hoàn trả VAT từ SAT dựa trên các lợi ích tài chính áp dụng, với sự chậm trễ và nợ đọng hoàn trả đáng kể lên tới hàng chục triệu USD đối với một số công ty. SAT cũng báo cáo là đã bắt đầu kiểm toán một số công ty có hiệu lực hồi tố trong vòng 05 năm để đánh giá lại các điều kiện để được hoàn trả VAT.

Chính phủ Mexico đã ban hành Sắc lệnh của Tổng thống vào ngày 11 tháng 10 năm 2023, cung cấp các ưu đãi thuế trên toàn quốc nhằm mục đích khuyến khích đầu tư nearshoring (là việc chuyển giao hoặc sắp xếp các quy trình sản xuất hoặc dịch vụ vận chuyển đến các quốc gia hoặc khu vực có địa lý gần với nơi hoạt động chính của doanh nghiệp), dựa trên một gói ưu đãi tương tự liên quan đến hành lang xuyên eo đất có hiệu lực kể từ tháng 5 năm 2023. Sắc lệnh tháng 10 cho phép các nhà đầu tư yêu cầu khấu trừ trước - từ 56% đến 89% tổng giá trị đầu tư - đối với các khoản đầu tư vào tài sản cố định và các khoản thanh toán thuế thu nhập trong năm tài chính mà các công ty thực hiện khoản đầu tư đủ điều kiện. Sắc lệnh cũng bao gồm khoản khấu trừ 25% cho các khoản đầu tư vào đào tạo lực lượng lao động. Thời gian cho các khoản đầu tư đủ điều kiện cho các khoản khấu trừ áp dụng đối với các nghĩa vụ thuế trong các năm tài chính 2023 và 2024 sẽ kết thúc vào cuối năm 2024. Để đủ điều kiện được hưởng các ưu đãi thuế, các công ty phải sản xuất, chế biến hoặc chế tạo hàng hóa và xuất khẩu ít nhất 50% (dựa trên tổng doanh số) các hàng hóa đó trong các lĩnh vực sau: các sản phẩm dành cho dinh dưỡng của người và động vật; phân bón và hóa chất nông nghiệp; nguyên liệu thô cho ngành dược phẩm và các chế phẩm dược phẩm; linh kiện điện tử, chẳng hạn như card mạch, tụ điện, điện trở, đầu nối và chất bán dẫn, cuộn dây, máy biến áp, dây nịt và modem cho máy tính và điện thoại; máy móc cho đồng hồ, dụng cụ đo lường, điều khiển và dẫn đường, và thiết bị y tế điện tử dùng trong y tế; pin, ắc quy, cáp dẫn điện, phích cắm, tiếp điểm, cầu chì và phụ kiện cho các hệ thống điện; động cơ xăng, động cơ lai và nhiên liệu thay thế cho ô tô, xe tải nhỏ và xe tải; thiết bị điện và điện tử, hệ thống lái, hệ thống treo, phanh, hệ thống truyền động, ghế ngồi, phụ kiện nội thất và các bộ phận kim loại đúc khuôn cho ô tô, xe tải nhỏ, xe tải, tàu hỏa, tàu thủy và máy bay; thiết bị và thiết bị phi điện tử dùng cho y tế, nha khoa và phòng thí nghiệm, vật liệu dùng một lần dùng trong y tế và các mặt hàng quang học dùng cho nhãn khoa; và các tác phẩm điện ảnh hoặc nghe nhìn có nội dung được bảo vệ bản quyền.

Khu ngoại thương/Cảng tự do/Điều kiện thuận lợi cho thương mại

Chính phủ Mexico đã gia hạn đến ngày 31 tháng 12 năm 2024, một chương trình được triển khai vào tháng 01 năm 2019, thành lập một khu kinh tế biên giới (BEZ) tại 43 thành phố ở 06 tiểu bang biên giới phía bắc trong phạm vi 15,5 dặm (~25km) từ biên giới Hoa Kỳ. Chương trình BEZ bao gồm: 1) một sắc lệnh khuyến khích giảm thuế VAT từ 16% xuống 8% và Thuế thu nhập (ISR) từ 30% xuống 20%; 2) tăng lương tối thiểu lên 176,72 MXN (8,75 USD) một ngày; và 3) dần dần điều chỉnh giá xăng, dầu diesel, khí đốt tự nhiên và điện với các tiểu bang lân cận của Hoa Kỳ. Mục đích đã nêu của chương trình BEZ là thúc đẩy đầu tư, đẩy mạnh sản xuất và tạo thêm việc làm trong khu vực. Các lĩnh vực không được hưởng mức thuế ưu đãi ISR bao gồm các tổ chức tài chính, lĩnh vực nông nghiệp và các công ty sản xuất xuất khẩu (maquilas).

Ngày 30 tháng 12 năm 2020, Chính phủ Mexico đã triển khai một chương trình tương tự cho 22 thành phố ở các tiểu bang phía nam của Mexico là Campeche, Tabasco và Chiapas, giảm thuế VAT từ 16% xuống 8% và ISR từ 30% xuống 20% và điều chỉnh thuế tiêu thụ đặc biệt đối với nhiên liệu với các tiểu bang lân cận ở Trung Mỹ. Chetumal ở Quintana Roo cũng sẽ được hưởng tình trạng miễn thuế. Các lợi ích kéo dài từ ngày 01 tháng 01 năm 2021 đến ngày 31 tháng 12 năm 2024.

Yêu cầu thực thi và bản địa hóa dữ liệu

Mexico không bắt buộc tuân theo chính sách “bản địa hóa” - luật pháp không yêu cầu các nhà đầu tư nước ngoài phải sử dụng hàm lượng nội địa cho hàng hóa hoặc công nghệ. Tuy nhiên, các nhà đầu tư có ý định sản xuất hàng hóa tại Mexico để xuất khẩu sang Hoa Kỳ nên lưu ý các quy định về quy tắc xuất xứ có trong USMCA nếu họ muốn được hưởng lợi từ USMCA. Chương IV của USMCA đã đưa ra các quy tắc xuất xứ và quy tắc nội dung lao động mới, có hiệu lực từ ngày 01 tháng 7 năm 2020.

Các quy định do Ngân hàng Trung ương Mexico (hay Banxico) và Ủy ban Chứng khoán và Ngân hàng Quốc gia (CNBV - cơ quan quản lý ngân hàng chính của Mexico) ban hành có hiệu lực vào tháng 4 năm 2021, yêu cầu các công ty thanh toán điện tử hoạt động tại Mexico và dựa vào bên thứ ba để lưu trữ dữ liệu đám mây ở nước ngoài để đảm bảo tính liên tục của hoạt động thông qua một trong các tùy chọn sau: nhà cung cấp dịch vụ lưu trữ dữ liệu dự phòng ở một địa điểm khác với nơi lưu trữ dữ liệu chính; cơ sở hạ tầng riêng của họ để thực hiện các hoạt động; hoặc bất kỳ cơ chế nào khác

được Banxico hoặc CNBV cho phép. Ngành dịch vụ tài chính lo ngại rằng yêu cầu lưu trữ sao lưu có thể vi phạm các điều khoản của chương dịch vụ tài chính USMCA cấm bản địa hóa dữ liệu. Hoa Kỳ lo ngại rằng biện pháp này có thể có lợi cho dịch vụ đám mây của công ty Trung Quốc Huawei.

Các khía cạnh chính sách công nghiệp khác

Chính phủ Mexico ngày càng chuyển hướng sang quân đội để xây dựng và quản lý cơ sở hạ tầng kinh tế, và sự tham gia của khu vực tư nhân thường thông qua các hợp đồng phụ do quân đội ban hành. Dưới thời chính quyền Lopez Obrador, chính phủ đã giao cho Quân đội (SEDENA) xây dựng Sân bay quốc tế Felipe Ángeles (AIFA) mới tại tiểu bang Mexico và các đoạn 5, 6 và 7 của dự án đường sắt Maya Train tại Yucatan. SEDENA đã thành lập một công ty nhà nước để vận hành và quản lý sân bay AIFA mới hoàn thành, cùng với các sân bay ở Tulum, Palenque, Chetumal và Campeche.

SEDENA cũng đang ban hành các hợp đồng xây dựng hơn 300 chi nhánh ngân hàng phát triển xã hội trên khắp Mexico và các dự án khác, bao gồm cả việc hiện đại hóa các cảng nhập cảnh biên giới. Cuối năm 2022, chính phủ đã trao quyền cho Hải quân (SEMAR) để xây dựng, quản lý và vận hành dự án tàu hỏa xuyên eo đất nhằm kết nối các cảng Coatzacoalcos ở bang Veracruz và Salina Cruz ở bang Oaxaca. Chính phủ Mexico đã chuyển giao quyền quản lý các cảng nhập cảnh trên bộ và cảng biển từ Ban Thư ký Cơ sở hạ tầng, Truyền thông và Giao thông (SICT) cho SEDENA và SEMAR, đồng thời bổ nhiệm quân nhân đã nghỉ hưu vào các vị trí quản lý cảng tại hầu hết các cảng. Tháng 2 năm 2023, SEDENA cũng được giao trách nhiệm duy trì hệ thống đường cao tốc liên bang của Mexico.

5. Bảo vệ Quyền sở hữu

Bất động sản

Điều 27 của Hiến pháp Mexico bảo đảm quyền bất khả xâm phạm đối với tài sản tư nhân. Việc tịch thu chỉ có thể xảy ra cho mục đích công cùng với khoản bồi thường thỏa đáng. Mexico có bốn loại quyền sở hữu đất: sở hữu tư nhân, sở hữu cộng đồng (ejido), sở hữu công cộng và không đủ điều kiện để bán hoặc chuyển nhượng.

Mexico cấm người nước ngoài có quyền sở hữu bất động sản nhà ở tại các "khu vực hạn chế" trong phạm vi 50 km (khoảng 30 dặm) tính từ bờ biển của quốc gia và 100

km (khoảng 60 dặm) tính từ biên giới. "Khu vực hạn chế" bao phủ khoảng 40% lãnh thổ Mexico. Người nước ngoài có thể có quyền sử dụng hiệu quả bất động sản nhà ở tại "khu vực hạn chế" thông qua việc thành lập một quỹ tín thác được sắp xếp thông qua một tổ chức tài chính Mexico. Theo quỹ tín thác này (fideicomiso), nhà đầu tư nước ngoài có được mọi quyền sử dụng bất động sản, bao gồm quyền phát triển, bán và chuyển nhượng bất động sản. Các nhà đầu tư bất động sản được khuyến khích thực hiện thẩm định để đảm bảo rằng không có người yêu cầu nào khác đối với bất động sản đang được mua. Trong một số trường hợp, các thỏa thuận fideicomiso đã dẫn đến các thách thức pháp lý.

Sổ đăng ký công khai về doanh nghiệp và bất động sản (Registro Publico de la Propiedad y de Comercio) vẫn có sẵn các thông tin công khai trực tuyến liên quan đến quyền sở hữu đất đai, quyền thế chấp, thế chấp, hạn chế,... Người thuê nhà và người chiếm dụng bất hợp pháp được bảo vệ theo luật pháp Mexico. Chủ sở hữu bất động sản gặp phải vấn đề với người thuê nhà hoặc người chiếm dụng bất hợp pháp được khuyên nên tìm kiếm tư vấn pháp lý chuyên nghiệp, vì quy trình pháp lý để trục xuất rất phức tạp.

Mexico có một thị trường chứng khoán tài chính mới ra đời nhưng đang phát triển đối với các khoản đầu tư vào bất động sản và cơ sở hạ tầng, mà các nhà đầu tư có thể tiếp cận thông qua việc mua/bán của Fideicomisos de Infraestructura y Bienes Raíces (FIBRA) và Giấy chứng nhận phát triển vốn (CKD) được niêm yết trên sàn giao dịch chứng khoán BMV của Mexico.

Quyền sở hữu trí tuệ

Quyền sở hữu trí tuệ (IPR) tại Mexico được quy định trong Luật liên bang về bảo vệ sở hữu công nghiệp (Ley Federal de Protección a la Propiedad Industrial) và Luật bản quyền liên bang (Ley Federal del Derecho de Autor). Một số cơ quan chính phủ có phần trách nhiệm bảo vệ IPR. Văn phòng Tổng công tố (Fiscalía General de la República hay FGR) giám sát một đơn vị chuyên trách truy tố các tội phạm về sở hữu trí tuệ (IP). Viện sở hữu công nghiệp Mexico (IMPI), tương đương với Văn phòng sáng chế và nhãn hiệu Hoa Kỳ, quản lý việc đăng ký sáng chế và nhãn hiệu, đồng thời xử lý các trường hợp thực thi hành chính về vi phạm IPR. Viện bản quyền quốc gia (INDAUTOR) xử lý việc đăng ký bản quyền và hòa giải một số loại tranh chấp bản quyền, trong khi Ủy ban liên bang về phòng ngừa rủi ro vệ sinh (COFEPRIS) quản lý được phẩm, thiết bị y tế và thực

phẩm chế biến. Cơ quan hải quan quốc gia Mexico (ANAM) chịu trách nhiệm đảm bảo hàng hóa bất hợp pháp không vượt qua biên giới Mexico.

Quá trình đăng ký nhãn hiệu tại Mexico thường mất khoảng 04 tháng. Quá trình đăng ký bắt đầu bằng việc nộp đơn lên IMPI, đơn đăng ký này được công bố trên Công báo của IMPI để bên thứ ba phản đối. Nếu không có đơn phản đối nào được nộp, IMPI sẽ tiến hành thẩm định hình thức, sau đó là thẩm định nội dung để xác định xem đơn và các tài liệu hỗ trợ có đáp ứng các yêu cầu theo luật định để cấp đăng ký nhãn hiệu hay không. Sau khi đưa ra quyết định, IMPI sẽ cấp đăng ký. Đăng ký nhãn hiệu tại Mexico có hiệu lực trong 10 năm kể từ ngày đăng ký và có thể gia hạn thời gian 10 năm. Bất kỳ bên nào có tư cách đều có thể khiếu nại việc đăng ký nhãn hiệu thông qua thủ tục hủy bỏ. IMPI áp dụng các thủ tục hành chính sau: vô hiệu, hết hạn hoặc mất hiệu lực, phản đối, hủy bỏ, nhãn hiệu, bằng sáng chế và vi phạm bản quyền. Sau khi IMPI đưa ra quyết định, bên bị ảnh hưởng có thể khiếu nại thông qua quy trình xem xét lại nội bộ hoặc trực tiếp đến Tòa án SHTT chuyên ngành để xét xử vô hiệu. Sau đó, bên bị thiệt hại có thể nộp đơn kháng cáo lên Tòa phúc thẩm liên bang dựa trên quyết định của Tòa án Sở hữu trí tuệ chuyên ngành. Trong những trường hợp có thách thức về hiến pháp có thể xác định được, nguyên đơn có thể nộp đơn kháng cáo lên Tòa án Tối cao.

Mexico đã tiến hành cải cách lập pháp đáng kể để tuân thủ USMCA. Luật Liên bang về Bảo vệ Sở hữu Công nghiệp (Ley Federal de Protección a la Propiedad Industrial) có hiệu lực vào ngày 5 tháng 11 năm 2020. Luật mới này thay thế Luật Sở hữu Công nghiệp (Ley de la Propiedad Industrial), được cho là đã củng cố IPR đáng kể trên nhiều lĩnh vực khác nhau. Mexico đã sửa đổi Luật Bản quyền Liên bang và Bộ luật Hình sự Liên bang để tuân thủ USMCA. Các sửa đổi có hiệu lực vào ngày 02 tháng 7 năm 2020. Các quy định về luật sở hữu công nghiệp mới và luật bản quyền đã sửa đổi vẫn chưa được công bố. Sau khi được thực thi đầy đủ, các chuyên gia đánh giá những sửa đổi này sẽ tăng cường củng cố đáng kể luật sở hữu trí tuệ tại Mexico.

Các báo cáo ghi nhận tình trạng vi phạm quy mô thương mại tràn lan ở Mexico gây ra tổn thất đáng kể cho chủ sở hữu IPR của Mexico, Hoa Kỳ và các chủ sở hữu IPR khác. Có nhiều vấn đề được cho là đã khiến việc cải thiện việc thực thi IPR ở Mexico trở nên khó khăn, bao gồm các lỗ hổng trong luật pháp; thiếu sự phối hợp giữa các cơ quan liên bang, tiểu bang và thành phố; quy trình tư pháp rườm rà và kéo dài; tình trạng chấp

nhận vi phạm bản quyền và làm hàng giả tương đối rộng rãi và thiếu nguồn nhân lực để thực thi. Ngoài ra, sự tham gia của các tổ chức tội phạm xuyên quốc gia (TCOs), kiểm soát hàng vi phạm bản quyền và làm hàng giả ở một số vùng của Mexico và tham gia vào hoạt động rửa tiền thông qua thương mại bằng cách nhập khẩu hàng giả, được cho là tiếp tục cản trở các nỗ lực của chính phủ liên bang nhằm cải thiện việc thực thi IPR. Sự tham gia của TCOs đã minh họa thêm mối liên hệ bị cáo buộc giữa tội phạm IPR và buôn bán bất hợp pháp các mặt hàng cấm khác, bao gồm vũ khí và ma túy.

Mexico vẫn nằm trong Danh sách theo dõi trong báo cáo Đặc biệt 301 năm 2024 do Đại diện Thương mại Hoa Kỳ (USTR) công bố. Những trở ngại đối với hoạt động thương mại của Hoa Kỳ bao gồm tình trạng hàng giả và hàng vi phạm bản quyền thực tế tràn lan trên cả thị trường. Đánh giá Thị trường hàng giả và hàng vi phạm bản quyền năm 2023 của USTR đã liệt kê các thị trường ở Mexico: La Cuchilla ở Puebla, Tepito ở Thành phố Mexico, Mercado San Juan de Dios ở Guadalajara và Tepito ở Thành phố Mexico. Mexico là bên ký kết nhiều Hiệp ước Sở hữu Trí tuệ Quốc tế, bao gồm Công ước Paris về Bảo vệ Sở hữu Công nghiệp, Công ước Berne về Bảo vệ Tác phẩm Văn học và Nghệ thuật và Thỏa thuận WTO về các khía cạnh liên quan đến Thương mại của Quyền Sở hữu Trí tuệ.

6. Ngành tài chính

Thị trường vốn và danh mục đầu tư

Nói chung Chính phủ Mexico mở cửa các khoản danh mục đầu tư nước ngoài và các nhà đầu tư nước ngoài giao dịch tích cực trong nhiều loại tài sản công và tư. Các thực thể nước ngoài có thể tự do đầu tư vào chứng khoán của chính phủ liên bang. Luật đầu tư nước ngoài quy định rằng các nhà đầu tư nước ngoài có thể nắm giữ 100% cổ phần vốn của bất kỳ công ty hoặc quan hệ đối tác nào của Mexico, ngoại trừ một số lĩnh vực được luật quy định rõ ràng là phải tuân theo các hạn chế. Các nhà đầu tư nước ngoài cũng có thể mua cổ phiếu không có quyền biểu quyết thông qua các công ty đầu tư tín thác, các quỹ đầu tư nước ngoài và chứng chỉ lưu ký của Hoa Kỳ. Những thay đổi đối với các quy định về thuế được đưa ra bởi dự luật thuế hỗn hợp năm 2022, một phần của gói lập pháp ngân sách hàng năm, đã sửa đổi Điều 174 của Luật thuế thu nhập Mexico (ISR) trong đó cư dân không phải người Mexico được chỉ định làm đại diện hợp pháp phải đáp ứng được yêu cầu mới này ngoài các yêu cầu hiện có theo thủ tục hành chính

160 của ISR. Các nhà đầu tư bày tỏ lo ngại rằng các yêu cầu mới và hiện hành đối với đại diện pháp lý là quá đáng và lưu ý rằng trừ khi SAT đơn giản hóa các yêu cầu như vậy, sẽ làm phức tạp việc chuyển nhượng cổ phiếu của những người không phải là cư dân Mexico trong phạm vi quốc gia Mexico.

Người nước ngoài có thể mua quyền lợi trong cổ phiếu, thường dành riêng cho công dân Mexico, thông qua một quỹ trung lập do một trong sáu ngân hàng phát triển của Mexico điều hành. Cuối cùng, Mexico cung cấp trái phiếu của chính quyền liên bang, tiểu bang và địa phương được xếp hạng bởi các cơ quan xếp hạng tín dụng quốc tế. Thị trường cho các chứng khoán này đã mở rộng nhanh chóng trong những năm qua và các nhà đầu tư nước ngoài nắm giữ cổ phần đáng kể trong tổng số các đợt phát hành của liên bang. Tuy nhiên, người nước ngoài bị hạn chế về khả năng mua nợ của tiểu bang và thành phố. Thanh khoản thông qua các loại tài sản tương đối nhiều. Ban Thư ký Tài chính đã công bố kế hoạch gửi đến quốc hội Mexico vào cuối năm 2023 để sửa đổi Luật thị trường chứng khoán nhằm thúc đẩy tăng trưởng của thị trường chứng khoán Mexico bằng cách biến nó thành một lựa chọn tài trợ dễ tiếp cận cho các công ty cỡ vừa.

Mexico đã thiết lập một cơ cấu ủy thác minh bạch về mặt tài chính được gọi là FICAP vào năm 2006 để cho phép các quỹ đầu tư mạo hiểm và vốn tư nhân được thành lập tại địa phương. Luật thị trường chứng khoán (Ley de Mercado de Valores) đã thiết lập ba loại hình đầu tư đặc biệt có thể cung cấp nhiều quyền hơn cho các cổ đông so với một công ty thông thường. Các loại hình này là: (1) Công ty xúc tiến đầu tư (Sociedad Anonima de Promotora de Inversion hay SAPI); (2) Công ty xúc tiến đầu tư sàn giao dịch chứng khoán (Sociedad Anonima Promotora de Inversion Bursatil hay SAPIB); và (3) Công ty giao dịch chứng khoán (Sociedad Anonima Bursatil hay SAB). Mexico cũng có một thị trường ủy thác đầu tư bất động sản đang phát triển, được gọi là Fideicomisos de Infraestructura y Bienes Raíces (FIBRAS) cũng như FIBRAS-E, cho phép đầu tư vào các dự án đầu tư không phải bất động sản. FIBRAS được quản lý theo Điều 187 và 188 của Luật thuế thu nhập liên bang Mexico.

Năm 2023, Quốc hội Mexico đã phê duyệt các sửa đổi đối với Luật thị trường chứng khoán nhằm thiết lập chế độ đầu tư đơn giản hóa và bao gồm các quỹ phòng hộ.

Hệ thống tiền tệ và ngân hàng

Các cải cách trong lĩnh vực tài chính được ký thành luật vào năm 2014 đã cải thiện quy

định và giám sát các trung gian tài chính và thúc đẩy cạnh tranh lớn hơn giữa các nhà cung cấp dịch vụ tài chính theo các nhà đầu tư. Trong khi khả năng tiếp cận các dịch vụ tài chính - đặc biệt là tín dụng cá nhân cho người lao động trong lĩnh vực chính thức - đã mở rộng trong bốn năm qua, mức độ thâm nhập ngân hàng và tín dụng ở Mexico vẫn thấp so với các nước OECD và các nước đồng cấp trên thị trường mới nổi. Cùng với các nền tảng kinh tế vĩ mô vững chắc, các nhà đầu tư cho rằng các cải cách đã tạo ra môi trường tích cực cho lĩnh vực tài chính và thị trường vốn. Theo Ủy ban Ngân hàng và Chứng khoán Quốc gia (CNBV), hệ thống ngân hàng vẫn lành mạnh và có vốn hóa tốt.

Lĩnh vực ngân hàng của Mexico tập trung nhiều và phần lớn thuộc sở hữu nước ngoài: bảy ngân hàng lớn nhất kiểm soát 85% tài sản của hệ thống và các tổ chức nước ngoài kiểm soát 70% tổng tài sản. USMCA bảo đảm duy trì các đối xử quốc gia.

Ngân hàng Trung ương duy trì sự độc lập trong hoạt động và quản lý theo lệnh hiến pháp. Chức năng chính của nó là cung cấp tiền tệ trong nước cho nền kinh tế Mexico và bảo vệ sức mua của đồng peso Mexico bằng cách điều chỉnh chính sách tiền tệ theo hướng đạt được mục tiêu lạm phát 3% trong trung hạn. Ngân hàng Trung ương đang phát triển Tiền tệ kỹ thuật số của Ngân hàng Trung ương (CBCD), dự kiến sẽ triển khai trong tương lai gần với mục tiêu tăng cường hòa nhập tài chính.

Luật Công nghệ tài chính (FinTech) của Mexico có hiệu lực vào tháng 3 năm 2018 và chính quyền đã ban hành các quy định thứ cấp vào năm 2019, tạo ra một phạm vi rộng cho việc phát triển và quản lý các công nghệ tài chính sáng tạo. Luật bao gồm cho vay ngang hàng hoặc các tổ chức huy động vốn cộng đồng, dịch vụ ví điện tử, tài sản ảo phải được Ngân hàng Trung ương cho phép, và Regulatory Sandbox là một môi trường, một khuôn khổ thể chế, một không gian thử nghiệm trực tiếp, do cơ quan quản lý thiết lập để các công ty khởi nghiệp đăng ký thử nghiệm và kiểm tra tính khả thi của các sản phẩm/dịch vụ hay mô hình kinh doanh đổi mới sáng tạo/giải pháp công nghệ. Các cải cách đã thu hút được khoản đầu tư đáng kể từ các công ty công nghệ tài chính và thanh toán di động. Tuy nhiên, các bên liên quan trong ngành cho rằng việc các cơ quan chức năng thực hiện các quy định thứ cấp không đủ rõ ràng có thể làm xói mòn sự chắc chắn về mặt pháp lý mà Luật FinTech mang lại cho ngành. Các công ty cũng vẫn lo ngại rằng thiếu sự cạnh tranh trong hệ thống thanh toán điện tử của Mexico đối với các giao dịch bằng thẻ tín dụng làm tăng chi phí hoạt động và kìm hãm sự đổi mới.

Ngoại hối và Chuyển tiền

Ngoại hối

Chính phủ Mexico đã duy trì tỷ giá hối đoái thả nổi kể từ năm 1994.

Mexico duy trì mở rộng chính sách chuyển đổi và chuyển tiền. Nhìn chung, các giao dịch vốn và đầu tư, chuyển tiền lợi nhuận, cổ tức, tiền bản quyền, phí dịch vụ kỹ thuật và chi phí đi lại được xử lý theo tỷ giá hối đoái do thị trường quyết định. Để ngăn chặn các giao dịch rửa tiền, Mexico áp dụng giới hạn đối với tiền gửi bằng đồng USD. Các doanh nghiệp trong khu vực biên giới và du lịch được chỉ định có thể gửi hơn 14.000 USD mỗi tháng tùy thuộc vào các quy tắc báo cáo và cung cấp lý do chính đáng cho nhu cầu thực hiện các giao dịch bằng đồng USD. Chủ tài khoản cá nhân phải chịu giới hạn tiền gửi bằng đồng USD là 4.000 USD mỗi tháng. Năm 2016, Banxico đã ra mắt một trung tâm thanh toán bù trừ để cho phép các dịch vụ thanh toán bù trừ bằng đồng USD hoàn toàn trong phạm vi Mexico nhằm cải thiện dịch vụ thanh toán bù trừ cho các công ty trong nước có thu nhập bằng USD.

Chính sách chuyển tiền

Không có thay đổi nào gần đây trong chính sách chuyển tiền của Mexico. Mexico tiếp tục duy trì mở rộng chính sách chuyển đổi và chuyển tiền.

Quỹ đầu tư quốc gia

Quỹ dầu mỏ Mexico vì sự ổn định và phát triển (FMP) được thành lập như một phần cải cách ngân sách năm 2013. Được lưu giữ tại Ngân hàng Trung ương, quỹ này phân phối doanh thu từ dầu mỏ cho ngân sách quốc gia và một tài khoản tiết kiệm dài hạn. FMP kết hợp chặt chẽ với các Nguyên tắc Santiago về tính minh bạch. Cả Ngân hàng Trung ương và Tổng kiểm toán liên bang tối cao của Mexico đều thường xuyên kiểm toán quỹ. Mexico cũng là thành viên của Nhóm công tác quốc tế về Quỹ đầu tư quốc gia. Tổng nguồn lực của Quỹ là 23,4 tỷ MXN (khoảng 1,2 tỷ USD) vào năm 2021. FMP được yêu cầu công bố các báo cáo hàng quý và hàng năm, có thể tìm thấy tại www.fmped.org.mx.

7. Doanh nghiệp nhà nước

Có hai doanh nghiệp nhà nước chính ở Mexico, cả hai đều thuộc lĩnh vực năng lượng. PEMEX điều hành lĩnh vực hydrocarbon (dầu và khí), bao gồm các hoạt động thượng

nguồn, trung nguồn và hạ nguồn. PEMEX trước đây đóng góp một phần ba ngân sách của chính phủ Mexico nhưng sản lượng giảm và giá dầu toàn cầu cùng với việc thu được doanh thu từ các nguồn khác giảm bớt đã làm giảm số tiền đóng góp này trong thập kỷ qua xuống khoảng 8%. Ủy ban Điện lực Liên bang (CFE) điều hành lĩnh vực điện và kể từ tháng 8 năm 2019 đã điều hành một công ty con có tên là Viễn thông và Internet CFE (CFE Telecomunicaciones e Internet para Todos, CFE TEIT) với mục tiêu cung cấp dịch vụ truy cập internet và băng thông rộng cho các thành phố xa xôi và nông thôn để cải thiện khoảng cách kỹ thuật số của Mexico. Trong khi Chính phủ Mexico vẫn duy trì quyền sở hữu của nhà nước, các cải cách hiến pháp năm 2013 đã trao cho PEMEX và CFE quyền tự chủ về ngân sách và quản lý cũng như linh hoạt hơn để tham gia vào các hợp đồng tư nhân.

Chương trình tư nhân hóa

Các cải cách năng lượng năm 2014 của Mexico đã tự do hóa quyền tiếp cận các lĩnh vực này nhưng không tư nhân hóa các doanh nghiệp nhà nước.

8. Trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp

Các khu vực công và tư của Mexico đã nỗ lực thúc đẩy và phát triển trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp (CSR) trong thập kỷ qua. CSR ở Mexico bắt đầu như một nỗ lực từ thiện. Nó đã dần phát triển thành một cách tiếp cận toàn diện hơn, cố gắng phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế như Hướng dẫn của OECD dành cho các doanh nghiệp đa quốc gia và Hiệp ước toàn cầu của Liên hợp quốc.

Báo cáo về hành vi kinh doanh có trách nhiệm đã đạt được tiến bộ trong vài năm qua có nhiều công ty phát triển chiến lược trách nhiệm của doanh nghiệp với sự hỗ trợ của các tổ chức quốc tế và các cơ quan phát triển, chẳng hạn như Liên minh vì sự liên chính và Cơ quan phát triển quốc tế Hoa Kỳ (USAID). Chính phủ Mexico cũng đã nỗ lực triển khai thực hiện CSR trong các công ty nhà nước như CFE và PEMEX, đã công bố các báo cáo về trách nhiệm của doanh nghiệp từ năm 1999. Nhận ra tầm quan trọng của các vấn đề CSR, Sở giao dịch chứng khoán Mexico (Bolsa Mexicana de Valores) đã đưa ra chỉ số các công ty bền vững, cho phép các nhà đầu tư có thể thấy rõ ràng đầu tư cụ thể vào những công ty nào được coi là đáp ứng các tiêu chí được quốc tế chấp nhận về quản trị doanh nghiệp tốt.

Tháng 10 năm 2017, Mexico đã trở thành thành viên thứ 53 của Sáng kiến minh bạch ngành công nghiệp khai thác (EITI). Mexico vẫn là thành viên EITI nhưng tạm thời bị đình chỉ tư cách dựa trên lần xác nhận cuối cùng vào năm 2022.

Các vấn đề về khí hậu

Luật chung về biến đổi khí hậu năm 2012 của Mexico yêu cầu phải xây dựng Chiến lược quốc gia về biến đổi khí hậu. Trong mỗi nhiệm kỳ tổng thống, Ban thư ký Môi trường và Tài nguyên thiên nhiên (SEMARNAT) sẽ xây dựng một chương trình theo yêu cầu của Kế hoạch phát triển quốc gia (PND). Trong nhiệm kỳ của Tổng thống Lopez Obrador, SEMARNAT đã đưa ra chiến lược 2020-2024 phù hợp với Chương trình nghị sự 2030 của Liên hợp quốc về phát triển bền vững với các mục tiêu thúc đẩy bảo tồn và sử dụng bền vững các hệ sinh thái và đa dạng sinh học; tăng cường hành động ứng phó với khí hậu và quản lý môi trường; và cải thiện quản lý nước.

Mexico đã công bố Chiến lược quốc gia về biến đổi khí hậu vào năm 2013 mà không có thêm bản cập nhật mới nào kể từ đó và đã công bố Chương trình đặc biệt về biến đổi khí hậu (PECC) vào tháng 11 năm 2021. Mexico đã trình bày báo cáo truyền thông về biến đổi khí hậu lần thứ sáu của mình cho UNFCCC vào năm 2018 và nộp Đóng góp do quốc gia tự quyết định (NDC) mới nhất cho UNFCCC vào tháng 11 năm 2022. Mexico đã công bố Chiến lược đa dạng sinh học quốc gia vào năm 2016. Mexico đã công bố nghiên cứu quốc gia lần thứ hai về Vốn tự nhiên vào năm 2006. Mexico đã trình bày Báo cáo quốc gia lần thứ sáu của mình cho Công ước Liên hợp quốc về Đa dạng sinh học vào năm 2019.

Tại COP 27, Mexico đã công bố mục tiêu đạt được mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Tuy nhiên, Mexico vẫn chưa công bố chính thức chính sách hoặc chiến lược phát thải carbon ròng bằng 0.

Những điểm nổi bật của PECC 2021 bao gồm các hành động về biến đổi khí hậu của khu vực tư nhân và thúc đẩy việc đưa khu vực tư nhân vào Quỹ cơ sở hạ tầng quốc gia (Fonadin) để đầu tư vào cơ sở hạ tầng bền vững.

Tháng 10 năm 2019, Ban Thư ký Môi trường và Tài nguyên Thiên nhiên (SEMARNAT) đã công bố một thỏa thuận nhằm thiết lập cơ sở cho một chương trình thí điểm về hệ thống giới hạn và giao dịch phát thải khí nhà kính cho các ngành năng

lượng và công nghiệp. SEMARNAT chưa báo cáo thông tin cập nhật về chương trình thí điểm này.

Ngân sách năm 2024 của Chính phủ Mexico đã phân bổ 13,4 tỷ USD (từ 10,8 tỷ USD năm 2023) cho việc thích ứng và giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu và thúc đẩy việc sử dụng các công nghệ và nhiên liệu sạch. Hơn một nửa trong số này dành cho dự án tàu hỏa Maya.

Mexico đã chỉ định 185 khu vực thiên nhiên được liên bang bảo vệ (NPA) (90.958.374 ha) và 382 khu vực được chỉ định tự nguyện để bảo tồn, tổng cộng là 623.090,49 ha. Các khu vực này được Ủy ban Quốc gia về Khu bảo tồn Quốc gia (CONANP) bảo vệ. Ủy ban Lâm nghiệp Quốc gia (CONAFOR) quản lý một chương trình phát triển bền vững các khu rừng, hỗ trợ quản lý rừng cộng đồng và phục hồi rừng.

9. Tham nhũng

Chỉ số thượng tôn pháp luật (Rule of Law Index) do Tổ chức World Justice Project (WJP) và các nguồn khác đều nhất trí trong đánh giá của họ rằng tham nhũng tồn tại dưới nhiều hình thức trong xã hội Mexico, bao gồm khu vực công (ví dụ: yêu cầu hối lộ hoặc đút lót của các quan chức chính phủ) và khu vực tư nhân (ví dụ: gian lận, làm giả khiếu nại,...), cũng như các vấn đề xung đột lợi ích, vốn không được định nghĩa rõ ràng trong khuôn khổ pháp lý của Mexico.

Nói chung hầu hết một số báo cáo về tham nhũng của quan chức liên quan đến việc các quan chức chính phủ ăn cắp tiền từ kho bạc nhà nước, thành lập các công ty giả để chuyển tiền công hoặc yêu cầu hối lộ để trao các hợp đồng công hoặc hối lộ để đổi lấy việc không bị truy tố hoạt động tội phạm. Chính phủ Mexico đã hỗ trợ các cải cách chống tham nhũng và các thủ tục tố tụng tư pháp trong một số vụ tham nhũng cấp cao, bao gồm một số vụ liên quan đến các cựu thống đốc. Tuy nhiên, người dân Mexico khẳng định rằng chính phủ phải có hành động có hệ thống, hiệu quả và thường xuyên hơn để giải quyết nạn tham nhũng ở cấp độ thể chế.

Mexico đã thông qua cải cách hiến pháp vào năm 2014 để chuyển Văn phòng Tổng chương lý hiện tại thành văn phòng Tổng chương lý độc lập nhằm tăng tính độc lập của mình. Năm 2015, Mexico đã thông qua cải cách hiến pháp thành lập Hệ thống chống tham nhũng quốc gia (SNA) với một công tố viên chống tham nhũng và một ủy ban

tham gia của công dân để giám sát. Hệ thống này được thiết kế để cung cấp một khuôn khổ toàn diện cho việc ngăn ngừa, điều tra và truy tố các vụ án tham nhũng. Khuôn khổ pháp lý thiết lập cơ sở để buộc các chủ thể các công ty tư nhân và các công ty tư nhân phải chịu trách nhiệm pháp lý đối với các hành vi tham nhũng liên quan đến các quan chức nhà nước và khuyến khích các công ty tư nhân xây dựng các quy tắc ứng xử nội bộ và cơ chế liêm chính trong kinh doanh. Sau 8 năm hoạt động, các nhà bình luận cho rằng SNA ít thành công. Tình trạng thực hiện luật chống tham nhũng bắt buộc ở các cấp tiểu bang khác nhau.

Mexico đã phê chuẩn Công ước OECD về Chống hối lộ và thông qua luật thực hiện vào tháng 5 năm 1999. Luật bao gồm các điều khoản coi hối lộ quan chức nước ngoài là tội hình sự. Mexico cũng là một bên tham gia Công ước chống tham nhũng của Tổ chức các quốc gia châu Mỹ (OAS) và đã phê chuẩn Công ước chống tham nhũng của Liên hợp quốc (UNCAC) vào năm 2004. Chính phủ đã ban hành hoặc đề xuất luật chống tham nhũng và hối lộ, với mức án trung bình từ 5 đến 10 năm tù.

10. Môi trường chính trị và an ninh

Biểu tình quần chúng thường xảy ra ở các khu vực đô thị lớn hơn và ở các tiểu bang Guerrero và Oaxaca ở miền nam Mexico. Trong khi bạo lực chính trị hiếm khi xảy ra, bạo lực liên quan đến ma túy và tội phạm có tổ chức đã gia tăng đáng kể trong những năm gần đây. Tỷ lệ giết người trên toàn quốc đã giảm xuống, mặc dù tổng số vụ giết người vẫn ở mức cao. Để biết thông tin đầy đủ về an ninh, vui lòng xem phần An toàn và An ninh trong trang Thông tin quốc gia của Lãnh sự quán tại <https://travel.state.gov/content/travel/en/international-travel/International-Travel-Country-Information-Pages/Mexico.html>. Điều kiện thay đổi rất nhiều tùy theo tiểu bang. Để đánh giá theo từng tiểu bang, vui lòng xem tại <https://travel.state.gov/content/travel/en/traveladvisories/traveladvisories/mexico-travel-advisory.html>.

Các công ty đã báo cáo rằng những lo ngại chung về an ninh vẫn là vấn đề đối với những ai muốn đầu tư vào quốc gia này. Phòng Thương mại Hoa Kỳ tại Mexico ước tính trong một báo cáo hai năm một lần rằng chi phí an ninh khiến các doanh nghiệp tốn tới 5% ngân sách hoạt động của họ. Nhiều công ty chọn thực hiện các biện pháp phòng ngừa bổ sung để bảo vệ người lao động và giám đốc điều hành của họ. Họ cũng báo cáo rằng chi phí an ninh ngày càng tăng đối với các chuyến hàng hóa.

11. Chính sách và Thực hành Lao động

Luật lao động Mexico yêu cầu ít nhất 90% nhân viên của một công ty phải là công dân Mexico. Người sử dụng lao động có thể thuê lao động nước ngoài vào các vị trí chuyên môn miễn là người nước ngoài không vượt quá 10% tổng số lao động trong danh mục chuyên môn đó. Tỷ lệ lao động không chính thức 55% của Mexico vẫn cao hơn các quốc gia có mức GDP bình quân đầu người tương tự. Tỷ lệ lao động không chính thức cao, được định nghĩa là những người làm việc trong các công ty không đăng ký hoặc không có bảo vệ an sinh xã hội, làm méo mó đi tình trạng thị trường lao động, góp phần gây ra tình trạng tiền lương liên tục giảm, kéo theo năng suất chung và làm chậm tăng trưởng kinh tế. Các công ty sản xuất, đặc biệt là dọc biên giới Hoa Kỳ-Mexico và ở các tiểu bang Aguascalientes, Guanajuato, Jalisco và Querétaro, báo cáo tình trạng thiếu hụt lao động và không thể giữ chân nhân viên do tiền lương đôi khi thấp hơn mức có thể kiếm được trong nền kinh tế phi chính thức, mặc dù mức lương tối thiểu tăng gần đây đang dẫn đến việc tăng lương cho người mới vào nghề, thu hút nhiều lao động hơn.

Tình trạng thiếu hụt lao động lành nghề và kỹ sư vẫn tiếp diễn do sự không phù hợp giữa nhu cầu của ngành. Mexico là một trong các quốc gia có tỷ lệ tham gia lao động nữ thấp nhất trong OECD, 51,2% so với tỷ lệ tham gia của nam giới là 81,7% trong số những người được phép làm việc hợp pháp (15 tuổi trở lên). Các rào cản đối với lao động nữ bao gồm vai trò được giao về mặt văn hóa cho họ là người chăm sóc trẻ em và người già. Hầu hết lao động Mexico làm việc cho doanh nghiệp siêu nhỏ (40%) và 72,3% kiếm được từ 11,7 đến 23,4 USD một ngày. Tỷ lệ thất nghiệp chính thức của Mexico thường là khoảng 3% trong khi tỷ lệ thiếu việc làm cao hơn nhiều ở mức khoảng 7,7%, bao gồm những người làm việc bán thời gian hoặc trong khu vực phi chính thức do hạn chế của các công việc toàn thời gian ở khu vực chính thức. Theo Viện Thống kê và Địa lý Quốc gia, năm 2022, nền kinh tế phi chính thức chiếm 24,4% tổng GDP của Mexico. Các doanh nghiệp phi chính thức bao gồm mọi hoạt động kinh tế từ nông nghiệp đến sản xuất, trong đó các doanh nghiệp chính thức thường tuyển dụng cả lao động chính thức và phi chính thức để giảm chi phí lao động.

Ngày 01 tháng 5 năm 2019, Tổng thống Lopez Obrador đã ký thành luật một cải cách toàn diện đối với luật lao động của Mexico, thực hiện một thay đổi hiến pháp và tập trung vào hệ thống tư pháp lao động, phù hợp với các nghĩa vụ của Mexico theo

USMCA. Cải cách này thay thế các Hội đồng hòa giải và trọng tài, các thực thể giải quyết tranh chấp ba bên trước đây đã giải quyết mọi xung đột lao động, bằng các cơ quan tư pháp độc lập và các trung tâm hòa giải mới được thành lập. Theo cải cách, các trung tâm hòa giải lao động liên bang và tòa án lao động liên bang giải quyết các thỏa thuận thương lượng tập thể.

Các chuyên gia lao động đồng ý rằng cải cách đã làm tăng sự cạnh tranh giữa các công đoàn và trong nội bộ công đoàn và cải thiện hiệu quả của các cơ quan lao động trong việc giải quyết các tranh chấp lao động. Tuy nhiên, họ cho rằng cần có nhiều nỗ lực hơn nữa từ các cơ quan lao động vì hầu hết các cải cách đều tập trung vào một số lĩnh vực xuất khẩu (ví dụ như lĩnh vực ô tô) thuộc phạm vi điều chỉnh của các điều khoản lao động của USMCA mà không có tác động thực sự nào đến các lĩnh vực tập trung vào thị trường trong nước không thuộc phạm vi điều chỉnh của USMCA. Văn phòng Lao động, phối hợp chặt chẽ với cơ quan tư pháp liên bang Mexico, cũng như chính quyền và tòa án tiểu bang, đã bắt đầu thực hiện chương trình cải cách theo từng tiểu bang vào ngày 18 tháng 11 năm 2020 và hoàn thành cải cách vào ngày 03 tháng 10 năm 2022, khi tất cả 32 tiểu bang ở Mexico mở các tổ chức tư pháp lao động mới. Có thể tìm thấy thêm thông tin chi tiết về việc thực hiện cải cách lao động tại: www.reformalaboral.stps.gob.mx.

Theo Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO), chính phủ đã thực thi luật lao động tại các công ty vừa và lớn có hiệu quả khá tốt, đặc biệt là tại các nhà máy do các công ty Hoa Kỳ điều hành và trong các ngành công nghiệp khác thuộc thẩm quyền của liên bang. Việc thực thi luật lao động không đầy đủ tại nhiều công ty nhỏ và trong các lĩnh vực nông nghiệp và xây dựng, và gần như không có trong khu vực phi chính thức. Các tổ chức của người lao động đã đưa ra nhiều khiếu nại về điều kiện làm việc kém tại các maquiladoras và trong ngành sản xuất nông nghiệp. Mức lương thấp, điều kiện lao động kém, giờ làm việc dài, sa thải vô lý, thiếu các chế độ phúc lợi an sinh xã hội và an toàn tại nơi làm việc, và thiếu tự do lập hội là một trong những khiếu nại phổ biến nhất.

Chương 7: Một số vấn đề cần lưu ý khi làm kinh doanh tại Mexico

Những điều cần biết về văn hóa kinh doanh của người Mexico

☐ Giờ làm việc tại Mexico

Ở Mexico, giờ làm việc kinh doanh với giờ làm việc của cá nhân là không giống nhau, tuy nhiên nói chung là từ 9:00 sáng đến 6:00 - 7:00 chiều. Và các nhân viên cấp cao có thời gian ăn trưa trong khoảng từ 2:00 - 4:00 chiều.

Ngân hàng thường mở cửa từ thứ Hai đến thứ Sáu, từ 9:00 sáng đến 5:30 chiều, nhiều ngân hàng lớn mở các chi nhánh để làm dịch vụ giới hạn từ 9:00 sáng đến 2:30 chiều vào ngày thứ Bảy. Tuy nhiên, có một mạng lưới rộng khắp các máy rút tiền tự động (ATM) hoạt động 24/24.

Thời gian làm việc của các cơ quan chính quyền là từ 8:00 sáng đến 6:00 chiều.

Các cửa hàng bán lẻ thường mở cửa từ 11:00 trưa đến 7:00 tối còn các siêu thị/trung tâm mua sắm lớn mở cửa đến 9:00 tối.

Nhà hát, hầu hết các khu vực khảo cổ và bảo tàng thường đóng cửa vào thứ Hai.

☐ Trang phục kinh doanh

Mặc giống như ở Châu Âu: Nam giới nên mặc các bộ vest màu tối truyền thống. Nữ giới nên mặc các bộ vest kinh doanh hoặc các trang phục truyền thống.

☐ Quan hệ và giao tiếp

Những mối quan hệ đúng thúc đẩy thành công trong kinh doanh Ấn tượng ban đầu sẽ gây ảnh hưởng rất lớn đối với người Mexico.

Do nhân vật cao cấp ở bên phía Mexico thường xuất hiện trong cuộc gặp đầu tiên nên đoàn của bạn nên có một thành viên của hội đồng quản trị.

Sau cuộc gặp đầu tiên giới thiệu về bạn, thành viên hội đồng quản trị có thể không cần hoặc có thể vắng mặt tham gia những cuộc gặp tiếp sau. Đến thời điểm này, bạn có thể bắt đầu tiến hành bàn việc kinh doanh và họ cũng không cần kéo dài quá trình giới thiệu.

Trong việc xây dựng các mối quan hệ, việc thể hiện sự tin tưởng, trung thực và liêm chính rất quan trọng. Đối tác mong chờ được nghe bạn trả lời những câu hỏi về tiêu sử bản thân, gia đình và những mối quan tâm trong cuộc sống.

- **Thói quen và phong tục tại buổi gặp kinh doanh**

Những cuộc hẹn kinh doanh nên và phải được yêu cầu thực hiện ít nhất từ 2 tuần trước đó.

Tái xác nhận cuộc hẹn 1 tuần trước cuộc gặp

Tái xác nhận buổi gặp mặt một lần nữa khi bạn đến Mexico và chắc chắn rằng thư ký của nhân vật bạn hẹn biết cách liên lạc với bạn.

Trong các buổi gặp, việc bạn đến đúng giờ rất quan trọng, ngay cả khi những Hiệp hội kinh doanh Mexico có thể tới muộn tới 30 phút.

Đừng tỏ ra cáu giận nếu điều này xảy ra vì mọi người thường làm việc quá lịch trình. Các buổi gặp có thể bị hủy mà chỉ được thông báo trước đó không lâu.

Những cuộc gặp đầu tiên thường trang trọng.

Các tài liệu có thể sử dụng tiếng Anh hoặc tiếng Tây Ban Nha.

Chương trình làm việc thường không có trước. Nếu có thì ít khi được tuân theo.

- **Đàm phán trong kinh doanh với người Mexico**

Người Mexico rất coi trọng địa vị, do đó, trong nhóm đàm phán của bạn, nên có một người là thành viên của Hội đồng quản trị.

Nếu bạn không nói được tiếng Tây Ban Nha, bạn nên thuê một phiên dịch. Sẽ mất vài cuộc gặp trước khi đi đến thỏa thuận cuối cùng.

Các cuộc gặp trực tiếp được đánh giá cao hơn là qua điện thoại, thư hoặc email.

Đàm phán và quyết định mất rất nhiều thời gian, do đó bạn phải kiên nhẫn. đừng quá tích cực trong khi đàm phán, điều đó được coi là thô lỗ.

Hạn chót thường linh hoạt và dễ thay đổi, giống như thời gian hẹn gặp.

Đàm phán sẽ bao gồm việc thảo luận, mặc cả. Do đó đừng đưa ra lời đề nghị tốt nhất ngay từ đầu.

Không nên có một luật sư trong đoàn đàm phán.

- **Danh thiếp**

Trao đổi danh thiếp ngay khi mọi người giới thiệu với nhau tại buổi gặp. Danh thiếp của bạn nên có một mặt ghi bằng tiếng Tây Ban Nha.

Danh thiếp nên ghi rõ các bằng cấp đào tạo và chứng nhận nghề nghiệp của bạn. Đưa mặt danh thiếp có tiếng Tây Ban Nha cho người nhận.

Những điểm khác cần lưu ý trong quan hệ và làm ăn với Mexico

Như gần 30 nước Nam Mỹ khác từng là thuộc địa của Tây Ban Nha, Mexico dùng tiếng Tây Ban Nha làm ngôn ngữ chính (trong tổng số khoảng 500 triệu người sử dụng trên thế giới) nên nếu bạn sử dụng thành thạo ngôn ngữ này thì đã là thế mạnh lớn trong quan hệ và giao dịch. Tuy nhiên, giới doanh nghiệp lớn, công chức chính phủ và tầng lớp thượng lưu đều có thể sử dụng tiếng Anh.

Cũng như nhiều nước Latinh khác, dân Mexico nói chung rất sôi nổi, nhiệt tình, tuy nhiên giờ giấc không thật chính xác lắm, hay “hứa bók” nhưng mức độ cam kết thực hiện chưa thật cao nên một khi bạn đã đạt được thỏa thuận gì đó rồi thì phải “chốt” lại ngay bằng văn bản và giám sát chặt chẽ việc hành động.

Khác với Mỹ, Canada và nhiều nước Châu Âu chủ yếu hành động theo “lý”, luật, lợi ích, người Mexico dễ bị tác động bởi tình cảm và quan hệ thân hữu nên nếu bạn tỏ chân tình, gây dựng được mối quan hệ cá nhân thân tình hoặc vận dụng linh hoạt văn hóa lobby (mời chơi thể thao, dự tiệc, tặng quà...) thì sẽ thuận lợi cho các quan hệ khác và khả năng đạt được mục tiêu cao hơn.

Dịch vụ điện thoại

Dịch vụ điện thoại được đánh thuế nặng ở Mexico, và phí là tương đối cao. Thẻ điện thoại MCI và AT&T có thể được sử dụng ở Mexico. Điện thoại di động được sử dụng rộng rãi ở Mexico.

Ở Mexico, hai hãng điện thoại di động chính, Telcel và Movistar có phủ sóng toàn quốc và dịch vụ chuyển vùng quốc tế. Tín hiệu tốt nhất được tìm thấy trên đường cao tốc liên bang và 50 thành phố hàng đầu trong nước, bao gồm cả các khu nghỉ mát bãi biển. Tuy nhiên, các nhà khai thác dịch vụ điện thoại gồm có CDMA, Lusacell đã phủ sóng toàn quốc và các thỏa thuận chuyển vùng tại Hoa Kỳ cùng với Sprint và Verizon. Nếu bạn mang điện thoại di động của bạn, bạn chắc chắn sẽ sử dụng được khi đến Mexico, bắt

kể các công ty và công nghệ (GSM, CDMA hoặc PTT) bạn đều sử dụng được.

Đối với người dùng thiết bị di động (Blackberry, iPhone, ...) dịch vụ chuyển vùng không chỉ áp dụng cho các dịch vụ thoại, mà còn cho các dịch vụ dữ liệu. Điều này có nghĩa là bạn có thể nhận được email cũng trên điện thoại di động của bạn nếu bạn đã ký hợp đồng với một dịch vụ như vậy ở Mỹ. Tuy nhiên, nếu bạn không đăng ký quốc tế, phí chuyển vùng có thể sẽ nhiều.

Các nhà khai thác điện thoại di động ở Mexico:

Telcel (GS /TDMA)	http://www.telcel.com
MóviStar (GSM/CDMA)	http://www.telefoniamovistar.com.mx
Lusacell (CDMA/3G)	http://www.iusacell.com.mx
Nextel-Trunking Services	http://www.nextel.com.mx

Dịch vụ Internet

Các khách sạn, các điểm du lịch và các trung tâm kinh doanh đều có Internet. Internet đang trở nên phổ biến hơn. Các khu vực dân cư thì tương đối thấp, nhưng các quán cà phê Internet ở Mexico đang gia tăng.

Vận tải

Mexico City, Guadalajara, Monterrey, Tijuana, Queretaro, và các thành phố Mexico thường xuyên có những chuyến bay trực tiếp và các chuyến bay không ngừng từ các thành phố lớn Hoa Kỳ... Các hãng hàng không của Mỹ đến Mexico bao gồm American, Delta, U.S. Airways và United. Các hãng hàng Mexico cung cấp lịch trình bay trong Mexico bao gồm Aeromexico, Volaris, và Interjet.

Điều quan trọng là Mexico chỉ sử dụng dịch vụ sitio taxi được đăng ký trong cả nước, các trạm taxi thường nằm bên trong sân bay. Khách sạn và nhà hàng cũng có thể gọi taxi cho bạn. Xin vui lòng xem khuyến nghị an toàn khi sử dụng taxi tại:: http://travel.state.gov/travel/cis_pa_tw/cis/cis_970.html#safety.

Các điểm đến của sân bay

Sân bay quốc tế The Mexico City Benito Juarez có một mức giá dịch vụ taxi cố định (tùy thuộc vào khoảng cách) đến bất kỳ điểm nào trong thành phố. Bạn có thể trả bằng thẻ tín dụng hoặc tiền mặt peso và vé được mua ở trạm taxi sau khi ra khỏi khu vực hải quan.

Sân bay The Monterrey General Mariano Escobedo có dịch vụ taxi như trên. Giá vé tới hầu hết các địa điểm ở Monterrey khoảng 250-350 peso. Nhân viên của công ty taxi sẽ hướng dẫn bạn đến taxi. Sân bay và thông tin chuyến bay: (52 81) 8345 4434.

Giá vé từ sân bay Quốc tế Guadalajara đến hầu hết các địa điểm ở Guadalajara khoảng 260-420 peso. Đi từ sân bay đến Guadalajara có thể mất đến 45 phút, tùy thuộc vào giao thông. Sân bay và thông tin chuyến bay: (52 33) 3688 5894. Dịch vụ sitio taxi có tại các sân bay và khách sạn khác trên toàn quốc.

Ngôn ngữ

Tây Ban Nha là ngôn ngữ chính thức của Mexico. Trong khi nhiều người dân ở các thành phố lớn có thể nói tiếng Anh, nhưng có thể khó để tiến hành thảo luận chi tiết bằng tiếng Anh. Du khách không nói được tiếng Anh đến Mexico có thể thuê một thông dịch viên. Doanh nhân có thể nói được một vài từ tiếng Tây Ban Nha, điều đó được đánh giá cao và được cho là lịch sự. Nhiều quan chức trung cấp và cao cấp của chính phủ Mexico và đại diện doanh nghiệp có thể nói được tiếng Anh, và nhiều người được học ở Hoa Kỳ.

Y tế

Tiêu chuẩn cao về chăm sóc y tế của các bệnh viện tư nhân và các bác sĩ trong các thành phố chính. Nhiều bác sĩ Mexico có thể nói được tiếng Anh và được đào tạo ở Hoa Kỳ. Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh giới thiệu cho du khách về chăm sóc y tế tại website: <http://wwwnc.cdc.gov/travel/>.

Tại Mexico City, chăm sóc y tế khẩn cấp đến ABC Hospital (điện thoại (52 55) 5230 8000; khẩn cấp (52 55) 5230 8161) hoặc Hospital Español (điện thoại (52 55) 5255-9600; khẩn cấp (52 55) 5255 9600), ext.9647). Các bệnh viện tư nhân tốt khác và phòng khám nằm xung quanh thành phố bao gồm Angeles Group (ở các địa điểm khác nhau); Medica Sur (phía nam Mexico City), và Clinica Londres (trung tâm).

Ở Monterrey, Lãnh sự quán giới thiệu các bệnh viện sau: Christus Muguerza, CIMA ở Santa Engracia, và San Jose. Tất cả đều được trang bị tốt và cung cấp dịch vụ chăm sóc chất lượng tốt.

Ở Guadalajara, chăm sóc y tế khẩn cấp có thể chọn từ các tùy chọn sau đây: Bệnh viện Puerta de Hierro (điện thoại (52 33) 3848 2100), Bệnh viện Angeles del Carmen (điện

thoại (52 33) 3813 1224), và Bệnh viện San Javier (điện thoại (52 33) 3669 0222).

Du khách nên hiểu được các biện pháp phòng ngừa chế độ ăn uống tiêu chuẩn quốc tế ở Mexico. Tốt nhất nên uống nước giải khát đóng chai mà không có đá. Nước đóng chai luôn luôn có sẵn. Salad chưa tinh chế không nên dùng, tất cả các loại trái cây nên được bóc vỏ, chỉ nên sử dụng sản phẩm sữa tiệt trùng. Khách sạn và nhà hàng nói chung phục vụ cho du khách nước ngoài và thực hiện đầy đủ tất cả các yêu cầu vệ sinh. Nhiều chuỗi thức ăn nhanh của Hoa Kỳ với nhượng quyền thương mại có tiêu chuẩn tương tự như ở Hoa Kỳ có mặt ở Mexico.

Ô nhiễm không khí ở lưu vực Mexico (Mexico City và các khu vực lân cận) là thường xuyên. Chất gây ô nhiễm vượt quá tiêu chuẩn ô nhiễm không khí của Hoa Kỳ và Mexico. Ô nhiễm không khí ở đỉnh cao từ tháng 11 đến tháng 4, trong suốt mùa khô, và có thể làm trầm trọng dị ứng và các vấn đề về tim phổi. Độ cao của Mexico City tương đối cao so với mặt nước biển, mùa đông dài, và ô nhiễm không khí có thể gây kích ứng đường hô hấp, mũi, và mắt - đặc biệt là cho những ai sử dụng kính áp tròng.

Du khách đến Mexico City nên nhớ độ cao và chuẩn bị di chuyển một cách chậm chậm và cần được nghỉ ngơi đầy đủ, cho đến khi thích nghi với khí hậu và môi trường. Khi đến ở Mexico City, tăng hơi thở, nhịp tim nhanh, và chóng mặt nhẹ có thể xảy ra do độ cao cao hơn. Mất ngủ, mệt mỏi, các vấn đề tuần hoàn, các triệu chứng của mất nước, và buồn nôn là phổ biến, nhưng vượt qua một cách nhanh chóng. Nước uống có cồn có ảnh hưởng mạnh hơn. Người mới đến nên uống nhiều nước để có lợi cho sức khỏe.

Những ngày nghỉ lễ và ngày kỷ niệm mở Mexico năm 2024

Date		Name	Type
01 Jan	Monday	New Year's Day	Ngày lễ quốc gia
06 Jan	Saturday	Day of the Holy Kings	Lễ kỷ niệm
02 Feb	Friday	Candlemas	Lễ kỷ niệm
05 Feb	Monday	Constitution Day	Ngày lễ quốc gia
14 Feb	Wednesday	Valentine's Day	Lễ kỷ niệm
14 Feb	Wednesday	Ash Wednesday	Lễ kỷ niệm, Christian
24 Feb	Saturday	Flag Day	Lễ kỷ niệm
18 Mar	Monday	Oil Expropriation Day	Lễ kỷ niệm
18 Mar	Monday	Benito Juárez's Birthday Memorial	Ngày lễ quốc gia
19 Mar	Tuesday	March Equinox	Season
24 Mar	Sunday	Palm Sunday	Lễ kỷ niệm, Christian
28 Mar	Thursday	Maundy Thursday	Ngày lễ ngân hàng

29 Mar	Friday	Good Friday	Ngày lễ ngân hàng
30 Mar	Saturday	Holy Saturday	Lễ kỷ niệm
31 Mar	Sunday	Easter Sunday	Lễ kỷ niệm, Christian
30 April	Tuesday	Children's Day	Lễ kỷ niệm
01 May	Wednesday	Labor Day / May Day	Ngày lễ quốc gia
05 May	Sunday	Battle of Puebla (Cinco de Mayo)	Common local holiday
09 May	Thursday	Ascension Day	Lễ kỷ niệm
10 May	Friday	Mothers' Day	Lễ kỷ niệm
15 May	Wednesday	Teacher's Day	Lễ kỷ niệm
19 May	Sunday	Whit Sunday	Lễ kỷ niệm
30 May	Thursday	Corpus Christi	Lễ kỷ niệm
2 Jun	Sunday	General Election Day	Ngày lễ quốc gia
16 Jun	Sunday	Father's Day	Lễ kỷ niệm
20 Jun	Thursday	June Solstice	Season
15 Aug	Thursday	Assumption of Mary	Lễ kỷ niệm
15 Sep	Sunday	Shout of Dolores	Lễ kỷ niệm
16 Sep	Monday	Independence Day	Ngày lễ quốc gia
22 Sep	Sunday	September Equinox	Season
01 Oct	Tuesday	Inauguration day	Ngày lễ quốc gia
12 Oct	Saturday	Day of Race	Lễ kỷ niệm
31 Oct	Thursday	Halloween	Lễ kỷ niệm
01 Nov	Friday	All Saints' Day	Lễ kỷ niệm
02 Nov	Saturday	All Souls' Day	Lễ kỷ niệm
18 Nov	Monday	Revolution Day Memorial	Ngày lễ quốc gia
24 Nov	Sunday	Christ the King Day	Lễ kỷ niệm
08 Dec	Sunday	Feast of the Immaculate Conception	Lễ kỷ niệm
12 Dec	Thursday	Day of the Virgin of Guadalupe	Ngày lễ ngân hàng
21 Dec	Saturday	December Solstice	Season
24 Dec	Tuesday	Christmas Eve	Lễ kỷ niệm, Christian
25 Dec	Wednesday	Christmas Day	Ngày lễ quốc gia, Christian
28 Dec	Saturday	Day of the Holy Innocents	Lễ kỷ niệm
31 Dec	Tuesday	New Year's Eve	Lễ kỷ niệm
01 Jan	Wednesday	New Year's Day	Ngày lễ quốc gia

Chương 8: Đầu mối liên lạc

Đại sứ quán Mexico tại Việt Nam

Địa chỉ: 14 Thụy Khuê, Quận Tây Hồ, Hà Nội, Việt Nam

Tel: (84) 24 3847 0948; 02438473008; 02438473122; 02438471803

Fax: (84) 24 3847 0949

Email: embvietnam@sre.gob.mx; contactmexvnm@sre.gob.mx

Giờ làm việc: từ thứ 2 đến thứ 6, nghỉ ngày thứ bảy, chủ nhật và các ngày nghỉ lễ theo quy định của Đại sứ quán.

Tổng lãnh sự quán Mexico tại Thành phố Hồ Chí Minh

Địa chỉ: Số 32, đường B2, Khu đô thị Sala, phường An Lợi Đông, Thành phố Thủ Đức.

Tel: 028 6685 8388

Fax: 028 3547 0624

Bộ phận Lãnh sự, thị thực: Lsvietnam@sre.gob.mx

Email: Anh.vu@mexconsulatehcmc.vn / info@mexconsulatehcmc.vn

Website: <https://www.facebook.com/ConsuladoHonorarioEnCiudadHoChiMinh/>

Giờ làm việc: từ thứ 2 đến thứ 6, nghỉ ngày thứ bảy, chủ nhật, và các ngày nghỉ lễ theo quy định của Đại sứ quán.

Đại sứ quán Việt Nam tại Mexico

Địa chỉ: Sierra Ventana No 255, Col. Lomas de Chapultepec, Del. Miguel Hidalgo, CP. 11000 D.F. Mexico

Điện thoại: (52.55) 5540-1632 / (52-55)-5520-8689 (Consular)

Fax: (52-55)-5540-1612

Email: vietnam.mx@mofa.gov.vn

Website: <http://www.vietnamembassy-mexico.org/>

Thương vụ Việt Nam tại Mexico

Địa chỉ: Sudermann # 408, Col. Polanco, Del. Miguel Hidalgo C.P.11560, México D.F.

Điện thoại: (+52-55) 5254 0024

Fax: (+52-55) 5254 0023

Email: mx@moit.gov.vn; vietrade.mexico@gmail.com

Văn phòng của Tổng thống Mexico - Mexican Office of the President:

Website: www.presidencia.gob.mx

Ủy ban Cải tiến Luật pháp Liên bang - Federal Regulatory Improvement Commission

Địa chỉ: Alfonso Reyes 30, Col. Hipodromo Condesa, Mexico, D.F. 06179

Viện Sở hữu Công nghiệp và Phát triển công nghệ Mexico - Mexican Institute of Industrial Property and Technological Development (IMPI)

Website: <http://www.impi.gob.mx>

Viện Môi trường quốc gia - National Environmental Institute

Địa chỉ: Revolucion 1425, Col. Tlacopac San Angel, Mexico, D.F. 01040

Bộ Nông nghiệp - Ministry of Agriculture

Địa chỉ: Insurgentes Sur 476, Col. Roma Sur, Mexico, D.F. 06760

Bộ Kinh tế - Ministry of Economy

Địa chỉ: Alfonso Reyes 30, Col. Hipodromo Condesa, Mexico, D.F. 06179

Website: <http://www.economia.gob.mx>

Bộ Năng lượng - Ministry of Energy

Địa chỉ: Insurgentes Sur 890, Col. Del Valle, Mexico, D.F. 03100

Website: <http://www.energia.gob.mx>

Bộ Thông tin và Vận tải - Secretariat of Communications and Transportation (SCT)

Website: <http://www.sct.gob.mx>

Bộ Tài chính và Tín dụng công - Ministry of Finance and Public Credit

Địa chỉ: Avenida Hidalgo 77, Rimer piso - Modulo 1, Col. Guerrero, Mexico, D.F. 06300

Bộ Quốc phòng - Ministry of Defense

Địa chỉ: Campo Militar 1-3, Predio Reforma, México, D.F.

Bộ Tài nguyên và môi trường - Secretariat of Environment and Natural Resources (SEMARNAT)

Địa chỉ: Periferico Sur 4209, Fracc. Jardines de la Montana, Mexico, D.F. 14210

Website: <http://www.semarnat.gob.mx>

Bộ Y tế - Ministry of Health

Địa chỉ: Lieja 7, Col. Juarez, Mexico, D.F. 06696

Bộ Giáo dục công - Secretariat of Public Education (SEP)

Website: <http://www.sep.gob.mx>

Cục Quản lý Thuế - Tax Administration Service

Địa chỉ: Avenida Hidalgo 77, Primer piso - Modulo 1, Col. Guerrero, Mexico, D.F. 06300

Hiệp hội Quốc gia các nhà Nhập và Xuất khẩu Mexico**Asociación Nacional de Importadores e Exportadores de la República Mexicana, A.C.**

Địa chỉ: Monterrey #130, 1er. Piso, Col. Roma, Delegación Cuauhtémoc – 06700, México, D.F.

Tel: (5255) 5564 8618 – 5584 9522 (Ext. 21)

Fax: (5255) 5584 5317

Website: <http://www.anierm.org.mx>

Phòng Công nghiệp Liên bang Mexico - Confederation of Industrial Chambers of Mexico

Website: <http://www.concamin.org.mx>

Phòng Thương mại Mexico City - National Chamber of Commerce of Mexico City (CANACO)

Website: <http://www.ccmexico.com.mx>

Phòng Thương mại, Dịch vụ và Du lịch thành phố Mexico**Chamber of Commerce, Service & Tourism of Mexico City - Cámara de Comercio, Servicios y Turismo de la Ciudad de México (CANACO)**

Địa chỉ: Av. Paseo de la Reforma No. 42, Col. Centro, Del Cuauhtémoc – 06048, México, D.F.

Tel: (5255) 5592 0371 – 5592 2677

Fax: (5255) 5703 2958

Website: <http://www.concanaco.com.mx>

Hội đồng Doanh nghiệp về Ngoại thương, Đầu tư và Công nghệ Mexico**Consejo Empresarial Mexicano de Comercio Extranjero, Inversion y Tecnologia**

Địa chỉ: Lancaster 15, Floor 3, Col. Juarez, C.P. 06600, Mexico D.F

Tel: (5255) 5231 7111 / 7100

Fax: 5514 4978

Phòng Công nghiệp Giày Quốc gia Camara Nacional De la Industria Del Calzado

Địa chỉ: Durango No. 245, Piso 12, Col. Roma, Del. Cuauhtemec, C.P. 06700, Mexico D.F.

Tel: (5255) 2454 7126

Fax : (5255) 2454 7130

Email: Canaical@solar.sar.net

Phòng Sản xuất Công nghiệp quốc gia - National Manufacturing Industry Chamber

Website: <http://www.canacintra.org.mx>

Các sự kiện thương mại

Muốn biết thông tin chi tiết về các sự kiện sắp tới, vui lòng vào trang website:

<http://www.export.gov/tradeevents/index.asp>

Danh sách các sự kiện thương mại ở Mexico:

http://export.gov/mexico/tradeevents/eventsinmexico/eg_mx_031541.asp

Tài liệu tham khảo

- www.cia.gov
- www.info.hktdc.com
- www.trade.gov
- www.trademap.org
- Website Bộ Ngoại giao Việt Nam
- Website Đại sứ quán Việt Nam tại Mexico
- Các báo cáo về thị trường Mexico của Thương vụ Việt Nam tại Mexico.
- Các bài viết, tin tức về kinh tế, thương mại, quan hệ hợp tác Việt Nam - Mexico đăng tải trên các mạng tin Vietrade,... và các báo chí thương mại trong nước (Thời báo Kinh tế Việt Nam, Thời báo Kinh tế Sài Gòn, Báo Thương mại,...).
- https://www.steelorbis.com/steel-news/latest-news/mexico-recorded-1107-billion-in-fdi-announcements-in-2023-1324060.htm?gad_source=1&gclid=EAIaIQobChMIIs-nbhN2AiQMv020PAh0NUjJgEAMYASAAEgL9JvD_BwE
- <https://latinarepublic.com/2024/02/15/mexico-achieves-record-foreign-direct-investment/>
- <https://mexiconewsdaily.com/business/foreign-direct-investment-in-mexico-totaled-over-us-36b-in-2023/>
- <https://mexicobusiness.news/finance/news/mexicos-fdi-rises-72-first-half-2024>
- <https://mexico-now.com/99000-jobs-generated-by-fdi-in-mexico-by-2024/>
- <https://mexiconewsdaily.com/business/mexico-foreign-direct-investment-record-6-months-2024/>
- <https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/mexico/>
- <https://vntr.moit.gov.vn/storage/agreement/cptpp/annex-1-ncm/vietnamese/phu-luc-i-ncm-mexico-vie.pdf>
- <https://zonos.com/vi/docs/guides/country-guides/mexico>
- <https://apps.bea.gov/scb/issues/2024/08-august/0824-direct-investment.htm>
- <https://data.imf.org/?sk=40313609-F037-48C1-84B1-E1F1CE54D6D5&slid=1482331048410>
- <https://www.timeanddate.com/holidays/mexico/>